

RAPORT Z BADANIA DOSTĘPNOŚCI DLA WSZYSTKICH
UŻYTKOWNIKÓW I UŻYTKOWNICZEK
BUDYNKÓW NALEŻĄCYCH
DO PAŃSTWOWEJ WYŻSZEJ SZKOŁY ZAWODOWEJ
IM. J. A. KOMEŃSKIEGO W LESZNIE

2019

Szanowni Państwo,

Przekazujemy na Państwa ręce raport z badania dotyczącego dostępności dla wszystkich użytkowników i użytkowniczek (w tym osób z niepełnosprawnością) budynków Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. J. A. Komeńskiego w Lesznie. Raport jest wynikiem wizyty sprawdzającej dostępność (audytu dostępności) tych obiektów pod kątem różnorodnych potrzeb wszystkich użytkowników. Dziękując za współpracę, chcielibyśmy przekazać kilka słów komentarza do niniejszego opracowania.

Dostępność dla osób z różnymi niepełnosprawnościami to proces, a wszystkie zmiany na lepsze traktujemy jako część większej całości. Wierzymy, że budowanie dostępności zaczyna się od świadomości różnorodności użytkowników – stąd duży nacisk położony w niniejszym opracowaniu na zagadnienia związane z potrzebami poszczególnych grup. Stała współpraca z organizacjami pozarządowymi i włączanie głównych zainteresowanych w proces zmian budują świadomość i motywują do działania.

Zdajemy sobie sprawę, że nie wszystkie rekomendacje i wytyczne, opisane w Raporcie jako konieczne czy zalecane, możliwe są do wdrożenia od razu. Realizacja niektórych z nich może trwać miesiącami lub latami. Co więcej – mamy świadomość, że nie wszystkie spośród nich leżą bezpośrednio w gestii Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Lesznie. Mimo wszystko wierzymy jednak, że pełna informacja o poziomie dostępności jest cenna dla wszystkich zainteresowanych, pokazuje bowiem, że proces jej budowania trwa, a realne działania z nim związane muszą zostać zaplanowane i rozłożone w czasie. Prosimy, by wzięli to Państwo pod uwagę podczas zapoznawania się z poniższym opracowaniem.

SPIS TREŚCI

Cele opracowania	4
Opis metodologii prowadzonych badań	5
Podstawa opracowania	6
Zakres opracowania	7
1. Budynek Główny	9
Podstawowe informacje o obiekcie.....	9
Charakterystyka stanu istniejącego oraz wytyczne dla poprawy dostępności	9
2. Aula Comeniana.....	33
Podstawowe informacje o obiekcie.....	33
Charakterystyka stanu istniejącego oraz wytyczne dla poprawy dostępności	33
3. Dom studencki „Komenik”	49
Podstawowe informacje o obiekcie.....	49
Charakterystyka stanu istniejącego oraz wytyczne dla poprawy dostępności	49
4. Biblioteka	63
Podstawowe informacje o obiekcie.....	63
Charakterystyka stanu istniejącego oraz wytyczne dla poprawy dostępności	63
Załączniki	
Wytyczne dla toalety dostępnej.....	79
Wytyczne dla pomieszczenia dla rodzica / opiekuna z dzieckiem	82
Wytyczne dla przebieralni i natrysków	83
Wytyczne dla dźwigów osobowych i podnośników	85
Wytyczne dla dostępnych miejsc postojowych	87
Materiały referencyjne.....	90

CELE OPRACOWANIA

Celem opracowania jest dostarczenie możliwie pełnej informacji, dotyczącej stanu istniejącego ośmiu budynków należących do Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Lesznie. Opracowanie zawiera zarówno charakterystykę obecnego poziomu dostępności dla wszystkich użytkowników (w tym osób z niepełnosprawnością), w szczególności analizę barier architektoniczno-infrastrukturalnych, jak również propozycje ich likwidacji oraz zalecenia dla stworzenia w pełni dostępnych przestrzeni.

Raport ma na celu zwrócenie uwagi na konieczne i zalecane do wdrożenia, z uwagi na potrzebę zapewnienia powszechnej dostępności, zmiany lub usprawnienia w tkance architektonicznej obiektów i ich wyposażeniu. Propozycje likwidacji istniejących barier nie obejmują opracowań architektonicznych w formie projektów szczegółowych – przedstawiony raport ma charakter ogólny i w dużej mierze opisowy, a poszczególne rozwiązania każdorazowo należy rozpatrywać indywidualnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej.

OPIS METODOLOGII PROWADZONYCH BADAŃ

W ramach działań obejmujących badanie dostępności budynków należących do Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Lesznie, przeprowadzonego pod kątem architektoniczno-infrastrukturalnym, opracowano:

1. charakterystykę stanu istniejącego, w tym barier architektoniczno-infrastrukturalnych, obejmującą:
 - dokumentację fotograficzną / rysunkową / tekstową z przeprowadzonego audytu,
 - analizę poszczególnych barier wraz z określeniem powodowanych przez nie utrudnień dla użytkowników i użytkowniczek z niepełnosprawnością, seniorów, dzieci i ich opiekunów;
2. ogólne i szczegółowe wytyczne dla usunięcia istniejących barier architektoniczno-infrastrukturalnych oraz zalecenia dla stworzenia w pełni dostępnych przestrzeni: stworzono dokumentację tekstową i rysunkową oraz materiały referencyjne, mające na celu zwiększenie dostępności wszystkich badanych budynków i ich najbliższego otoczenia dla użytkowników i użytkowniczek o różnych potrzebach, zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego.

Przedstawiona w opracowaniu charakterystyka barier architektoniczno-infrastrukturalnych odwołuje się do zasad powszechnej dostępności, oparta więc została na podstawowych możliwościach i ograniczeniach ich potencjalnych użytkowników. Pod uwagę wzięte zostały:

1. możliwości i ograniczenia fizyczne użytkowników przestrzeni, w tym:
 - trudności w chodzeniu,
 - zaburzenia balansowania,
 - zaburzenia chwytania,
 - wątłość i słabość ruchów,
 - trudności w podnoszeniu,
 - trudności w sięganiu,
 - trudności w mówieniu;

2. możliwości i ograniczenia sensoryczne użytkowników przestrzeni, w tym:
 - zaburzenia wzroku,
 - zaburzenia słuchu,
 - zaburzenia dotyku;
3. możliwości i ograniczenia psychiczne i umysłowe użytkowników przestrzeni, w tym:
 - ograniczenia poznawcze,
 - ograniczenia intelektualne,
 - ograniczenia interpretacyjne,
 - zaburzenia uczenia się,
 - zaburzenia zapamiętywania.

Podczas wykonywania badania dostępności architektonicznej przeanalizowane zostały przede wszystkim:

- najbliższe otoczenie budynków, w tym możliwość komunikacji z przystankami transportu publicznego, parkingami i najbliższymi ciągami pieszymi,
 - strefa wejściowa na teren działki i do budynków,
 - komunikacja pozioma i pionowa w budynku i jego najbliższym otoczeniu, w tym również konieczność pokonywania zmian poziomów,
 - dostępność poszczególnych przestrzeni i pomieszczeń w budynku,
 - analiza materiałów wykończeniowych
 - wyposażenie wewnątrz i oświetlenie przestrzeni oraz informacja wizualna, dotykowa i dźwiękowa w budynku,
- a także wszystkie inne elementy mogące mieć wpływ na dostępność obiektu.

PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawą dla wykonania analizy stanu istniejącego poszczególnych budynków oraz sformułowania wytycznych dla zwiększenia ich dostępności, zawartych w raporcie, stały się:

- wizja lokalna przeprowadzona w dniu 26 lipca 2019 roku;
- dokumentacja fotograficzna i rysunkowa obiektów i ich najbliższego otoczenia wykonana w trakcie wizji lokalnych.

Podstawą do oceny budynków pod kątem dostępności architektonicznej były w głównej mierze:

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. 1994 nr 89 poz. 414 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach, zał. 3. Szczegółowe warunki techniczne dla sygnałów drogowych i warunki ich umieszczania na drogach (Dz.U. 2015 poz. 1314),
- Norma ISO 21542:2011 *Building construction – Accessibility and usability of the building Environment*,

- Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa: *Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami uwzględniając koncepcję uniwersalnego projektowania – poradnik*,
- K. Kowalski: *Włącznik – projektowanie bez barier*, Fundacja Integracja
- M. Miśkowiec, P. Tota: *Standardy dostępności dla m.st. Warszawy*
- P. Tota: *Wrocławskie standardy dostępności przestrzeni miejskich*, Fundacja Polska Bez Barier
- P. Tota: *Wrocławskie standardy dostępności przestrzeni miejskich. Przestrzenie osiedlowe*, Fundacja Polska Bez Barier

ZAKRES OPRACOWANIA

Podczas prowadzonych prac zbadano dostępność czterech budynków, należących do Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Lesznie:

1. Budynek Główny (ul. Mickiewicza 5, 64-100 Leszno)
2. Aula Comeniana (ul. Mickiewicza 5, 64-100 Leszno)
3. Dom Studencki „Komenik” (ul. Opalińskich 1, 64-100 Leszno)
4. Biblioteka (ul. Opalińskich 1, 64-100 Leszno)

W opracowaniu przedstawiono stan istniejący (aktualny na dzień przeprowadzenia wizji lokalnej) oraz wytyczne dla poprawy dostępności dla każdego z obiektów wchodzących w skład PWSZ w Lesznie. Uzupełnieniem opracowania są załączniki, w których w sposób jak najbardziej szczegółowy omówiono powtarzające się błędy i sposoby zapewnienia pełnej dostępności konkretnych przestrzeni:

- Zał. 1. Wytyczne dla toalety dostępnej,
- Zał. 2. Wytyczne dla pomieszczenia rodzica / opiekuna z dzieckiem,
- Zał. 3. Wytyczne dla przebieralni i natrysków,
- Zał. 4. Wytyczne dla dźwigów osobowych i podnośników,
- Zał. 5. Wytyczne dla dostępnych miejsc postojowych.

I. BUDYNEK GŁÓWNY

Podstawowe informacje o obiekcie

adres: ul. Mickiewicza 5, 64-100 Leszno

ilość kondygnacji: 6

(5 naziemnych, 1 podziemna)

Obiekt znajduje się na działce zlokalizowanej wzdłuż ul. A. Mickiewicza. Budynek połączony pasażem z budynkiem Auli. Wejście główne zlokalizowano od strony ul. A. Mickiewicza, wejście dostępne dla wszystkich użytkowników – z tyłu budynku, od strony parkingu i ul. Cichej.

Charakterystyka stanu istniejącego oraz wytyczne dla poprawy dostępności

1. Otoczenie budynku – komunikacja publiczna

Najbliższy przystanek komunikacji miejskiej znajduje się przy ul. Mickiewicza, w najbliższym sąsiedztwie budynku PWSZ im. J. A. Komeńskiego (il. 02-03).

Ciąg pieszy prowadzący od przystanku ma odpowiednią szerokość (przekraczającą 1,50 m), pozbawiony jest stopni i uskoków i jest w dobrym stanie technicznym – jego pokonanie (również przez użytkowników wózków, osoby mające problemy w poruszaniu się i osoby z wózkami dziecięcymi) nie stanowi problemu.

Korzystanie z przystanku jest możliwe dla osób z niepełnosprawnością, nie jest jednak wygodne: tablica z rozkładem jazdy znajduje się zbyt wysoko a wielkość użytych znaków (liter i cyfr) jest zbyt mała. Wszystkie elementy przezroczyste wiaty powinny również zostać oznaczone przynajmniej dwoma pasami kontrastującymi kolorystycznie z tłem, umieszczonymi na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) i 0,90-1,00 m (drugi pas). Zalecane jest umieszczenie także trzeciego pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi). Minimalna szerokość pasów: 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole i motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdym warunkach oświetleniowych.

2. Otoczenie budynku – komunikacja prywatna

W czasie prowadzenia audytu miejsca postojowe zlokalizowane wzdłuż ul. A. Mickiewicza oraz parking znajdujący się od strony północnej budynku zostały wyłączone z użytkowania z uwagi na remont budynku głównego PWSZ. Działający był jedynie parking za budynkiem, od strony ul. Cichej (il. 04-05).

Parking został utwardzony a jego nawierzchnia jest w dobrym stanie technicznym – bez nierówności, zmian poziomów i uskoków. W jego obrębie wyznaczono dwa miejsca postojowe dla osób z niepełnosprawnością (il.05), które znajdują się w najbliższym sąsiedztwie dostępnego dla wszystkich wejścia do budynku. Miejsca postojowe mają odpowiednie wymiary, nie zostały jednak oznaczone w prawidłowy sposób – na miejscu znajduje się jedynie znak poziomy P-24. Konieczne jest oznaczenie miejsca również znakiem pionowym D-18 wraz z tabliczką T-29 oraz – w całości – kolorem niebieskim.

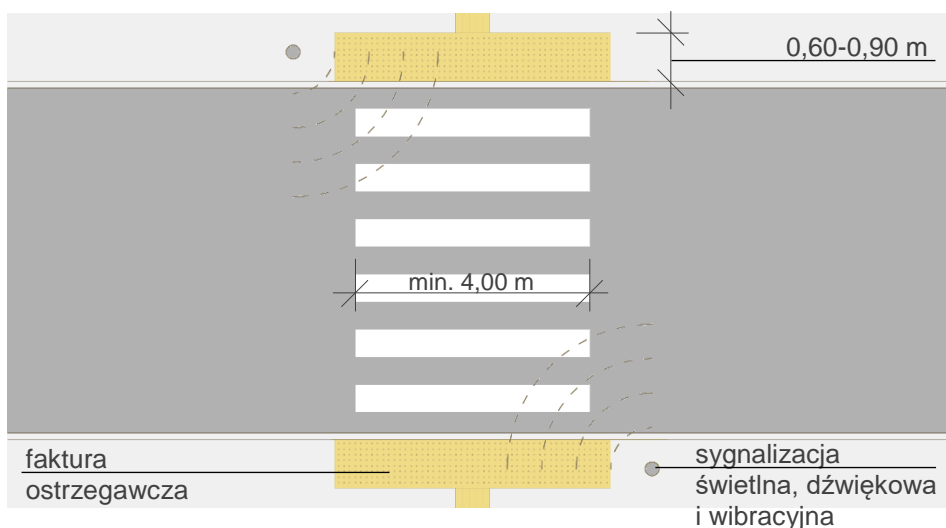
Z miejsca postojowego zapewniono pozbawiony zmian poziomów (krawężników i uskoków) dojazd do pochylni, stanowiącej część wejścia dostępnego. Nawierzchnia miejsc postojowych jest w dobrym stanie technicznym, bez nierówności.

3. Otoczenie budynku – przejścia dla pieszych

Najbliższe przejście dla pieszych znajduje się w ciągu ul. A. Mickiewicza, w bliskim sąsiedztwie wejścia głównego do budynku (il. 06-07).

Na przejściu zastosowano obniżenia krawężnika na całej szerokości przejścia, brak natomiast oznaczeń dotykowych (faktury ostrzegawczej) oraz sygnalizacji świetlnej wraz z towarzyszącą jej sygnalizacją dźwiękową. Ponieważ ulica jest dość szeroka (w układzie: dwa pasy ruchu – czyli dla pieszych – dwa pasy ruchu), wydaje się, że uzupełnienie przejścia o sygnalizację świetlną wraz z towarzyszącą jej sygnalizacją dźwiękową i wibracyjną jest sensowne. Równocześnie, sensowne wydaje się także wyposażenie przejścia dla pieszych w fakturę ostrzegawczą: pas o szerokości 0,60-0,90 m, znajdujący się przed przejściem dla pieszych (il. 08).

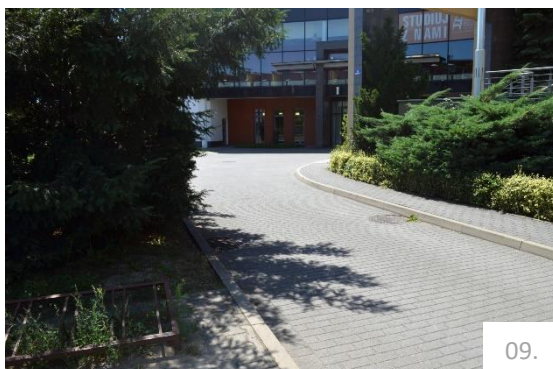

08.

Przeście dla pieszych jest w dobrym stanie technicznym, jednak utrudnieniem dla użytkowników może być ażurowa pokrywa kratki ściekowej o dość dużych szczelinach, ułożonych równolegle do kierunku ruchu, zlokalizowana w przebiegu przejścia dla pieszych (il. 07). Tak duże szczeliny oraz ich układ mogą powodować utrudnienia dla użytkowników wózków, osób z wózkami dziecięcymi oraz osób korzystających z pomocy ortopedycznych (kul, chodzików, lasek itp.). Rekomenduje się zmianę lokalizacji pokrywy kratki ściekowej i przesunięcie jej poza obręb przejścia dla pieszych i / lub wymianę pokrywy na nową, o mniejszych szczelinach / rozstawie oczek (nieprzekraczającym 10 mm) i ułożonych prostopadle do kierunku ruchu (co zminimalizuje możliwość wpadnięcia w nie kołem wózka).

4. Strefa wejściowa do budynku

Ciąg pieszy prowadzący do budynku jest w dobrym stanie technicznym – bez nierówności nawierzchni i uskoków. Problem mogą stanowić jednak krawężniki (il. 09), będące przeszkodą nie tylko dla użytkowników wózków i osób z wózkami dziecięcymi, ale również osób z niepełnosprawnością wzroku i użytkowników korzystających z pomocy ortopedycznych – kul, balkoników, lasek (również osób z czasową niepełnosprawnością, np. po urazie kończyny dolnej). Wydaje się, że krawężniki te mogłyby być zniwelowane poprzez podniesienie poziomu drogi serwisowej, znajdującej się wzdłuż budynku głównego / ul. A. Mickiewicza.

09.

10.

4.1. Strefa wejściowa

Wejście do budynku jest łatwe do odnalezienia i urządzone w sposób przewidywalny. Budynek został czytelnie oznakowany (il. 10). Do wejścia głównego prowadzą dwa biegi schodów (wejście niedostępne), wejście dostępne znajduje się z tyłu budynku (pochylnia), jednak nie prowadzą do niego żadne oznaczenia / drogowskazy.

Konieczne jest uzupełnienie systemu oznaczeń wejścia dostępnego: jeśli wejście główne nie jest dostępne dla wszystkich użytkowników (w tym wypadku osób poruszających się na wózkach, z wózkami dziecięcymi, a także – części osób mających problemy z chodzeniem) konieczne jest wyraźne oznaczenie drogi dojścia do wejścia dostępnego.

4.1.1. Wejście główne

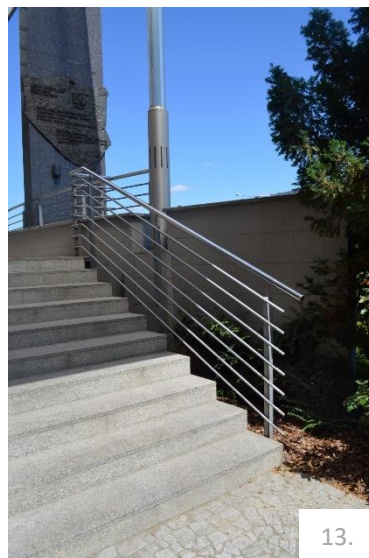
Do wejścia głównego prowadzą dwa biegi schodów zewnętrznych (il. 11-17). Każdy z biegów poprowadzono w linii prostej (nie są to schody zabiegowe ani wachlarzowe). Liczba stopni

11.

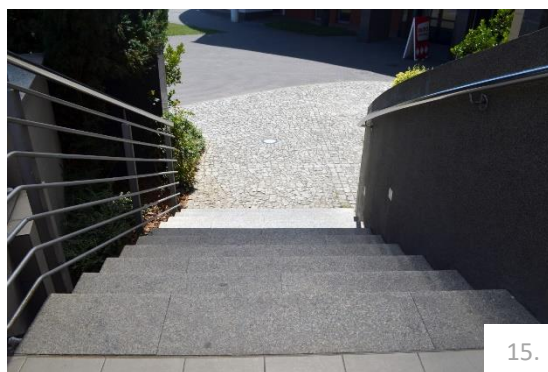
12.

13.

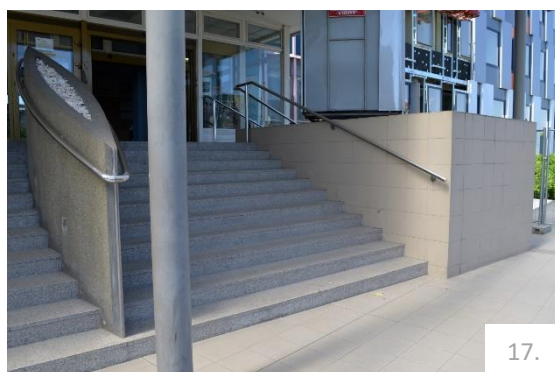
14.

15.

16.

17.

w jednym biegu (il. 17) przekracza jednak dopuszczalną wartość – w biegu jest 11 stopni, podczas gdy liczba ta dla schodów zewnętrznych nie powinna przekraczać 10¹.

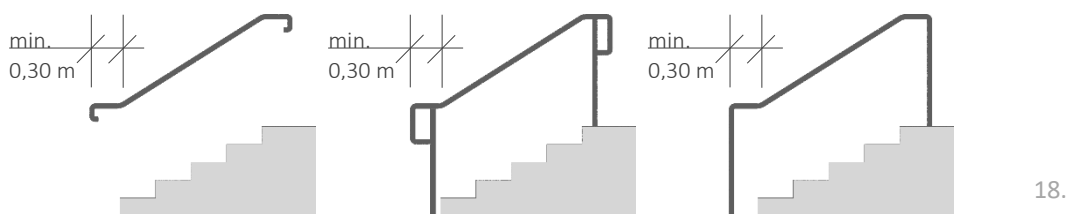
Szerokość użytkowa biegów i spoczników jest odpowiednia. Problemem są natomiast parametry wymiarowe poszczególnych stopni: w każdym z biegów pierwszy stopień ma wysokość różną

¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690), § 69, pkt. 3

od pozostałych (różnica wynosi ok. 10 mm), co może być niewygodne w użytkowaniu. Wszystkie stopnie w biegu powinny mieć taką samą wysokość i szerokość, wynikające z warunku określonego wzorem: $2h + s = 0,6$ do $0,65$ m, gdzie h oznacza wysokość stopnia, s – jego szerokość².

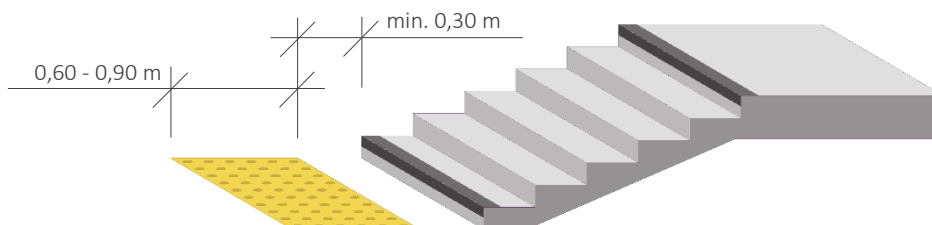
Schody wyposażono w obustronne poręcze oraz dodatkową balustradę pośrednią, jednak poręcze nie zostały przedłużone poza krawędź pierwszego stopnia, są natomiast wygodne w użytkowaniu. Poręcze są słabo skonstrastowane w stosunku do tła, na którym się znajdują (nie są łatwe do odnalezienia przez osoby z niepełnosprawnością wzroku). Podobnie stopnie schodów, które nie zostały wyposażone w oznaczenia kontrastowe, mogą być trudne do zauważenia (il. 14-15), co może powodować ryzyko potknięcia się i upadku.

Zalecane jest wyposażenie schodów zewnętrznych w poręcze przedłużone o 0,30 m poza krawędź pierwszego i ostatniego stopnia i zakończone w sposób zapewniający ich bezpieczne użytkowanie (il. 18) – konieczne jest wywinięcie ich końców w dół i oznaczenie kolorem kontrastującym z kolorem tła (co najmniej LRV=30).

18.

Krawędzie pierwszego i ostatniego stopnia każdego biegu schodów należy oznaczyć pasami w jednolitym, skonstrastowanym z tłem kolorze³, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia (il. 19). Na całej szerokości schodów – w odległości 0,30-0,50 m przed pierwszym stopniem w górę i 0,30-0,50 m przed pierwszym stopniem w dół zaleca się instalowanie oznakowania dotykowego – pasa ostrzegawczego o szerokości 0,60-0,90 m.

19.

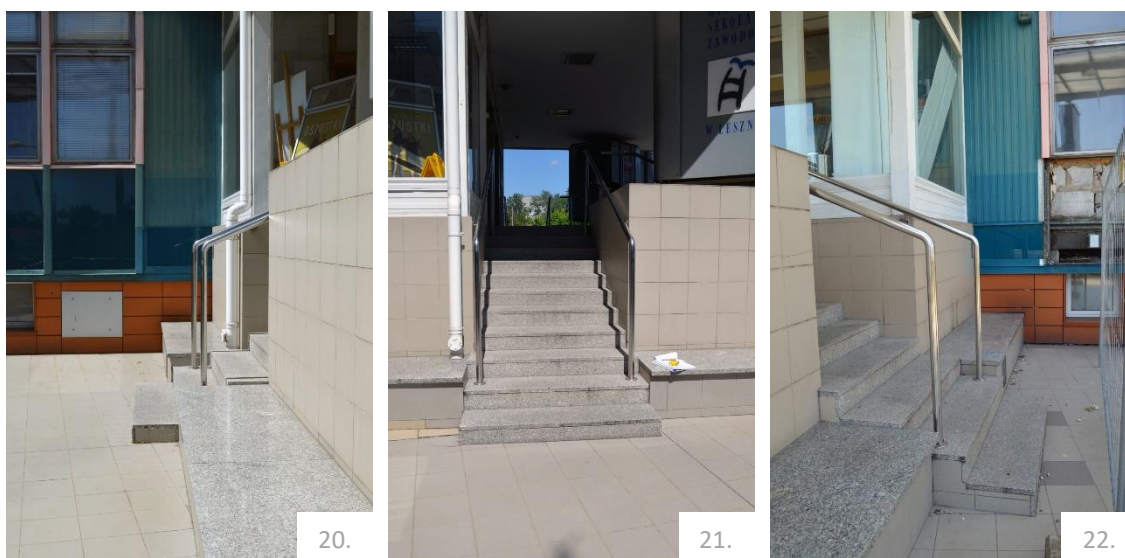
W przypadku bocznych biegów schodów (il. 20-22) problematyczne są pierwsze stopnie, które wystają poza obrys biegu i mogą stanowić niebezpieczeństwo dla osób z niepełnosprawnością wzroku, rozkojarzonych i nieuważnych (ryzyko niekontrolowanego wejścia w nie, potknięcia się i upadku). Ponieważ zmiana kształtu tych biegów schodów jest prawdopodobnie niemożliwa (lub bardzo trudna), zalecane jest przynajmniej oznaczenie kontrastowe pierwszego i ostatniego stopnia w biegu (il. 18) a także wyposażenie schodów w poręcze, przedłużone o 0,30 m poza krawędź pierwszego i ostatniego stopnia i zakończone w sposób zapewniający ich bezpieczne

² Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 69, pkt. 4

³ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71, pkt. 4

Pasy nie muszą być czarno-żółte – konieczny jest dobór koloru jak najbardziej skonstrastowanego w stosunku do tła (barwy stopni), jednak zachowującego spójność estetyczną. W przypadku jasnoszarych schodów zalecane są pasy ciemne: szare lub czarne.

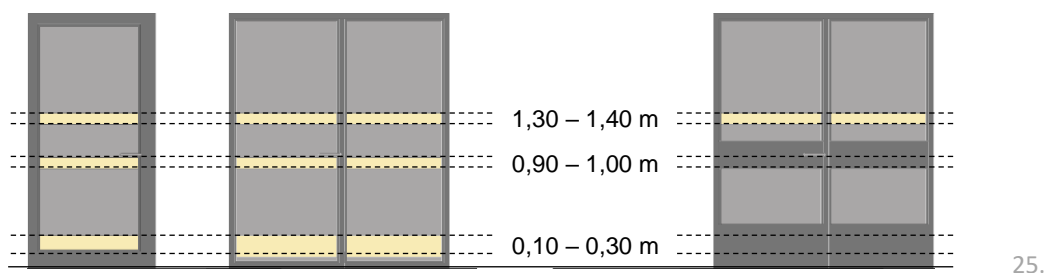
użytkowanie – konieczne jest wywnięcie ich końców w dół lub pozostawienie takiego układu, jak istniejący, oraz oznaczenie kolorem kontrastującym z kolorem tła (co najmniej LRV=30).

Drzwi wejściowe wejścia głównego (il. 23-24) mają odpowiednie parametry wymiarowe (wysokość i szerokość przejścia). Drzwi otwierają się automatycznie, co jest rozwiązaniem wygodnym dla wszystkich użytkowników. W drzwiach brak progu i zmian poziomów.

Drzwi są przeszklone – brak na nich oznaczeń kontrastowych, choć obramowanie przeszkleń jest stosunkowo łatwe do zauważenia. Mimo to zalecane jest oznaczenie przeszkleń przynajmniej dwoma pasami kontrastującymi kolorystycznie z tłem, umieszczonymi na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) i 0,90-1,00 m (drugi pas). Rekomenduje się także umieszczenie trzeciego pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi). Minimalna szerokość pasów: 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole i motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdych warunkach oświetleniowych.

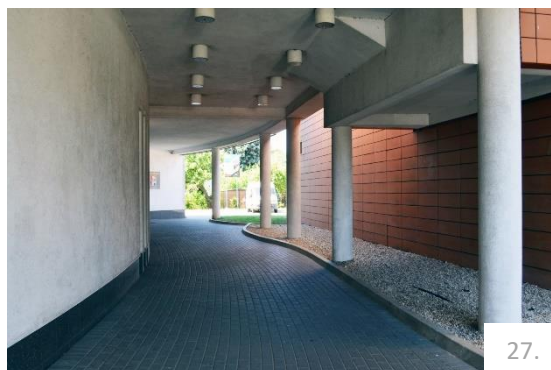
4.1.2. Wejście dostępne

Wejście dostępne znajduje się z tyłu budynku, od strony parkingu (w najbliższym sąsiedztwie miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnością). Przy wejściu głównym brak jakichkolwiek informacji o lokalizacji wejścia dostępnego.

Zaleca się, by jedno wejście do budynku służyło wszystkim użytkownikom, jeśli jednak główne drzwi wejściowe nie są dostępne dla wszystkich (w tym osób poruszających się na wózkach, osób z wózkami dziecięcymi oraz osób z problemami w poruszaniu się), konieczne jest umieszczenia oznaczenia, informującego o tym, gdzie znajduje się wejście dostępne.

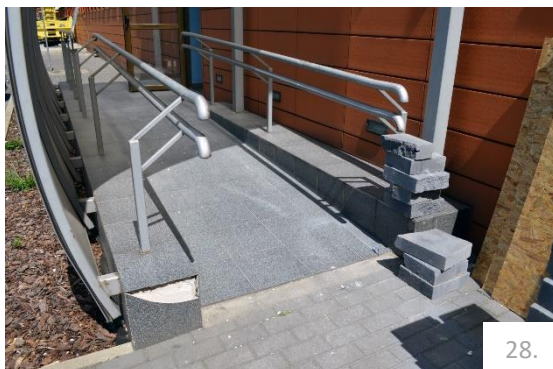
Przy ciągu pieszym, prowadzącym do niego (pod łącznikiem Budynku Głównego i Auli – il. 26), znajduje się stojąca tablica, upamiętniająca 20-lecie PWSZ w Lesznie. Zaleca się, by zamiast lub obok tej tablicy pojawiła się informacja o możliwości dojścia do wejścia dostępnego.

Ciąg pieszy, prowadzący na parking, jest w dobrym stanie technicznym – bez ubytków, nierówności i zmian poziomów (il. 27).

Dostęp do budynku zapewnia zadaszona pochylnia oraz towarzyszące jej dwa stopnie (il. 28-31). Pochylnia spełnia wszystkie wymagania wymiarowe (długość i szerokość biegu, nachylenie), posiada obustronne krawężniki (elementy zapobiegające zsunięciu się kół wózka), wyposażona została również w obustronne poręcze, znajdujące się w odpowiednim odstępie od siebie. Poręcze nie zostały jednak zamontowane na odpowiednich wysokościach – znajdują się kolejno 0,84 m i 0,99 m powyżej płaszczyzny pochylni, podczas gdy definiowane przez obowiązujące prawo wysokości wynoszą odpowiednio 0,75 i 0,90 m⁴. Konieczna jest korekta wysokości montażu poręczów.

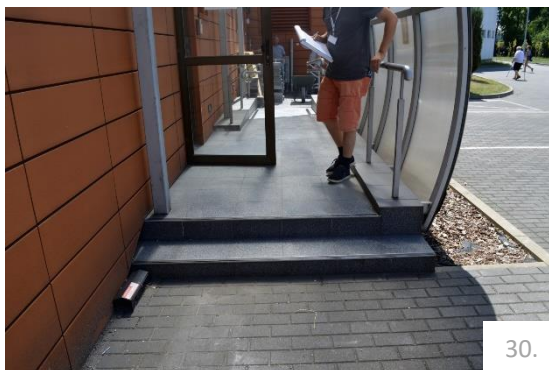
Przed początkiem i za końcem pochylni znajduje się wystarczająca powierzchnia manewrowa dla wózka a żadne elementy nie zawężają szerokości przejścia / przejazdu. Dojście do drzwi jest możliwe i wygodne. W drzwiach znajduje się próg o wysokości ok. 10 mm, nie powodujący nadmiernych utrudnień podczas poruszania się wózkiem.

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690), § 298, pkt. 4

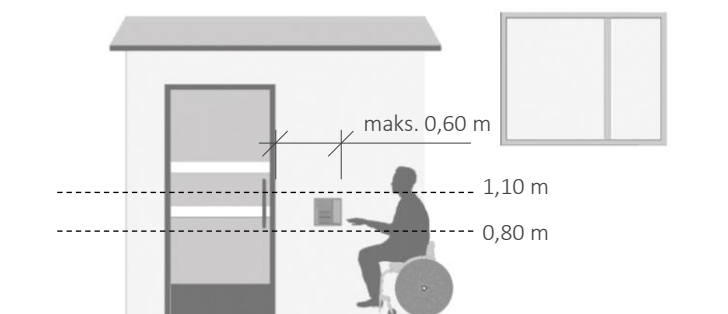
Problemem dla użytkowników wózków może być zmiana wysokości / uskok, znajdujący się na początku biegu pochylni (il. 29) – zmiana wysokości tego rodzaju w żadnym wypadku nie powinna pojawić się w przebiegu pochylni: konieczne jest jej natychmiastowe usunięcie i wyrównanie nawierzchni pochylni i ciągu pieszego, prowadzącego do niej.

Pochylni towarzyszą dwa stopnie (il. 30), bez oznaczeń kontrastowych i poręczy. Zaleca się, aby nawet przy tak niewielkim biegu, stopnie wyposażać w obustronne poręcze (znajdujące się również po stronie ściany). Zalecane jest wyposażenie stopni w poręcze przedłużone o 0,30 m poza krawędź pierwszego i ostatniego stopnia i zakończone w sposób zapewniający ich bezpieczne użytkowanie (il. 18) – konieczne jest wywinięcie ich końców w dół i oznaczenie kolorem kontrastującym z kolorem tła (co najmniej LRV=30). Krawędzie obydwu stopni należy oznaczyć pasami w jednolitym, skonstrastowanym z tłem kolorze⁵, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia (il. 19).

Przy wejściu znajduje się domofon / wideofon i urządzenie kontroli dostępu, zamontowane na wysokości ok. 1,30 m powyżej poziomu posadzki (il. 31). Jest to wysokość niedostępna dla użytkowników wózków i osób niskiego wzrostu. Domofony, wideofony, przyciski funkcyjne, dzwonki i inne urządzenia wymagające lokalizacji w przestrzeni wejściowej należy montować po stronie otwierania drzwi, na wysokości 0,80-1,10 m powyżej poziomu podłoża (il. 32). Wszystkie urządzenia tego typu powinny mieć możliwość obsłużenia metodą bezwzrokową (przyciski – klawiszowe lub sensorowe z nakładką – powinny mieć układ klawiatury telefonu) oraz przy użyciu jak najmniejszej siły i w sposób wygodny dla wszystkich użytkowników (np. za pomocą łokcia).

Mechanizm otwierający drzwi powinien zamykać się po co najmniej 5-10 sekundach, dając możliwość bezpiecznego przejścia osobom o obniżonej mobilności.

⁵ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71, pkt. 4

Pasy nie muszą być czarno-żółte – konieczny jest dobór koloru jak najbardziej skonstrastowanego w stosunku do tła (barwy stopni), jednak zachowującego spójność estetyczną. W przypadku ciemnych stopni zalecane są pasy jasne, np. białe, szare lub żółte.

Analogicznie, jak w przypadku drzwi wejścia głównego, konieczne jest również oznaczenie przeszkleń przynajmniej dwoma pasami kontrastującymi kolorystycznie z tłem, umieszczonymi na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) i 0,90-1,00 m (drugi pas). Rekomenduje się także umieszczenie trzeciego pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi). Minimalna szerokość pasów: 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole i motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdych warunkach oświetleniowych.

4.2. Recepcja / stanowisko ochrony

Recepcja / stanowisko ochrony znajduje się w najbliższym sąsiedztwie głównego wejścia do budynku (il. 33). Jest dość łatwa do odnalezienia dzięki zastosowaniu kontrastu kolorystycznego w stosunku do barwy ścian wokół. Została również oznaczona napisem, jednak ten – mimo, że skontrastowany – jest słabo widoczny. Rekomenduje się jego powiększenie i umieszczenie na matowym (nieodbijającym światła) tle (il. 34).

33.

Lada recepcji / stanowiska ochrony umieszczona jest na wysokości 0,83 m. Nie jest to rozwiązanie dobre, choć nieodległe od idealnego: zalecane jest, aby lada recepcji znajdowała się na wysokości maksymalnej 0,80 m powyżej poziomu posadzki – jest to wysokość wygodna dla osób niskiego wzrostu i użytkowników wózków.

34.

Z uwagi na dużą ilość przeszkleń i stosunkowo małe okienko recepcji, osoba znajdująca się wewnątrz może nie zostać zauważona, szczególnie przez osoby z niepełnosprawnością wzroku lub mające problemy z koncentracją. Równocześnie rozmowa z osobą wewnątrz może być utrudniona dla osób stojących (il. 33), Zaleca się rozważenie rozwiązań, które sprawią, że osoba w recepcji będzie dobrze widoczna, zarówno dla osoby stojącej, jak i użytkownika wózka. Dodatkowo, refleksy światła w przeszkleniach mogą powodować zjawisko olśnienia wśród użytkowników z niepełnosprawnością wzroku (co może utrudniać orientację w przestrzeni, wykonywanie codziennych czynności a w skrajnych przypadkach – spowodować przejściowy brak wrażeń wzrokowych). Rekomenduje się usunięcie szyby, powodującej odbicia światła, a jeśli z jakiegoś powodu nie będzie to możliwe, zaleca się wymianę szkła na materiał antyrefleksowy a także kontrastowe wyróżnienie okienka (obecnie może być trudne do odnalezienia).

W recepcji brak pętli indukcyjnej oraz informacji o możliwości skorzystania z tłumacza języka migowego (zdalnie lub na miejscu) – prawdopodobnie takiej możliwości nie ma. Zalecane jest wyposażenie punktu informacyjnego w stanowiskową pętlę indukcyjną (i oznaczenie jej międzynarodowym znakiem – il. 35) oraz zapewnienie możliwości skorzystania z usług

35.

36.

tłumacza języka migowego (i oznaczenie takiej możliwości międzynarodowym oznaczeniem – il. 36).

4.3. Szatnia

Szatnia znajduje się blisko wejścia, w łączniku pomiędzy Budynkiem Głównym i Aulą (il. 37). Szatnia jest łatwa do odnalezienia i urządzona w sposób przewidywalny. Nie jest samoobsługowa a kontuar (lada) znajduje się na wysokości 0,86 m. Analogicznie, jak w przypadku recepcji / stanowiska ochrony, rekomenduje się obniżenie jej do wysokości maksymalnej 0,80 m powyżej poziomu posadzki, dla wygody osób niskiego wzrostu i użytkowników wózków.

37.

5. Komunikacja pozioma w budynku

Korytarze w budynku mają odpowiednią szerokość, a w przypadku zmiany kierunku zapewniona została przestrzeń wystarczająca do wygodnego manewrowania wózkiem. W każdym przypadku długość korytarza wynosi co najmniej 1,50 m poza polem otwierania drzwi.

W ramach jednej kondygnacji brak zmian poziomów i pojedynczych stopni – wyjątek stanowi poziom -1, gdzie znajdują się wysokie progi (il. 53), które stanowią barierę dla osób mających problemy w poruszaniu się (np. osób poruszających się o kulach lub z laską).

Ściany i podłogi w obrębie korytarzy są ze sobą słabo skonstrastowane – zaleca się poniesienie kontrastu poprzez zmianę koloru listew cokołowych na ciemniejsze. Stosowane materiały wykończeniowe nie odbijają światła (nie powodują zjawiska olśnienia). Meble i elementy wyposażenia nie powodują zagrożenia wynikającego z zawężenia ciągu komunikacyjnego. Drzwi wewnętrzne spełniają wymagania wymiarowe.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

W zależności od zastosowanej kolorystyki poszczególnych kondygnacji, część z nich jest wystarczająco skontrastowana w stosunku do ścian, w których się znajdują (il. 39-40), część – nie (il. 41). Klamki nie wymagają mocnego ściskania ani przekręcania, są wygodne w obsłudze. Problem dla użytkowników mogą stanowić natomiast samozamykacze, które znacząco utrudniają otwieranie drzwi, wymagając dużego nakładu siły. Zaleca się ich usunięcie.

Żadne spośród znajdujących się w budynku wewnętrznych drzwi przeszklonych (il. 42-44) nie zostały zabezpieczone przed niekontrolowanym wejściem w nie, niebezpiecznym szczególnie dla osób z niepełnosprawnością wzroku, rozkojarzonych i nieuważnych. Konieczne jest umieszczenie przynajmniej dwóch kontrastowych pasów na drzwiach: na wysokości 1,30-1,40 m (pierwszy pas) oraz 0,90-1,00 m (drugi pas), przy czym zaleca się umieszczenie także dodatkowego pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi).

Niebezpieczeństwo dla użytkowników mogą stanowić też wystające, wiszące gabloty (il. 45), które mogą zagrażać osobom z niepełnosprawnością wzroku (istnieje ryzyko niekontrolowanego wejścia w nie, ponieważ nie można ich wyczuć za pomocą białej laski). Przeszklenia gablot odbijają też światło, co może powodować zjawisko olśnienia. Rekomenduje się wymianę gablot na nowe, bardziej płaskie (takie, jakie zastosowano w holu – il. 46). W miarę możliwości zaleca się także stosowanie w gablotach szkła antyrefleksowego.

Elementem, który znacząco podnosi komfort i bezpieczeństwo w budynku jest brak wycieraczek. Jest to bardzo dobre rozwiązanie, nieprzymocowane wycieraczki mogą bowiem powodować ryzyko potknięcia się i upadku, szczególnie wśród osób mających problemy w poruszaniu się.

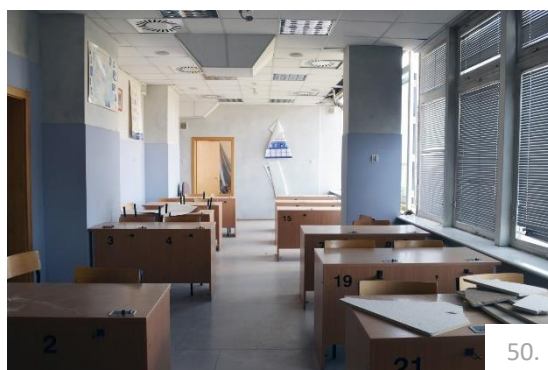
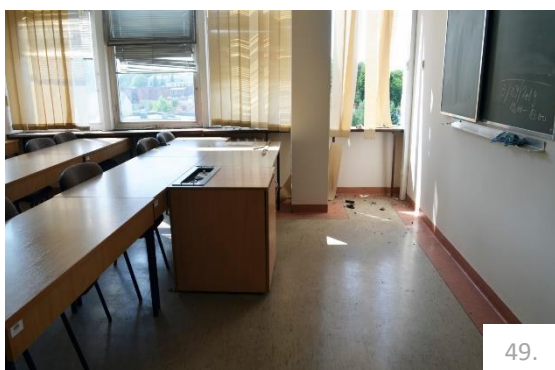
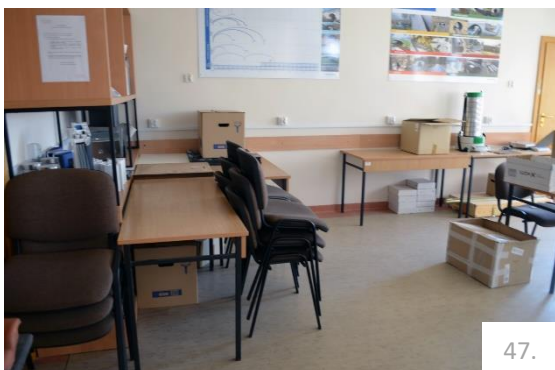
45.

46.

6. Dostępność usług i funkcji

6.1. Aranżacja przestrzeni

Poszczególne pomieszczenia wydzielono w sposób przewidywalny i logiczny. Drzwi prowadzące do nich mają odpowiednie wymiary, w większości nie posiadają też progów.

Układ i aranżacja większości pomieszczeń (na kondygnacjach od 0 do +5) zapewnia możliwość korzystania z nich osobom z niepełnosprawnością, w tym również użytkownikom wózków (il. 47-50). Stoły zapewniają możliwość podjechania do nich wózkiem, podobnie biurka przeznaczone dla wykładowców.

Poziom -1, na którym znajduje się sala gimnastyczna (il. 54) i część sal ćwiczeniowych (m. in. Pracownia badań motoryczności człowieka – il. 51-52, 83), jest całkowicie niedostępny dla użytkowników wózków. Na poziom ten prowadzą jedynie schody (istniejące w budynku windy obsługują kondygnacje od 0 do +4), dodatkowym utrudnieniem jest także bardzo wysoki próg / stopień w drzwiach klatki schodowej (il. 53), który – choć kontrastowo oznaczony – jest barierą dla osób mających problemy z poruszaniem się.

Przy sali gimnastycznej znajdują się szatnie / przebieralnie wraz z zapleczem sanitarnym – damska i męska. Zaleca się, aby w każdej z nich przynajmniej część wyposażenia (jeden prysznic, jedna umywalka, osobna przebieralnia) dostępne były dla użytkowników wózków i osób mających problemy z poruszaniem się (osób poruszających się o kulach i z innymi pomocami ortopedycznymi), wg wytycznych z załącznika 3.

Konieczne jest zapewnienie pełnej dostępności kondygnacji -1. Jeśli niemożliwe jest wykonanie szybu windowego, który zapewni możliwość zjazdu dźwigu na kondygnację -1, rekomenduje się wykonanie podnośnika przyschodowego wg wytycznych z załącznika 4.

6.2. Toalety

W Budynku Głównym na każdej kondygnacji znajdują się toalety damskie i męskie, dodatkowo na kondygnacji +4 i +5 wyznaczono toalety dla osób z niepełnosprawnością. Część toalet damskich i męskich wyposażona została w jedną kabinę z dodatkowymi pochwytami przy misce ustępowej. Toalety te oznaczono jako dostępne (il. 55-56).

Tego rodzaju rozwiązanie jest bardzo dobre – rekomenduje się jednak zwiększenie kontrastów miski ustępowej oraz pochwytów w stosunku do ścian. Zalecane jest także powiększenie oznaczeń na drzwiach w celu ich łatwiejszego odnalezienia (il. 55).

55.

56.

6.2.1. Toaleta dostępna dla osób z niepełnosprawnością

Toalety dostępne znajdują się na kondygnacji +4 i +5. Układ obydwu toalet jest podobny, pomieszczenia różnią się rozmieszczeniem pochwytów.

Toalety zostały prawidłowo oznaczone znakiem graficznym (il. 57), przy czym zalecane jest zastosowanie większego i być może bardziej skonstrastowanego oznaczenia, w celu łatwiejszego odnalezienia toalety. Drzwi są wystarczająco skonstrastowane w stosunku do ścian, w których się znajdują, mają również odpowiednie wymiary (wysokość i szerokość), zapewniające wygodny przejazd wózka. Zaleca się zastosowanie opisów brajlowskich na drzwiach lub w ich najbliższym sąsiedztwie (por. zał. 1).

W obydwu toaletach przestrzeń manewrowa (1,50 x 1,50 m) zawężana jest przez umywalkę – nie każdy użytkownik wózka (np. osoba na wózku elektrycznym) będzie mógł swobodnie odwrócić się w toalecie. W pomieszczeniu zapewniono możliwość jednostronnego transferu bocznego na miskę ustępową (min. 0,90 m z jednej strony miski – il. 60-61). Podłoga wykonana została z materiałów antypoślizgowych (również w warunkach zamoczenia / zawilgocenia) a wszystkie odpływy wody i kratki podłogowe znajdują się poza przestrzenią manewrową wózka. Zarówno miska ustępowa, jak i umywalka powinny zostać wyposażone w obustronne pochwyty – w jednej z toalet pochwyty zamontowano po obu stronach miski ustępowej (il. 60), w drugiej

– po jednej (il. 61). Konieczne jest ich uzupełnienie a także wyposażenie w obustronne pochwyty również umywalek (il. 59).

Miska ustępowa i umywalka spełniają wymagane parametry wymiarowe i znajdują się na odpowiednich wysokościach. Pod umywalką (niskosyfonową) zapewniono przestrzeń na nogi o odpowiedniej wysokości. Zaleca się natomiast wymianę baterii umywalkowej na nową, automatyczną lub z przedłużonym uchwytem i o przedłużonej wlewie. Maksymalna odległość wlewiki od krawędzi umywalki nie powinna przekraczać 0,30 m.

Przycisk spłukiwania wody znajduje się na odpowiedniej wysokości, jednak jego umiejscowienie może być problematyczne dla części osób z niepełnosprawnością. W miarę możliwości (remont toalety, zmiana wyposażenia) rekomenduje się jego montaż na ścianie, z boku miski ustępowej lub w pochwytach bezpieczeństwa – nie na ścianie z tyłu (por. zał. 1). Podajniki papieru toaletowego i ręczników zostały zamontowane zdecydowanie zbyt wysoko: papier toaletowy na wysokości 1,28 m (il. 58), ręczniki – 1,30 m powyżej poziomu posadzki (il. 59). Włącznik światła w toalecie również może być nieosiągalny dla użytkowników wózków i osób niskiego wzrostu – znajduje się na wysokości 1,32 m. Wszystkie włączniki światła oraz elementy wyposażenia (podajniki mydła, papieru toaletowego, ręczników, suszarki do rąk) należy montować na wysokości 0,80-1,10 m powyżej poziomu posadzki. Analogicznie – lustro powinno zostać umieszczone powyżej umywalki, od wysokości w przedziale od 0,85 m do 1,00 m (dla wygody użytkownika przez osoby niskiego wzrostu i użytkowników wózków) do wysokości co najmniej 1,90 m od poziomu posadzki. Istniejące lustra znajdują się na wysokości ok. 1,30 m powyżej poziomu posadzki.

Elementy wyposażenia toalety (miska ustępowa, umywalka) są możliwe do odnalezienia w pomieszczeniu, jednak kontrast pomiędzy nimi a ścianami jest zdecydowanie zbyt mały dla wygody użytkownika przez osoby słabowidzące. Lepszym rozwiązaniem byłoby umieszczenie ich na tle granatowych / zielonych pasów niż na tle jasnych płytek (il. 60-61).

Toaleta nie została wyposażona w instalację alarmową – konieczne jest jej wykonanie wg wytycznych z załącznika 1.

W drzwiach do pomieszczenia umieszczono informację o konieczności wyjęcia klucza (il. 62-63). Z jednej strony jest to sensowna informacja, z drugiej – umieszczona na wysokości wzroku osoby stojącej, która może być niedostępna dla użytkowników wózków (il. 63).

W miarę możliwości – podczas planowanych remontów / modernizacji toalet zaleca się zmianę układu (w celu zapewnienia pełnej przestrzeni manewrowej) oraz wyposażenie toalety dostępnej zgodnie z wytycznymi z załącznika 1.

6.3. Pomieszczenie dla rodzica / opiekuna z dzieckiem

W Budynku Głównym brak pomieszczenia z przewijakiem – znajduje się ono w toalecie dostępnej, znajdującej się w Auli PWSZ. Informacja (czytelna i dobrze skonstrastowana, choć umieszczona stosunkowo wysoko) o tym znajduje się na parterze, w pomieszczeniu ochrony (il. 64).

64.

7. Komunikacja pionowa w budynku

W budynku znajdują się dwie klatki schodowe oraz ciąg windy, w którym zlokalizowano dwa dźwigi osobowe (jeden dostępny dla wszystkich użytkowników i jeden zamykany na klucz, dostępny dla kadry prowadzącej zajęcia oraz dla osób z niepełnosprawnością – po uprzednim zgłoszeniu się do ochrony). Klatki schodowe obsługują wszystkie kondygnacje (od -1 do +4), dźwig osobowy jedynie kondygnacje naziemne (od 0 do +4).

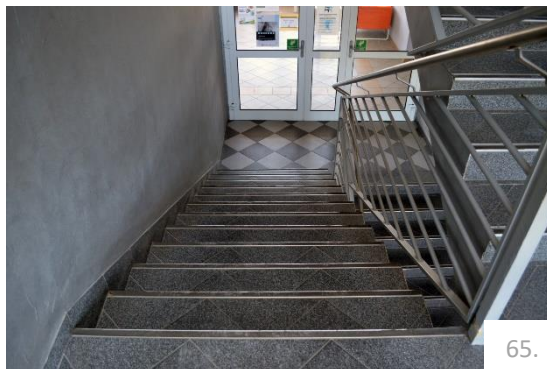
7.1. Schody wewnętrzne

7.1.1. Główne klatki schodowe

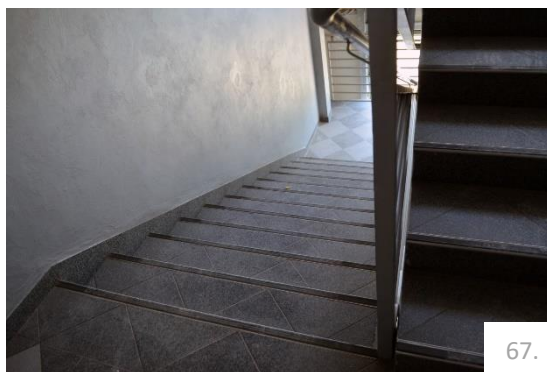
Schody wewnętrzne głównych klatek schodowych mają odpowiednią szerokość biegów i spoczników oraz stopnie o odpowiedniej wysokości i szerokości. Ilość stopni w biegu nie przekracza dopuszczalnych wartości. Wszystkie stopnie mają jednakowe parametry wymiarowe.

Schody zostały wyposażone w jednostronne poręcze, nieprzedłużone odpowiednio poza krawędź pierwszego stopnia (il. 65, 67). Pochwyty (wygodne w użytkowaniu, o ergonomicznym kształcie) nie zostały wystarczająco skonstrastowane w stosunku do tła, mogą być więc trudne do zauważenia.

Zaleca się przedłużenie istniejącej poręczy schodów o 0,30 m poza krawędź pierwszego stopnia i zakończenie jej w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie (np. poprzez wywinięcie końców w dół – tak, jak jest w istniejącej poręczy). Rekomendowane jest również wyposażenie schodów w drugą poręcz (po stronie ściany), również przedłużoną o 0,30 m poza krawędź pierwszego stopnia i zakończoną w sposób zapewniający jej bezpieczne użytkowanie.

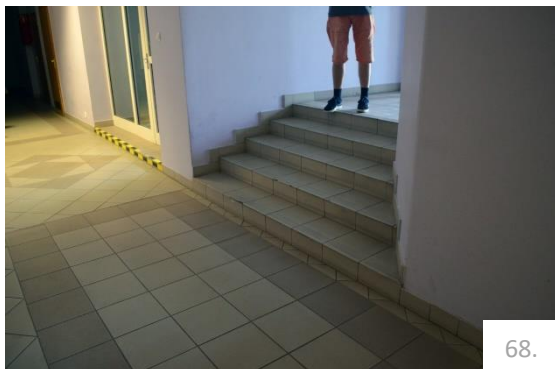
W przypadku montażu poręczy przy ścianie pochwyty powinny być od niej oddalone o co najmniej 50 mm. Pochwyty poręczy muszą być montowane trwale, w sposób uniemożliwiający ich obrót. Zalecane są pochwyty o ergonomicznym kształcie: okrągłe lub obłe, o średnicy w przedziale od 35 do 45 mm (analogiczne do istniejących). Schody nie zostały oznaczone kontrastowo (il. 65-67), są więc bardzo słabo widoczne, szczególnie podczas poruszania się w kierunku „w dół” (co może powodować ryzyko niezauważenia stopnia, potknięcia się i upadku z wysokości). Konieczne jest oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia w biegu pasami kontrastowymi, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia⁶ (il. 19).

⁶ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 69, pkt. 4

Na końcach poręczy schodów zaleca się umieszczenie oznaczeń dotykowych – informacje te mogą być przedstawione w formie pisma wypukłego lub piktogramu dotykowego, z towarzyszącym opisem brajlowskim. Informacja brajlowska powinna być krótka i zawierać jedynie podstawowe informacje o kierunku poruszania, punktach orientacji itp. W przypadku stosowania oznaczeń tego rodzaju ostateczne wytyczne co do lokalizacji, ilości przekazywanych informacji i rodzajów użytych materiałów powinny pochodzić od specjalisty w zakresie tyflografiki.

7.1.2. Schody prowadzące na kondygnację -1

68.

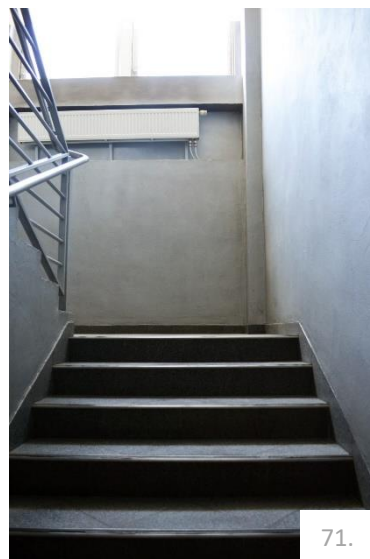
69.

Schody prowadzące na kondygnację -1 (il. 68-72) mają odpowiednią szerokość biegów i spoczników oraz stopnie o odpowiedniej wysokości i szerokości. Ilość stopni w biegu nie przekracza dopuszczalnych wartości. Wszystkie stopnie mają jednakowe parametry wymiarowe.

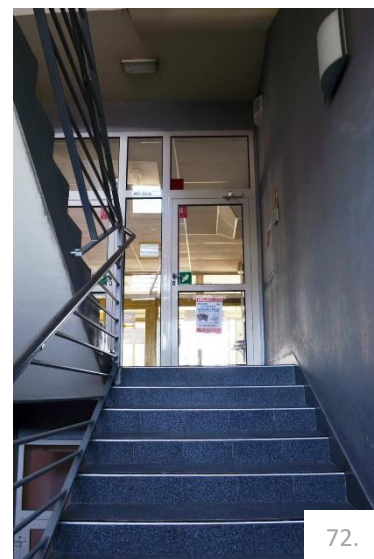
Schody głównych klatek schodowych, prowadzące na kondygnację -1 zostały wyposażone w jednostronne poręcze (il. 70-72), pozostałe schody – bez poręczy (il. 68-69), co może powodować trudności w poruszaniu się osób z niepełnosprawnością, mających problemy z mobilnością.

70.

71.

72.

Zaleca się wyposażenie wszystkich biegów schodów w poręcze, przedłużone (w miarę możliwości) o 0,30 m poza krawędź pierwszego stopnia i zakończone w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie (np. poprzez wywinięcie końców w dół – tak, jak jest w istniejącej poręczy). Rekomendowane jest również wyposażenie schodów w drugą poręcz (po stronie ściany), również przedłużoną o 0,30 m poza krawędź pierwszego stopnia i zakończoną w sposób zapewniający jej bezpieczne użytkowanie. W przypadku montażu poręczy przy ścianie pochwyty powinny być od niej oddalone o co najmniej 50 mm. Pochwyty poręczy

muszą być montowane trwale, w sposób uniemożliwiający ich obrót. Zalecane są pochwytymy o ergonomicznym kształcie: okrągłe lub obłe, o średnicy w przedziale od 35 do 45 mm (analogiczne do istniejących).

Schody nie zostały oznaczone kontrastowo (il. 68-69, 71-72), są więc bardzo słabo widoczne, szczególnie podczas poruszania się w kierunku „w dół” (co może powodować ryzyko niezauważenia stopnia, potknięcia się i upadku z wysokości). Zaleca się oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia w biegu pasami kontrastowymi, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia⁷ (il. 19).

Na końcach poręczy tych schodów zaleca się również umieszczenie oznaczeń dotykowych – informacje te mogą być przedstawione w formie pisma wypukłego lub piktogramu dotykowego, z towarzyszącym opisem brajlowskim. Informacja brajlowska powinna być krótka i zawierać jedynie podstawowe informacje o kierunku poruszania, punktach orientacji itp. W przypadku stosowania oznaczeń tego rodzaju ostateczne wytyczne co do lokalizacji, ilości przekazywanych informacji i rodzajów użytych materiałów powinny pochodzić od specjalisty w zakresie tyflografiki.

7.2. Dźwig osobowy

Obydwa znajdujące się w budynku dźwigi osobowe obsługują kondygnacje od 0 do +4.

⁷ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71, pkt. 4

W obydwu przypadkach odległość między drzwiami kabiny a przeciwległą ścianą na każdej z kondygnacji wynosi ponad 1,60 m. Drzwi do kabiny są zbyt wąskie: ich szerokość wynosi 0,80 m zamiast wymaganych 0,90 m. Drzwi otwierają się i zamykają automatycznie, jednak nie zostały wyposażone w system zatrzymujący zamykanie, oparty na czujnikach (lub zostały wyposażone, jednak system nie działa a drzwi zatrzasują się z ogromną siłą), co może stanowić realne niebezpieczeństwo dla użytkowników, szczególnie osób o obniżonej mobilności, poruszających się na wózkach i osób z niepełnosprawnością wzroku. Konieczna jest jak najszybsza wymiana systemu zamykania drzwi.

W sytuacji, gdy kabina dźwigu jest pusta, różnica wysokości pomiędzy poziomem posadzki danej kondygnacji a poziomej podłogi dźwigu jest minimalna, jednak jeśli wewnątrz ktoś się znajduje, kabina opada a w drzwiach pojawia się uskok o dużej wysokości (il. 79), który może być trudny (a w skrajnych przypadkach niemożliwy) do pokonania przez użytkowników wózków i osoby o obniżonej mobilności.

W zależności od kondygnacji (il. 73-75) drzwi do kabiny są mniej (il. 73) lub bardziej (il. 74-75) skonstrastowane w stosunku do ścian, w których się znajdują. Konieczne jest zastosowanie elementów wyróżniających drzwi windy z tła – por. zał. 4.

Kabina jest jasno oświetlona światłem niepowodującym zjawiska olśnienia. Dźwig dysponuje sygnalizacją świetlną i dźwiękową przyjazdu, brak sygnalizacji głosowej, informującej o numerze piętra. Brak też komunikatów informujących o tym, czy winda zmierza w górę czy w dół. Wewnątrz kabiny znajduje się wyświetlacz, pokazujący numer piętra (umieszczony bardzo wysoko – może być niedostępny dla osób niskiego wzrostu i użytkowników wózków).

Kabina jest nieprzelotowa – wewnątrz umieszczono lustro, jednak wysokość montażu sprawia, że nie spełnia ono swojej podstawowej funkcji, tj. nie pozwala na wygodne i bezpieczne wyjechanie z kabiny dźwigu wózkiem (tyłem). Konieczne jest umieszczenie lustra na wysokości od ok. 0,40 m powyżej poziomu posadzki (por. zał. 4).

W kabinie umieszczono poręcz, co jest bardzo dobrym rozwiązaniem. W miarę możliwości zalecany jest także montaż rozkładanego siedziska wewnątrz kabiny dźwigu.

Zewnętrzny panel przyzywowy znajduje się zbyt wysoko (na wysokości w przedziale 1,25-1,29 m powyżej poziomu podłogi). Podobnie panel wewnętrzny, zlokalizowany w taki sposób, że przyciski poszczególnych kondygnacji są na wysokości od 1,25 m do 1,43 m powyżej poziomu podłogi. Panel sterujący powinien znajdować się na takiej wysokości, by wszystkie przyciski pięter znajdowały się na wysokości w przedziale 0,80-1,10 m powyżej poziomu podłogi oraz w odległości co najmniej 0,50 m od naroża kabiny. Przyciski są możliwie do obsłużenia metodą bezwzrokową, posiadają oznaczenia wypukłe, brak opisów brajlowskich. Przycisk parteru najprawdopodobniej został dodatkowo wyróżniony kolorystycznie, jednak oznaczenie starło się w wyniku użytkowania (il. 78). Kabina wyposażona została w instalację alarmową, jednak przycisk alarmu nie został dodatkowo wyróżniony kolorem.

Rekomendowane jest obniżenie wysokości panelu sterowania na zewnątrz i wewnątrz kabiny lub wymiana ich na panele w układzie poziomym (zdecydowanie wygodniejszym dla użytkowników wózków i osób niskiego wzrostu). Rekomendowane jest także kolorystyczne

wyróżnienie przycisku parteru oraz wyposażenie windy w komunikat słowny o kierunku, w którym porusza się winda (komunikaty „jazda w górę” oraz „jazda w dół”) i numerze piętra, na którym się zatrzymuje.

Należy też pamiętać, że niedopuszczalna jest sytuacja, w której jeden z dźwigów osobowych zamykany jest na klucz (szczególnie, jeśli jest to dźwig osobowy dla osób z niepełnosprawnością). Konieczne jest zapewnienie pełnej dostępności obydwu istniejących wind, bez podziału na dźwig dla osób z niepełnosprawnością (i kadry prowadzącej zajęcia) oraz dźwig dla pozostałych użytkowników. Tego rodzaju segregacja jest sprzeczna zarówno z wytycznymi Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych (Dz.U. 2012 poz. 1169), jak i z zasadami powszechnej równości (niezależnie od stopnia sprawności czy indywidualnych możliwości / ograniczeń).

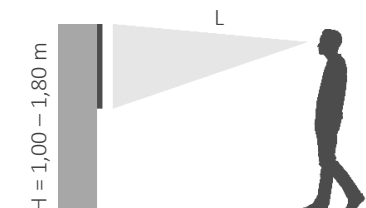
W miarę możliwości (wymiana / modernizacja dźwigów osobowych) zaleca się zapewnienie dostępności do kondygnacji -1 (jeśli będzie to możliwe) oraz wykonanie nowych wind wg wytycznych z załącznika 4. Jeśli wykonanie dźwigu osobowego, obsługującego kondygnację -1, nie będzie możliwe, zaleca się wykonanie podnośnika pionowego lub ukośnego, zgodnie z wytycznymi z załącznika 4.

8. Informacja w budynku

Poszczególne kondygnacje w budynku wydzielone zostały odrębną kolorystyką (co jest dobrym rozwiązaniem, znacząco ułatwiającym poruszanie się i orientację w przestrzeni), jednak kolory te są do siebie mocno zbliżone – rekomenduje się ich większe zróżnicowanie (il. 80-81).

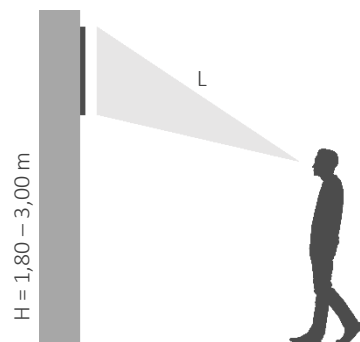
W budynku brak piktogramów i strzałek informujących o kierunku dojścia do poszczególnych stref i pomieszczeń w budynku. Na parterze znajduje się tablica informacyjna (il. 82), która jest łatwa do odnalezienia i dość dobrze skonstrastowana, jednak rekomenduje się zwiększenie czcionki poszczególnych opisów, zgodnie z wytycznymi:

odległość wzroku (L)	minimalna wysokość znaków
do 1,85 m	16 mm
1,85 – 2,15 m	20 mm
2,15 – 2,80 m	25 mm
2,80 – 3,30 m	32 mm
3,30 – 3,90 m	38 mm
3,90 – 4,60 m	45 mm
4,60 – 5,20 m	50 mm
5,20 – 5,80 m	57 mm
5,80 – 6,40 m	64 mm
6,40 – 7,00 m	70 mm
7,00 – 7,60 m	76 mm
7,60 – 8,20 m	83 mm

Tab. 01a. Zależność wysokości znaków w tekście od odległości patrzącego – wysokość montażu tablicy od 1,00 do 1,80 m

odległość wzroku (L)	minimalna wysokość znaków
do 4,60 m	50 mm
4,60 – 5,20 m	57 mm
5,20 – 5,80 m	64 mm
5,80 – 6,40 m	70 mm
6,40 – 7,00 m	76 mm
7,00 – 7,60 m	83 mm
7,60 – 8,20 m	90 mm
8,20 – 8,80 m	95 mm
8,80 – 9,40 m	100 mm
9,40 – 10,00 m	110 mm
10,00 – 10,60 m	115 mm
10,60 – 11,30 m	125 mm

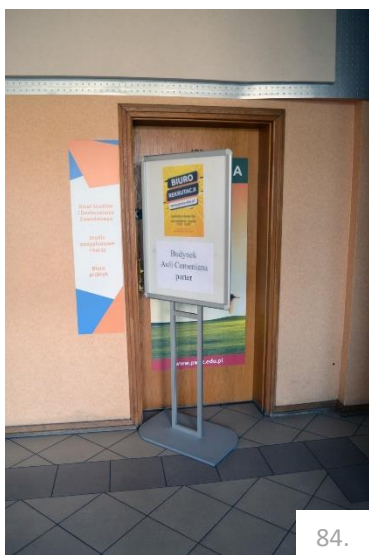
Tab. 01b. Zależność wysokości znaków w tekście od odległości patrzącego – wysokość montażu tablicy od 1,80 do 3,00 m

Większość informacji jest widoczna zarówno z pozycji stojącej, jak i siedzącej / osoby niskiego wzrostu. Część informacji, podawanych w przestrzeni, jest odpowiedniej wielkości (il. 83), część – zdecydowanie zbyt mała (il. 85). Zaleca się, by wszystkie opisy pomieszczeń i inne informacje przedstawiane były za pomocą dużej, prostej, bezszeryfowej czcionki (analogicznie do rozwiązania zastosowanego przy oznaczeniu lokalizacji biura rekrutacji – il. 84).

83.

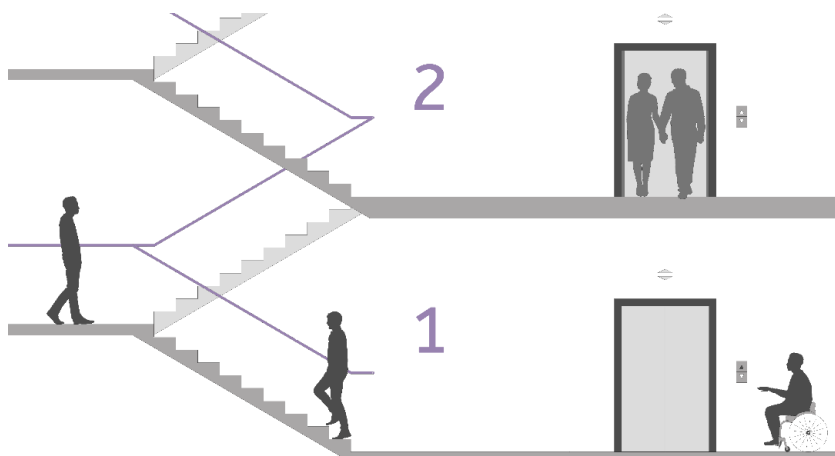

84.

85.

Ponieważ budynek jest duży, celowym wydaje się oznaczenie poszczególnych funkcji / pomieszczeń i kierunków dotarcia do nich za pomocą odrębnej kolorystyki, piktogramów i strzałek kierunkowych. Zalecane jest oznaczenie kolorystyczne poszczególnych pięter (analogicznie do rozwiązania istniejącego, jednak o większym zróżnicowaniu barw). Zaleca się także oznaczenie poszczególnych kondygnacji za pomocą dużych, czytelnych numerów, umieszczonych w taki sposób, by były widoczne zarówno podczas poruszania się schodami, jak i windą (il. 86).

86.

Informacja wizualna (tekstowa i graficzna) powinna być projektowana i wykonywana w sposób zapewniający jak najwyższą czytelność. Konieczne jest stosowanie odpowiednich kontrastów napisów i obrazów oraz tła, na którym się znajdują, a także odpowiedniej wielkości i kroju czcionek. Wszystkie informacje powinny być zwarte i logiczne – należy również unikać nagromadzenia zbyt wielu informacji w jednym miejscu. Zalecane jest stosowanie piktogramów, przy czym w jednym miejscu nie powinno być ich więcej niż 5, łącznie ze strzałką kierunkową. Zalecane są czcionki bezszeryfowe, proste: bez ozdobników i kursywy. Dopuszczalne są czcionki jedno- i dwuelementowe a dobór wielkości znaków jest uzależniony od przewidywanej odległości od osoby patrzącej.

Dla użytkowników z ograniczonymi możliwościami intelektualnymi, osób nieznających języka danego kraju (w tym osób Głuchych, dla których język polski jest językiem obcym) zrozumienie znaczenia informacji tekstowej może być niemożliwe. Dlatego też zalecane jest stosowanie

informacji graficznej w postaci piktogramów, odpowiadających międzynarodowym wytycznym normy PN-EN ISO 7010:2006 oraz normy ISO 21542:2011:

87.

W Budynku Głównym brak zainstalowanych systemów wspomaganie słuchu z pętlą indukcyjną, brak też informacji o możliwości tłumaczenia na Polski Język Migowy. Zaleca się zapewnienie możliwości tłumaczenia (zdalnego lub bezpośredniego) a także – montaż pętli indukcyjnych w tych salach wykładowych / ćwiczeniowych, które są nagłośnione. Zadaniem systemu pętli indukcyjnej jest transmisja dźwięku ze źródła do aparatów słuchowych z wykorzystaniem zjawiska indukcji magnetycznej. Sygnał ze źródła dźwięku jest doprowadzony do wzmacniacza pętli, który sygnał ten wzmacnia. Odpowiednio zmodulowany prąd płynący przez podłączony do wyjścia wzmacniacza pętli indukcyjnej przewód ułożony na obszarze odstępu generuje zmienne pole magnetyczne, które jest odbierane przez cewkę indukcyjną aparatu słuchowego i transformowane na sygnał elektryczny, dalej przetwarzany przez aparat słuchowy i dopasowany do ubytku słuchu osoby słabosłyszącej. Taka transmisja sygnału ma za zadanie wyeliminowanie negatywnych zjawisk występujących przy transmisji dźwięku na drodze akustycznej – hałasu i pogorszenia zrozumiałości mowy wraz ze wzrostem odległości od zestawu głośnikowego.

System pętli indukcyjnej stosowany jest we wnętrzach. Źródłem sygnału jest system nagłośnienia sali. Aby zapewnić sygnał odpowiedniej jakości, pętle muszą spełniać wymagania normy PN EN 60118-4:2007 (równoważna norma: EN 60118-4:2006). W salach konferencyjnych i wykładowych oraz innych dużych, nagłośnionych pomieszczeniach zalecane są pętli indukcyjne obwodowe lub pętli indukcyjne macierzowe.

Zarówno miejsce, w którym znajduje się dostęp do tłumacza języka migowego, jak również miejsce montażu pętli indukcyjnej powinno zostać prawidłowo oznaczone za pomocą odpowiednich symboli graficznych (Il. 35-36).

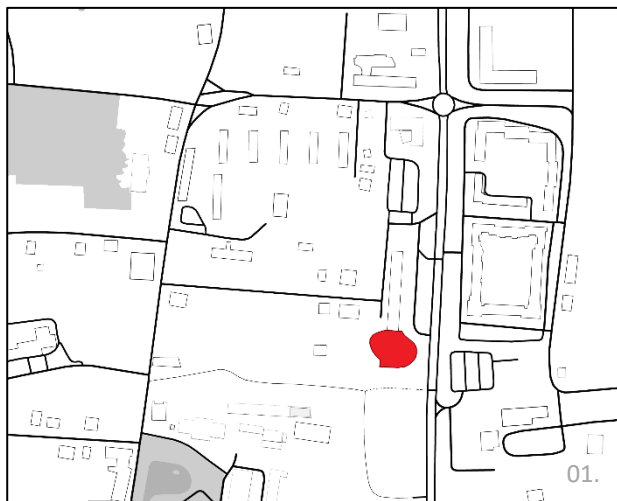
9. Bezpieczeństwo pożarowe i ewakuacja

W budynku zastosowano czytelną informację graficzną o drogach ewakuacji, brak dotykowych oznaczeń dróg ewakuacji.

Zaleca się wyposażenie budynku w dźwiękowy i towarzyszący mu świetlny (istotny dla osób Głuchych) system powiadamiania alarmowego. Celowym może okazać się również wyposażenie budynku w wózki ewakuacyjne, przeznaczone do transportu osób z niepełnosprawnością, kobiet w ciąży, osób starszych i mających problemy w poruszaniu się. W miarę możliwości zalecany jest przynajmniej jeden wózek dostępny na jednej kondygnacji, zlokalizowany w najbliższym sąsiedztwie ewakuacyjnej klatki schodowej lub w innym miejscu, wyznaczonym przez specjalistę p.poż.

2. AULA COMENIANA

Podstawowe informacje o obiekcie

adres: ul. Mickiewicza 5, 64-100 Leszno
ilość kondygnacji: 2 (naziemne)

Aula przylega bezpośrednio do Budynku Głównego i połączona jest z nim za pomocą pasażu. Wejście główne (dostępne dla wszystkich użytkowników) znajduje się od strony ul. A. Mickiewicza, możliwe jest także przejście do auli bezpośrednio z Budynku Głównego.

Charakterystyka stanu istniejącego oraz wytyczne dla poprawy dostępności

1. Otoczenie budynku – komunikacja publiczna

Charakterystyka, uwagi i wytyczne opisane zostały w części raportu dotyczącej Budynku Głównego.

2. Otoczenie budynku – komunikacja prywatna

Charakterystyka, uwagi i wytyczne opisane zostały w części raportu dotyczącej Budynku Głównego.

3. Otoczenie budynku – przejścia dla pieszych

Charakterystyka, uwagi i wytyczne opisane zostały w części raportu dotyczącej Budynku Głównego.

4. Strefa wejściowa do budynku

02.

03.

Ciąg pieszy prowadzący do wejścia do Auli jest w dobrym stanie technicznym, bez nierówności, uskoków i zmian poziomów (il. 02). W bezpośrednim sąsiedztwie wejścia brak barier architektonicznych. Wejście jest łatwe do odnalezienia i urządzone w sposób przewidywalny,

bez przeszkód (można je uznać za dostępne dla osób z niepełnosprawnością wzroku). Budynek jest czytelnie oznaczony znakiem graficznym PWSZ w Lesznie.

Wejście do budynku prowadzi z poziomu terenu (brak zmian wysokości) – jest dostępne dla wszystkich użytkowników, niezależnie od stopnia ich sprawności.

4.1. Strefa wejściowa

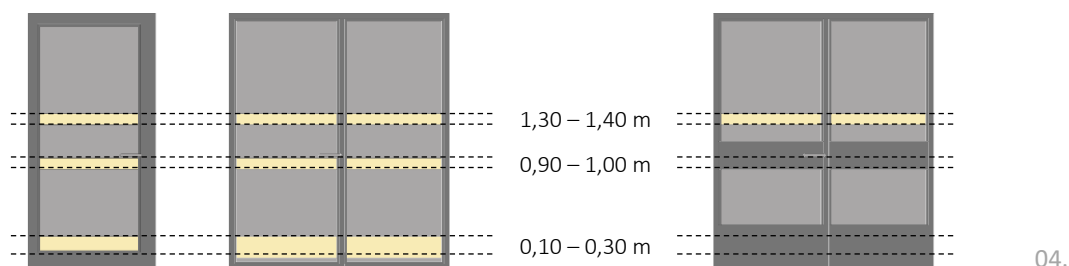
4.1.1. Drzwi wejściowe

Drzwi wejściowe mają odpowiednie wymiary (wysokość i szerokość przejścia). Wszystkie klamki zamontowano na odpowiedniej wysokości. Przed wejściem znajduje się wystarczająca powierzchnia manewrowa a próg w drzwiach nie utrudnia poruszania się użytkownikom wózków i osobom z wózkami dziecięcymi. Otwarcie drzwi nie wymaga znacznej siły.

Przed drzwiami wejściowymi umieszczono wycieraczkę systemową w zagłębieniu (zlicowaną z podłożem), co jest dobrym rozwiązaniem. W strefie wejściowej wewnątrz budynku znajduje się duża, nieprzymocowana wycieraczka dywanowa (il. 03), która może stanowić utrudnienie dla osób poruszających się na wózkach i z wózkami dziecięcymi a także wszystkich osób o obniżonej mobilności i korzystających z pomocy ortopedycznych. Nieprzymocowane wycieraczki i dywany mogą powodować ryzyko potknięcia się i upadku, dlatego też zaleca się jej usunięcie lub zastąpienie rozwiązaniem systemowym, zlicowanym z podłożem.

Cała strefa wejściowa została mocno przeszklona – w obrębie szklanych drzwi i przeszkleń ścian brak oznaczeń kontrastowych a same drzwi mogą być trudne do odnalezienia (szczególnie od strony wnętrza budynku – il. 03, 20) , szczególnie przez użytkowników z niepełnosprawnością wzroku.

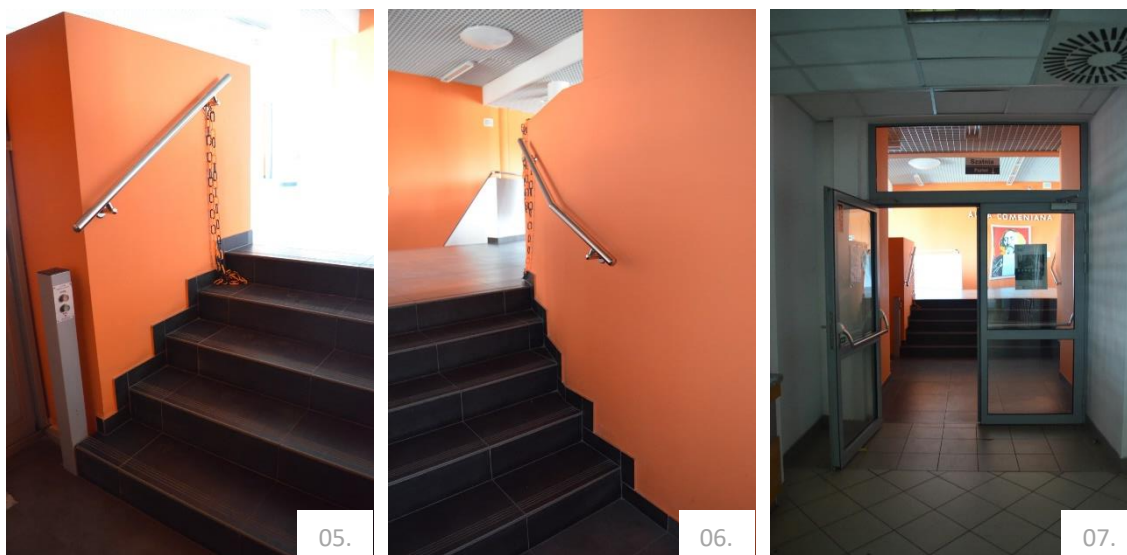
Konieczne jest oznaczenie wszystkich przeszkleń przynajmniej dwoma pasami kontrastującymi kolorystycznie z tłem, umieszczonymi na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) i 0,90-1,00 m (drugi pas). Zalecane jest umieszczenie także trzeciego pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi). Minimalna szerokość pasów: 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole i motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdych warunkach oświetleniowych.

4.1.2. Przejście z Budynku Głównego przez łącznik

Od strony Budynku Głównego do Auli prowadzi szeroki korytarz oraz schody wewnętrzne – pięć stopni wyposażonych w obustronne poręcze, wraz z towarzyszącym im podnośnikiem pionowym.

Schody mają odpowiednią szerokość biegu a poszczególne stopnie spełniają wymagania wymiarowe. Wszystkie stopnie w biegu mają taką samą wysokość i szerokość. Przy schodach znajdują się obustronne poręcze, nieprzedłużone odpowiednio poza krawędź pierwszego i ostatniego stopnia (il. 05-06). Zaleca się ich przedłużenie – pochwyt powinien zostać przedłużony o 0,30 m poza krawędź pierwszego i ostatniego stopnia i zakończony w sposób zapewniający ich bezpieczne użytkowanie (np. poprzez wywinięcie ich końców w dół).

Pochwyty są dobrze skonstrastowane w stosunku do tła i łatwe do zauważenia. Są też wygodne w użytkowaniu (odpowiedni kształt i średnica pochwyty). Odległość pochwyty od ścian jest prawidłowa.

Schody nie zostały oznaczone kontrastowo – zaleca się oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia w biegu pasami kontrastowymi, znajdującymi się na powierzchni poziomej i pionowej stopnia.

Na końcach poręczy schodów zaleca się umieszczenie oznaczeń dotykowych – informacje te mogą być przedstawione w formie pisma wypukłego lub piktogramu dotykowego, z towarzyszącym opisem brajlowskim. Informacja brajlowska powinna być krótka i zawierać jedynie podstawowe informacje o kierunku poruszania, punktach orientacji itp. W przypadku stosowania oznaczeń tego rodzaju ostateczne wytyczne co do lokalizacji, ilości przekazywanych informacji i rodzajów użytych materiałów powinny pochodzić od specjalisty w zakresie tyflografiki.

Stopniom towarzyszy podnośnik pionowy (il. 08). Platforma podnośnika ma odpowiednie wymiary, wjazd i zjazd jest możliwy i wygodny dla osób z niepełnosprawnością. Przed wejściem na platformę zapewniona została przestrzeń manewrowa o odpowiednich wymiarach.

Podnośnik wyposażony jest w łatwą do zrozumienia i dość czytelną instrukcję

obsługi oraz standardowy panel sterujący (charakterystyczna dla podnośników jest konieczność ciągłego trzymania przycisku kierunku jazdy, co może nie być możliwe do wykonania dla osób mających problemy z czynnościami manipulacyjnymi i precyzją chwytu / mocnym naciskiem. Panel przywołania podnośnika znajduje się na odpowiedniej wysokości (il. 05). Podnośnik może być obsługiwany przez użytkownika samodzielnie.

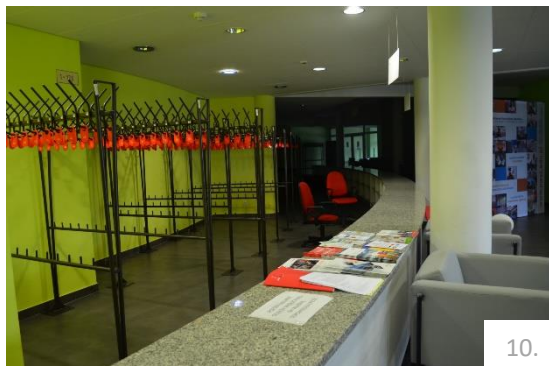
W łączniku pomiędzy Budynkiem Głównym a Aulą znajdują się przeszklone drzwi (il. 07). Podobnie, jak inne elementy przeszkleń, nie zostały one oznaczone. Rekomenduje się ich oznaczenie analogicznie, jak w przypadku pozostałych elementów szklanych przynajmniej dwoma pasami kontrastującymi kolorystycznie z tłem, umieszczonymi na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) i 0,90-1,00 m (drugi pas). Zalecane jest umieszczenie także trzeciego

pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi). Minimalna szerokość pasów: 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole i motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdych warunkach oświetleniowych.

4.2. _Recepcja / punkt rekrutacyjny / szatnia

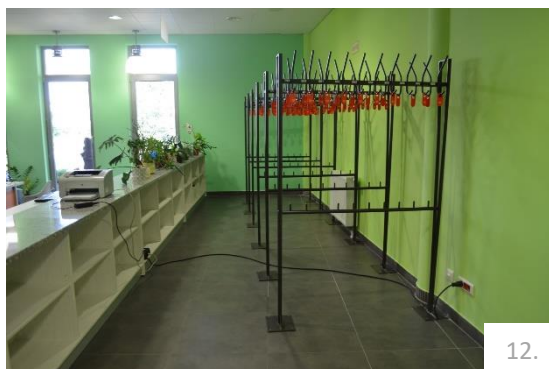
09.

10.

11.

12.

Recepcja (pełniąca funkcję punktu rekrutacyjnego) i szatnia znajdują się w jednym pomieszczeniu. Zostały zlokalizowane na parterze, stosunkowo blisko wejścia do budynku (przy czym ich odnalezienie nie jest łatwe, może być więc problematyczne dla osób o obniżonej koncentracji czy osób z niepełnosprawnością wzroku). Zarówno lady szatni jak i punkt rekrutacyjny wyróżnione zostały odmienną kolorystyką (punkt rekrutacyjny jest zdecydowanie najlepiej widoczny i łatwy do odnalezienia).

Wszystkie lady znajdują się na wysokości dostępnej dla użytkowników wózków i osób niskiego wzrostu a osoba w recepcji i szatni jest widoczna zarówno dla osoby stojącej jak i siedzącej.

Problemem dla osób z niepełnosprawnością wzroku (słabowidzących) mogą być liczne odbicia światła i refleksy (il. 09, 12), które mogą powodować zjawisko olśnienia (przejściowe ograniczenie lub brak wrażeń wzrokowych) – w każdym przypadku zaleca się używanie materiałów wykończeniowych (posadzek, ścian, elementów wyposażenia), które nie odbijają światła.

W recepcji brak pętli indukcyjnej oraz informacji o możliwości skorzystania z tłumacza języka migowego (zdalnie lub na miejscu) – prawdopodobnie takiej możliwości nie ma. Zalecane jest wyposażenie punktu informacyjnego w stanowiskową pętlę indukcyjną (i oznaczenie jej międzynarodowym znakiem – il. 13). Zaleca się także zapewnienie możliwości skorzystania z usług tłumacza języka migowego (i oznaczenie takiej możliwości międzynarodowym oznaczeniem – il. 14).

13.

14.

Zaleca się także, aby w obrębie szatni wieszaki samoobsługowe (wydaje się, że takie występują – il. 12) były umieszczone na wysokości wygodnej również dla użytkowników wózków i osób niskiego wzrostu – zaleca się ich montaż na wysokości nieprzekraczającej 1,10 m.

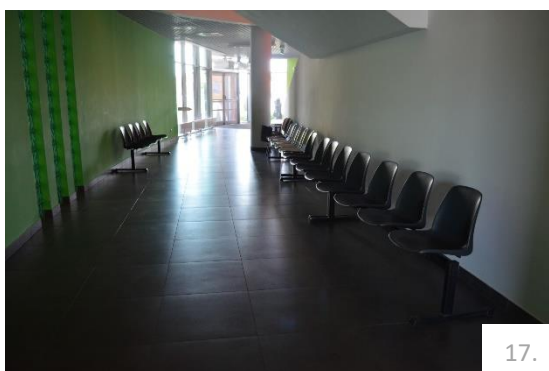
5. Komunikacja pozioma w budynku

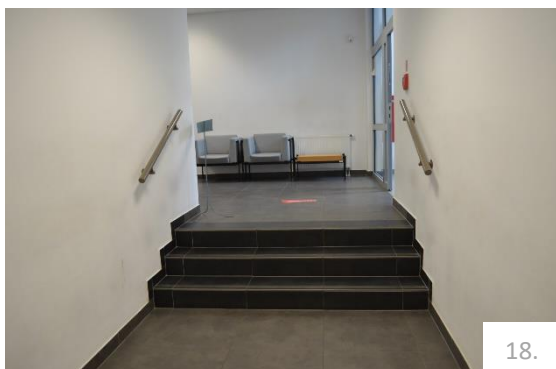
15.

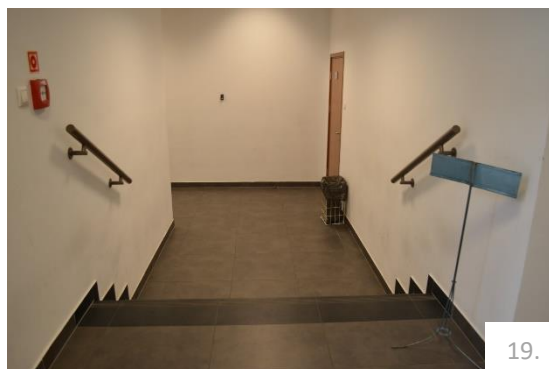
16.

17.

18.

19.

Korytarze w budynku mają odpowiednią szerokość. Ich długość wynosi co najmniej 1,50 m poza polem otwierania się drzwi a w przypadku zmian kierunku zapewniona została przestrzeń do manewru wózkiem. Meble i elementy wyposażenia nie zawężają szerokości użytkowej korytarzy i nie powodują utrudnień w poruszaniu się (il. 15-17).

W ramach jednej kondygnacji (parter) występują zmiany poziomu (il. 18-19), dla których nie zapewniono możliwości pokonania przez użytkownika wózka. Stopnie (nieoznaczone kontrastowo, wyposażone w obustronne, nieprzedłużone poręcze) prowadzą do pomieszczeń oznaczonych jako sala wykładowa nr 5 / kwestura (pom. 115) oraz toaleta damska.

Co istotne, stopnie nie zostały też oznaczone na planie budynku / tablicy informacyjnej (il. 52), co jest sytuacją niedopuszczalną (oznaczone zostały wszystkie pozostałe klatki schodowe).

Jeśli w pomieszczeniach faktycznie znajduje się sala wykładowa, konieczne jest zapewnienie dostępności wszystkim użytkownikom, również osobom poruszającym się na wózku. Jeśli nie ma innej możliwości (dźwig osobowy, podnośnik pionowy), zalecane jest zastosowanie

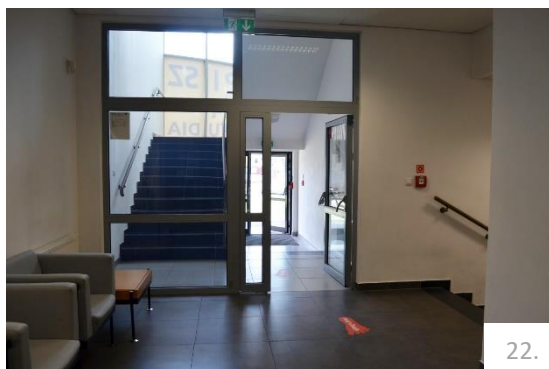
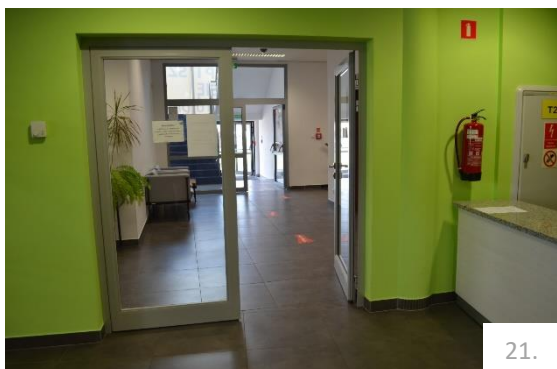
podnośnika ukośnego (platformy przyschodowej). Szczegółowe wytyczne dla podnośników znajdują się w załączniku 4.

Zaleca się także oznaczenie pasami w jednolitym, skontrastowanym z tłem kolorze wszystkich trzech stopni i wyposażenie ich w obustronne poręcze, przedłużone o 0,30 m poza krawędź pierwszego i ostatniego stopnia i zakończone w sposób zapewniający ich bezpieczne użytkowania (np. poprzez wywinięcie końców w dół).

Ściany i podłogi są ze sobą dobrze skontrastowane. Ściany są matowe, jednak materiały wykończeniowe posadzki odbijają światło (il. 16-17), co może powodować zjawisko olśnienia lub inny rodzaj dyskomfortu użytkowników. Podobnie jak w przypadku szatni, w każdym przypadku zalecane jest używanie materiałów wykończeniowych (posadzek, ścian, elementów wyposażenia), które nie odbijają światła.

Drzwi wewnętrzne do poszczególnych pomieszczeń mają odpowiednie wymiary (wysokość i szerokość przejścia) są również dobrze skontrastowane w stosunku do ścian, w których się znajdują. Szklane drzwi i przeszklenia nie zostały oznaczone kontrastowo (il. 20-22). Rekomenduje się ich oznaczenie analogicznie, jak w przypadku pozostałych elementów szklanych – przynajmniej dwoma pasami kontrastującymi kolorystycznie z tłem, umieszczonymi na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) i 0,90-1,00 m (drugi pas). Zalecane jest umieszczenie także trzeciego pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi). Minimalna szerokość pasów: 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole

i motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdych warunkach oświetleniowych.

6. Dostępność usług i funkcji

6.1. Aranżacja przestrzeni

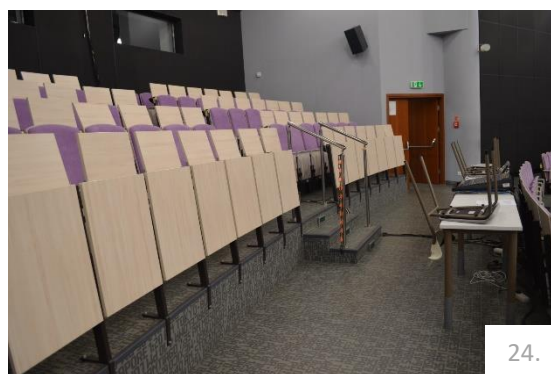
Na parterze zlokalizowano sale prób, pokoje dyrygenta, garderoby i szatnię oraz jedną salę wykładową (sala wykładowa nr 5 / kwestura). Na tej samej kondygnacji znajdują się również pomieszczenia techniczne, nieobjęte niniejszym opracowaniem. Na piętrze znajdują się aule A, B i C oraz towarzyszące im pomieszczenia techniczne i jedna sala wykładowa.

Poszczególne pomieszczenia wydzielono w sposób przewidywalny i logiczny. Drzwi prowadzące do pomieszczeń mają odpowiednie wymiary. W drzwiach brak progów. Wykładziny w aulach przymocowane są na stałe (nie istnieje ryzyko potknięcia się i upadku) a ich włókna mają odpowiednią długość (nieprzekraczającą 15 mm).

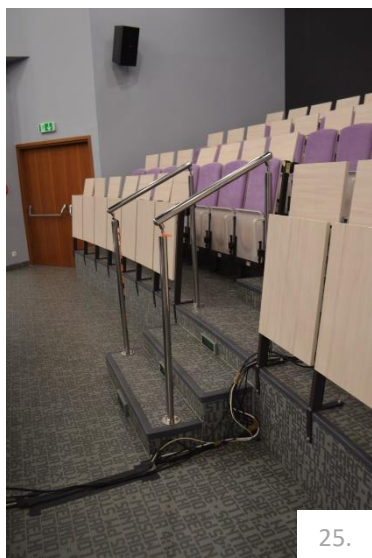
Drzwi do poszczególnych pomieszczeń są łatwe do odnalezienia – zostały dobrze skontrastowane w stosunku do ścian, w których się znajdują. Meble i elementy wyposażenia nie utrudniają poruszania się w obrębie poszczególnych pomieszczeń.

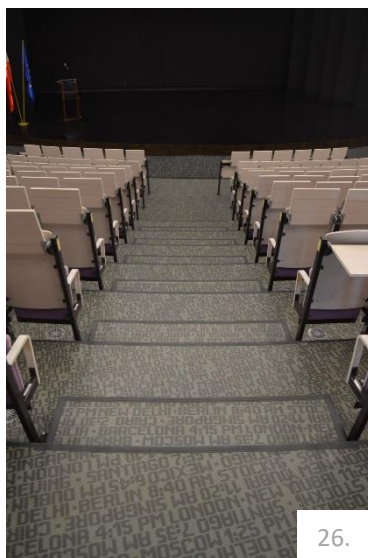
23.

24.

25.

26.

27.

Aula A (il. 23-27) jest dostępna dla wszystkich użytkowników. Wyznaczona została w niej przestrzeń dla użytkowników wózków, która została również oznaczona na planie graficznym (il. 52), przy czym wydaje się, że jest to plan mocno orientacyjny, niedający prawdziwej informacji na temat możliwej do zmieszczenia ilości wózków (co byłoby informacją bardzo przydatną).

28.

29.

30.

Również aule B i C są dostępne dla użytkowników wózków (miejsca na wózki wyznaczono przed pierwszymi rzędami siedzeń – il. 29, dostępne jest także biurko dla prowadzącego zajęcia – il. 30). W miarę możliwości – w przypadku remontu sali lub wymiany miejsc siedzących – zalecane jest zastosowanie takiego układu, w którym użytkownicy wózków nie będą siedzieli sami (przed pierwszym rzędem), ale razem z innymi uczestnikami wykładu (w tym samym rzędzie). Takie rozwiązanie możliwe jest do zastosowania dzięki systemom demontowanych krzeseł.

W obrębie wszystkich auli zaleca się kontrastowe oznaczenie krawędzi pierwszego i ostatniego stopnia w każdym biegu schodów (il. 24-27, 29) oraz poręczy – w istniejącym układzie zarówno stopnie jak i poręcze są trudne do zauważenia, mogą więc narażać użytkowników na ryzyko potknięcia się i upadku.

Na scenę w auli A prowadzą stopnie (il. 27). Możliwe jest ich ominięcie i dostanie się na scenę za pomocą windy towarowej (il. 28), jednak pamiętać należy, że nie jest to rozwiązanie poprawne a windy towarowe nie służą do bezpiecznego i komfortowego przewozu osób (szczególnie – osób z niepełnosprawnością). Zaleca się zastosowanie innego rozwiązania (dźwig osobowy / podnośnik pionowy / ewentualnie podnośnik przyschodowy), zapewniającego dostęp na scenę również osobom z niepełnosprawnością, mającym problemy z poruszaniem się oraz użytkownikom wózków.

6.2. Toalety

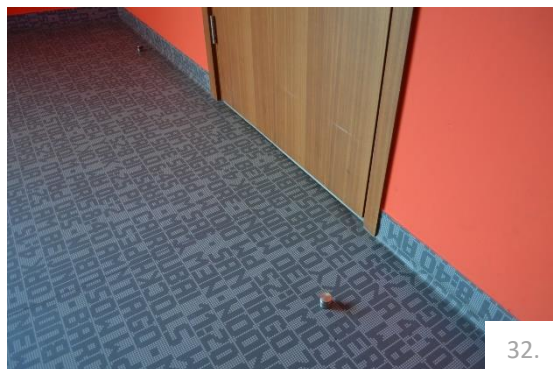
W budynku znajdują się toalety damskie i męskie oraz dwie toalety dla osób z niepełnosprawnością (w tym jedna wyposażona w przewijak dla dzieci).

6.2.1. Toalety dostępne dla osób z niepełnosprawnością

Obydwie toalety mają analogiczny układ – umieszczone zostały w pomieszczeniach o bardzo nieregularnym kształcie, wąskich i nieustawnych, co – pomimo dbałości o elementy wyposażenia – znacząco obniża ich dostępność.

31.

32.

Przed drzwiami znajduje się wystający element (odbojnik), zapobiegający uderzeniu drzwi sąsiedniego pomieszczenia o ścianę (il. 32). W efekcie na drodze do toalety dostępnej (!)

znajduje się trudna do zauważenia przeszkoda, powodująca realne niebezpieczeństwo dla wszystkich użytkowników budynku, o którą łatwo się potknąć lub zaczepić kołami wózka. Niezbędne jest natychmiastowe usunięcie wystającego elementu.

Obydwe toalety dla osób z niepełnosprawnością zostały oznaczone tabliczkami z opisem („WC dla Osób Niepełnosprawnych” – il. 31), a jedna z nich, w której znajduje się przewijak dla dzieci, dodatkowo odpowiednim piktogramem. Konieczne jest stosowanie ujednoliconego systemu oznaczeń – zdecydowanie lepszym rozwiązaniem byłoby oznaczenie toalet dostępnych piktogramami (zgodnymi z normą ISO – il. 53). Dzięki takiemu działaniu udałoby się również uniknąć niezręcznego określenia „Osoba Niepełnosprawna”, które raczej zastępowane jest współcześnie określeniem „osoba z niepełnosprawnością”. Piktogram powinien być duży i skontrastowany – wykonany analogicznie jak piktogram przewijaka.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

Układ obydwu toalet jest identyczny (il. 33-35 – toaleta z przewijakiem na poziomie +1, il. 36-38 – toaleta bez przewijaka na poziomie 0). Toalety mają zapewnioną przestrzeń manewrową dla wózka (pod przestrzenią blatu umywalki) jednak ich układ sprawia, że korzystanie z miski ustępowej jest niewygodne a w skrajnych przypadkach – niemożliwe dla osób z niepełnosprawnością (brak możliwości wygodnego przesiadania się na miskę ustępową, dojazd do miski niemożliwy dla użytkowników większych wózków – np. elektrycznych). Dodatkowo, znajdujący się w toalecie przewijak znacząco zmniejsza przestrzeń manewrową (il. 33).

Podajnik na papier toaletowy znajduje się w odległości, która nie pozwala osobie z niepełnosprawnością na użycie go. Również podajnik ręczników papierowych został zamontowany zbyt wysoko.

Zastosowanie lustra uchylnego nie jest błędem, natomiast zdecydowanie bardziej rekomendowane są lustra znajdujące się w płaszczyźnie ściany, umieszczone na wysokości od blatu umywalki do ok. 2,00 m powyżej poziomu posadzki (nie każda osoba z niepełnosprawnością ma możliwość podniesienia ręki i zmiany kąta nachylenia lustra).

W toalecie zastosowano obustronne pochwyty przy misce ustępowej i umywalce. Umywalka jest niskosyfonowa, zapewniono odpowiednią przestrzeń na nogi pod nią. Podłoga wykonana została z materiałów antypoślizgowych a wszystkie odpływy wody i kratki podłogowe znajdują się poza przestrzenią manewrową wózka.

W toalecie zastosowano kontrastowe pasy płytek, jednak ich układ sprawia, że poszczególne elementy wyposażenia nie są lepiej widoczne – wciąż większość elementów wyposażenia to białe elementy (miska ustępowa, umywalka, pochwyty, podajniki), umieszczone na białej ścianie – mogą być bardzo trudne do odnalezienia dla osób z niepełnosprawnością wzroku.

Zdecydowanie rekomenduje się wyznaczenie toalety dostępnej w innym pomieszczeniu – jej układ i elementy wyposażenia powinny być zgodne z wytycznymi z załącznika 1. Zaleca się także, by nie stosować stojących przewijaków dla dzieci (zawężają przestrzeń i nie są wygodne w obsłudze dla użytkowników wózków) – zamiast nich zalecane są przewijaki montowane do ściany (wytyczne dla pomieszczeń dla rodziców i opiekunów z dziećmi znajdują się w załączniku 2).

6.2.2. Toalety damskie i męskie

W toaletach damskich i męskich zaleca się zastosowanie kontrastów kolorystycznych – w istniejącym układzie poszczególne elementy (umywalki – il. 39, drzwi do kabin – il. 40 oraz miski ustępowe i podajniki – il. 41) mogą być bardzo trudne do odnalezienia dla osób z niepełnosprawnością wzroku (słabowidzących).

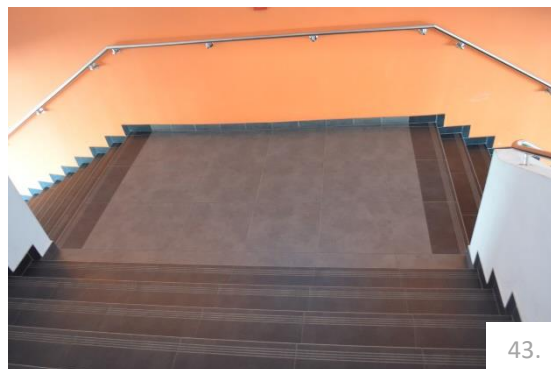
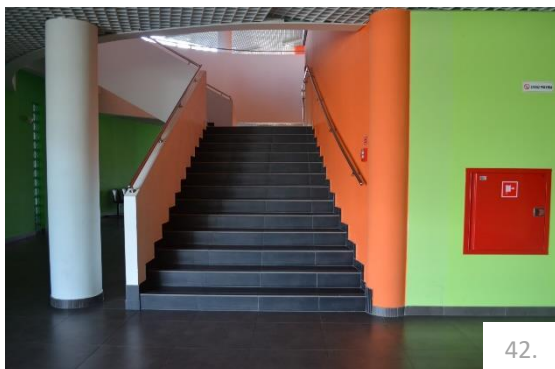

7. Komunikacja pionowa w budynku

7.1. Schody wewnętrzne

7.1.1. Główna klatka schodowa

Główna klatka schodowa łączy kondygnacje 0 i +1. Znajduje się na przedłużeniu osi Budynku Głównego (il. 07). Poszczególne biegi mają odpowiednią szerokość i długość spoczników a wszystkie stopnie w biegu mają takie same wysokości i szerokości. Wyposażone zostały w obustronne poręcze o ergonomicznym kształcie, bez przedłużenia (il. 42-43). Poręcze są dość dobrze skontrastowane w stosunku do tła, na którym się znajdują.

Schody nie zostały oznaczone kontrastowo, mają jednak inną barwę niż spocznik (il. 43), co poprawia ich widoczność. Mimo wszystko jednak zaleca się oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia w każdym biegu pasami w jednolitym, skontrastowanym z tłem (stopniem) kolorze, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia⁸.

Zaleca się przedłużenie istniejącej poręczy schodów o 0,30 m poza krawędź pierwszego stopnia i zakończenie jej w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie (np. poprzez wywiniecie końców w dół – tak, jak jest w istniejącej poręczy). Na końcach poręczy zaleca się umieszczenie oznaczeń dotykowych – informacje te mogą być przedstawione w formie pisma wypukłego lub piktogramu dotykowego, z towarzyszącym opisem brajlowskim. Informacja brajlowska powinna być krótka i zawierać jedynie podstawowe informacje o kierunku poruszania, punktach orientacji itp. W przypadku stosowania oznaczeń tego rodzaju ostateczne wytyczne co do lokalizacji, ilości przekazywanych informacji i rodzajów użytych materiałów powinny pochodzić od specjalisty w zakresie tyflografiki.

7.1.2. Boczne klatki schodowe

Poszczególne biegi schodów mają odpowiednią szerokość i długość spoczników, wszystkie stopnie w biegu mają takie same wysokości i szerokości. Wyposażone zostały w obustronne poręcze o ergonomicznym kształcie, bez przedłużenia, zakończone w sposób zapewniający ich bezpieczne użytkowanie (wywinęte w dół). Poręcze są dość dobrze skontrastowane w stosunku do tła, na którym się znajdują.

Schody nie zostały oznaczone kontrastowo, mają jednak – podobnie jak schody głównej klatki schodowej – inną barwę niż spoczniki, co poprawia ich widoczność. Mimo wszystko jednak zaleca się oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia w każdym biegu pasami w jednolitym, skontrastowanym z tłem (stopniem) kolorze, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia⁹.

⁸ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71, pkt. 4

⁹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71, pkt. 4

W miarę możliwości zaleca się przedłużenie istniejącej poręczy schodów o 0,30 m poza krawędź pierwszego i ostatniego stopnia i zakończenie jej w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie (analogiczny do zastosowanego). Na końcach poręczy schodów zaleca się umieszczenie oznaczeń dotykowych – informacje te mogą być przedstawione w formie pisma wypukłego lub piktogramu dotykowego, z towarzyszącym opisem brajlowskim. Informacja brajlowska powinna być krótka i zawierać jedynie podstawowe informacje o kierunku poruszania, punktach orientacji itp. W przypadku stosowania oznaczeń tego rodzaju ostateczne wytyczne co do lokalizacji, ilości przekazywanych informacji i rodzajów użytych materiałów powinny pochodzić od specjalisty w zakresie tyflografiki.

7.2. Dźwig osobowy

Dźwig osobowy obsługuje obydwie kondygnacje (0 i +1). Kabina windy jest duża (1,10 x 2,10 m), odległość między drzwiami kabiny a przeciwległą ścianą na każdej z kondygnacji wynosi ponad 1,60 m. Drzwi do kabiny mają odpowiednią szerokość, otwierają się i zamykają automatycznie i wyposażone są w system zatrzymujący zamykanie, oparty na czujnikach. Drzwi

są też łatwe do odnalezienia i wyróżniające się na tle ściany (il. 44). Różnica wysokości pomiędzy poziomem posadzki w budynku a poziomem podłogi dźwigu osobowego nie przekracza 20 mm. Kabina jest jasno oświetlona światłem niepowodującym zjawiska olśnienia. Dźwig nie dysponuje sygnalizacją świetlną przyjazdu i kierunku poruszania się, brak też sygnalizacji dźwiękowej, informującą o numerze piętra i kierunku poruszania się windy.

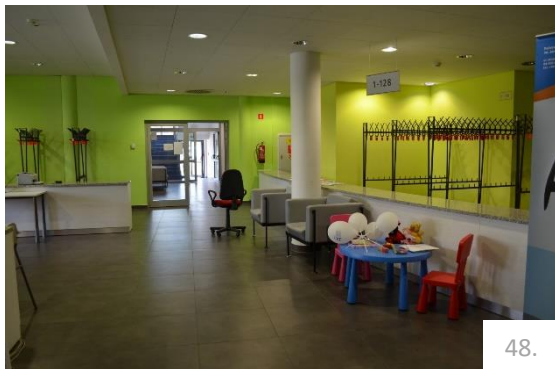

Kabina nie jest przelotowa – wewnątrz znajduje się lustro, zamontowane na wprost wejścia, jednak usytuowane zbyt wysoko, by mogło być przydatne użytkownikom wózków do wyjeżdżania z windy tyłem. Rekomenduje się jego wymianę na lustro znajdujące się na wysokości od ok. 0,40 m powyżej podłogi do wysokości ok. 1,80-2,00 m. W kabinie zamontowano poręcze na odpowiedniej wysokości, zaleca się również montaż rozkładanego siedziska (przydatnego dla osób, które mają problemy z poruszaniem się / staniem).

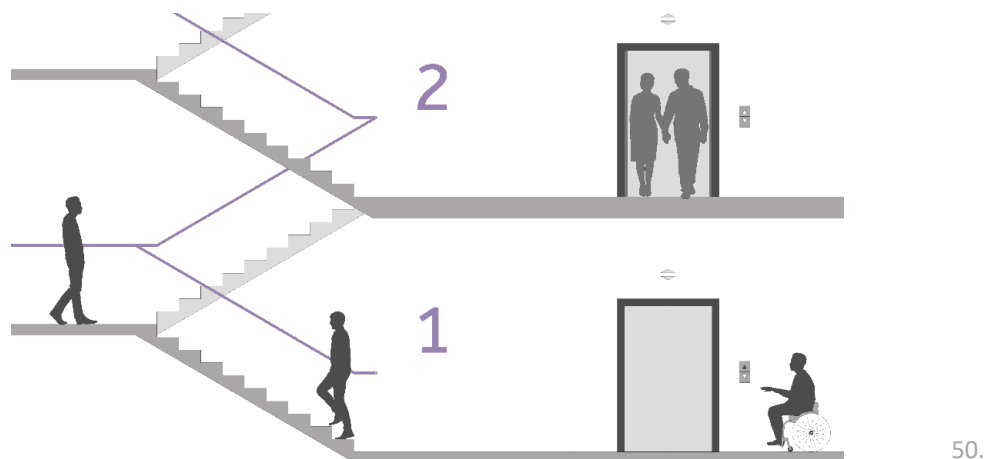
Zewnętrzny panel przyzywowy i wewnętrzny panel sterujący znajdują się na odpowiedniej wysokości. Przyciski panelu wewnętrznego są możliwie do obsłużenia metodą bezwzrokową,

posiadają oznaczenia wypukłe i opisy brajlowskie. Przycisk parteru został dodatkowo wyróżniony kolorystycznie. Kabina wyposażona została w instalację alarmową (przycisk alarmu jest dodatkowo wyróżniony kolorem). Zewnętrzny panel sterujący (tablica przyzywowa) – bez oznaczeń brajlowskich i / lub wypukłych – rekomenduje się ich uzupełnienie.

8. Informacja w budynku

Poszczególne kondygnacje zostały wydzielone odrębną kolorystyką ścian (poziom 0 – zielony, il. 48, poziom +1 – czerwony, il. 49), co jest bardzo dobrym rozwiązaniem. W budynku nie zastosowano natomiast piktogramów innych niż oznaczenia toalet a strzałki kierunkowe i oznaczenia kierują również jedynie do toalety (il. 49). Zaleca się oznaczenie również kierunków dojścia do poszczególnych pomieszczeń: auli A, B i C, sal wykładowych czy sal prób i garderób. Zaleca się także oznaczenie poszczególnych kondygnacji za pomocą dużych, czytelnych numerów, umieszczonych w taki sposób, by były widoczne zarówno podczas poruszania się schodami, jak i windą (il. 50).

Większość informacji jest widoczna zarówno z pozycji stojącej, jak i siedzącej / osoby niskiego wzrostu.

Część informacji, podawanych w przestrzeni, jest też zbyt mała – zaleca się, by wszystkie informacje w obiekcie przedstawiane były za pomocą dużej, prostej, bezszeryfowej czcionki. Dodatkowym utrudnieniem są także liczne odbicia światła, mogące powodować zjawisko olśnienia wśród użytkowników budynku (il. 51).

Bardzo dobrym rozwiązaniem jest umieszczenie w budynku planu graficznego / tablicy informacyjnej (il. 52). Jest ona dość czytelna i skontrastowana, jednak wydaje się, że wykonana bez pełnej staranności: brak na niej oznaczeń informujących o stopniach prowadzących do sali wykładowej na poziomie 0, brak oznaczeń toalet i toalety dostępnej, nie wiadomo też,

co oznacza duża, czerwona strzałka (nie jest to oznaczenie „tu jesteś”, nie jest to też kierunek, w którym patrzy się na mapę).

Informacja wizualna (tekstowa i graficzna) powinna być projektowana i wykonywana w sposób zapewniający jak najwyższą czytelność. Konieczne jest stosowanie odpowiednich kontrastów napisów i obrazów oraz tła, na którym się znajdują, a także odpowiedniej wielkości i kroju czcionek. Wszystkie informacje powinny być zwarte i logiczne – należy również unikać nagromadzenia zbyt wielu informacji w jednym miejscu. Zalecane jest stosowanie piktogramów, przy czym w jednym miejscu nie powinno być ich więcej niż 5, łącznie ze strzałką kierunkową.

Dla użytkowników z ograniczonymi możliwościami intelektualnymi, osób nieznających języka danego kraju (w tym osób Głuchych, dla których język polski jest językiem obcym) zrozumienie znaczenia informacji tekstowej może być niemożliwe. Dlatego też zalecane jest stosowanie informacji graficznej w postaci piktogramów, odpowiadających międzynarodowym wytycznym normy PN-EN ISO 7010:2006 oraz normy ISO 21542:2011:

51.

52.

53.

W Budynku Głównym brak zainstalowanych systemów wspomaganie słuchu z pętlą indukcyjną, brak też informacji o możliwości tłumaczenia na Polski Język Migowy. Zaleca się zapewnienie możliwości tłumaczenia (zdalnego lub bezpośredniego) a także – montaż pętli indukcyjnych w aulach oraz tych salach wykładowych / ćwiczeniowych, które są nagłośnione. Zadaniem systemu pętli indukcyjnej jest transmisja dźwięku ze źródła do aparatów słuchowych z wykorzystaniem zjawiska indukcji magnetycznej. Sygnał ze źródła dźwięku jest doprowadzony do wzmacniacza pętli, który sygnał ten wzmacnia. Odpowiednio zmodulowany prąd płynący

przez podłączony do wyjścia wzmacniacza pętli indukcyjnej przewód ułożony na obszarze odstuchu generuje zmienne pole magnetyczne, które jest odbierane przez cewkę indukcyjną aparatu słuchowego i transformowane na sygnał elektryczny, dalej przetwarzany przez aparat słuchowy i dopasowany do ubytku słuchu osoby słabosłyszącej. Taka transmisja sygnału ma za zadanie wyeliminowanie negatywnych zjawisk występujących przy transmisji dźwięku na drodze akustycznej – hałasu i pogorszenia zrozumiałości mowy wraz ze wzrostem odległości od zestawu głośnikowego.

System pętli indukcyjnej stosowany jest we wnętrzach. Źródłem sygnału jest system nagłośnienia sali. Aby zapewnić sygnał odpowiedniej jakości, pętle muszą spełniać wymagania normy PN EN 60118-4:2007 (równoważna norma: EN 60118-4:2006). W aulach, salach konferencyjnych i wykładowych oraz dużych pomieszczeniach zalecane są pętle indukcyjne obwodowe oraz pętle indukcyjne macierzowe.

Zarówno miejsce, w którym znajduje się dostęp do tłumacza języka migowego, jak również miejsce montażu pętli indukcyjnej powinno zostać prawidłowo oznaczone za pomocą odpowiednich symboli graficznych (Il. 13-14).

9. Bezpieczeństwo pożarowe i ewakuacja

W budynku zastosowano czytelną informację graficzną o drogach ewakuacji, brak dotykowych oznaczeń dróg ewakuacji.

Zaleca się wyposażenie budynku w dźwiękowy i towarzyszący mu świetlny (istotny dla osób Głuchych) system powiadamiania alarmowego. Celowym może okazać się również wyposażenie budynku w wózki ewakuacyjne, przeznaczone do transportu osób z niepełnosprawnością, kobiet w ciąży, osób starszych i mających problemy w poruszaniu się. W miarę możliwości zalecany jest przynajmniej jeden wózek dostępny na jednej kondygnacji, zlokalizowany w najbliższym sąsiedztwie ewakuacyjnej klatki schodowej lub w innym miejscu, wyznaczonym przez specjalistę p.poż.

3. DOM STUDENCKI „KOMENIK”

Podstawowe informacje o obiekcie

adres: ul. Opalińskich 1, 64-100 Leszno

ilość kondygnacji: 4

Obiekt znajduje się na działce zlokalizowanej przy skrzyżowaniu ulic A. Mickiewicza i Opalińskich. Część budynku zajmuje Dom Studencki (od strony ul. Opalińskich), część – Biblioteka. Obydwie funkcje nie są ze sobą połączone a do poszczególnych części prowadzą odrębne wejścia.

Charakterystyka stanu istniejącego oraz wytyczne dla poprawy dostępności

1. Otoczenie budynku – komunikacja publiczna

W najbliższym sąsiedztwie budynku brak przystanków komunikacji publicznej.

2. Otoczenie budynku – komunikacja prywatna

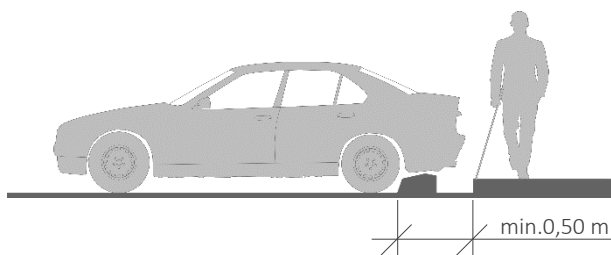
02.

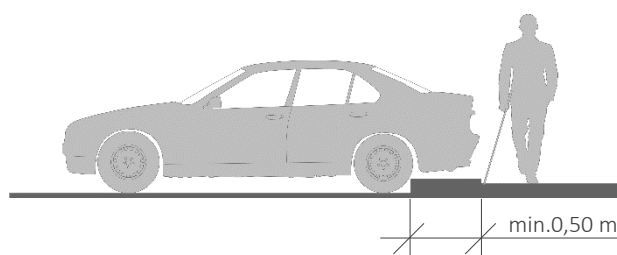
03.

W najbliższym sąsiedztwie budynku, wzdłuż ul. Opalińskich, znajduje się parking (il. 02-03). W jego obrębie brak wyznaczonych miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnością. Rekomenduje się wyznaczenie przynajmniej jednego miejsca dostępnego i wykonanie go w sposób zgodny z wytycznymi z załącznika 5.

Ciąg pieszy, zlokalizowany wzdłuż miejsc postojowych, jest zawężony przez parkujące samochody (il. 03). Zaleca się zastosowanie w obrębie miejsc postojowych systemów ograniczania parkowania, które zniwelują ten problem:

04.

05.

3. Otoczenie budynku – przejścia dla pieszych

06.

07.

Przejście dla pieszych znajduje się na wprost wejścia do budynku. W jego obrębie nie zastosowano sygnalizacji świetlnej ani towarzyszącej jej sygnalizacji dźwiękowej i wibracyjnej. Brak również oznaczeń dotykowych, zastosowano natomiast strefy obniżenia krawężnika (rampy krawężnikowe). Przejście jest w dobrym stanie technicznym, bez ubytków.

W osi przejścia zastosowane zostały słupki zapobiegające parkowaniu (il. 06), umieszczone w odległości 1,24 m od siebie. Taki układ może znacząco utrudnić poruszanie się w obrębie przejścia użytkownikom z niepełnosprawnością wzroku (słupki mogą dezorientować osoby niewidome i słabowidzące). Zaleca się ich usunięcie, jeśli jednak ich montaż jest z jakiegoś powodu konieczny (w sytuacji, gdy nie ma możliwości innego zabezpieczenia ciągu pieszego przed parkowaniem i wjazdem samochodów), należy zlokalizować je w taki sposób, by nie utrudniały ruchu pieszych: wymagane jest zachowanie odległości między osiami słupków równej co najmniej 1,80 m.

4. Strefa wejściowa do budynku

Ciąg pieszy prowadzący do budynku jest w dobrym stanie technicznym, bez nierówności i zmian poziomów. Jego szerokość nie jest mniejsza od 1,50 m a w obrębie dojścia do budynku brak barier architektonicznych (wysokich krawężników, uskoków i stopni).

4.1. Strefa wejściowa

Budynek jest oznaczony tablicą informacyjną. Wejście jest łatwe do odnalezienia i urządzone w sposób przewidywalny. Wejście główne znajduje się od frontu, wejście dostępne – z boku strefy wejściowej (il. 08-12).

08.

Do wejścia głównego prowadzą dwa stopnie (i towarzyszący im jeden stopień o niewielkiej wysokości – nierówność terenu), do wejścia dostępnego – trzy stopnie i pochylnia.

4.1.1. Schody zewnętrzne wejścia głównego

Schody zewnętrzne wejścia głównego poprowadzone są po łuku, co może utrudniać korzystanie z nich osobom mającym problemy w poruszaniu się oraz osobom z niepełnosprawnością wzroku. Dodatkowo utrudnieniem może być pierwszy stopień o minimalnej wysokości (od 10 do 20 mm – il. 09), który może powodować ryzyko potknięcia się i upadku. Zaleca się jego usunięcie i wyrównanie nawierzchni przed stopniami.

Szerokość użytkowa biegu jest odpowiednia, szerokość i wysokość poszczególnych stopni także. Schody wyposażono w obustronne poręcze oraz dodatkową balustradę pośrednią, jednak poręcze nie zostały przedłużone poza krawędź pierwszego stopnia, są natomiast wygodne w użytkowaniu i zakończone w sposób zapewniający ich bezpieczne użytkowanie. Nie zostały natomiast wystarczająco skonstrastowane w stosunku do tła (nie są łatwe do zauważenia). Zalecane jest przedłużenie poręczy o 0,30 m poza krawędź pierwszego i ostatniego stopnia i zakończenie ich w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie (analogicznie do istniejącego). Konieczne jest także skonstrastowanie pochwyty poręczy w stosunku do tła (w tym przypadku rekomendowane są kolory ciemne, łatwe do zauważenia na tle elewacji).

Z uwagi na zastosowaną kolorystykę (inny kolor stopnia i podstopnicy) stopnie są dość dobrze widoczne w kierunku poruszania się „w górę”, bardzo słabo natomiast w kierunku „w dół”. Na stopniach brak oznaczeń kontrastowych. Krawędzie obydwu stopni należy oznaczyć pasami w jednolitym, skonstrastowanym z tłem kolorze (w tym przypadku – jasnymi: białymi, żółtymi lub w podobnym odcieniu), znajdującymi się na powierzchni poziomej stopnia¹⁰.

4.1.2. Schody zewnętrzne wejścia dostępnego

Schody zewnętrzne wejścia dostępnego w części zostały poprowadzone są po łuku, w części – w linii prostej (il. 11). Może to znacząco utrudniać korzystanie z nich osobom mającym problemy w poruszaniu się, osobom z niepełnosprawnością wzroku oraz mającym problemy z koncentracją.

Każdy z trzech stopni ma inną wysokość: najniższy 0,185 m, kolejny 0,15 m, ostatni

0,14 m. Jest to sytuacja niedopuszczalna – wszystkie stopnie w jednym (szczególnie tak krótkim) biegu schodów powinny mieć jednakową wysokość.

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71, pkt. 4

Schody wyposażono w obustronne poręcze oraz dodatkową balustradę pośrednią, jednak poręcze nie zostały przedłużone poza krawędź pierwszego stopnia, są natomiast wygodne w użytkowaniu i zakończone w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie. Nie są natomiast wystarczająco skonstrastowane w stosunku do tła (łatwe do zauważenia). Zalecane jest przedłużenie poręczy o 0,30 m poza krawędź pierwszego stopnia i zakończenie ich w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie (analogicznie do istniejącego). Konieczne jest także skonstrastowanie pochwyty poręczy w stosunku do tła (w tym przypadku rekomendowane są kolory ciemne, łatwe do zauważenia na tle elewacji).

Z uwagi na zastosowaną kolorystykę (inny kolor stopnia i podstopnicy) stopnie są dość dobrze widoczne w kierunku poruszania się „w górę”, bardzo słabo natomiast w kierunku „w dół”. Na stopniach brak oznaczeń kontrastowych. Krawędzie obydwu stopni należy oznaczyć pasami w jednolitym, skonstrastowanym z tłem kolorze (w tym przypadku – jasnymi: białymi, żółtymi lub w podobnym odcieniu), znajdującymi się na powierzchni poziomej stopnia¹¹.

4.1.3. Pochylnia

Nachylenie pochylni jest odpowiednie. Szerokość płaszczyzny ruchu jest natomiast niezgodna z przepisami: wynosi 1,11 m, podczas gdy wymagane jest 1,20 m¹². Nie zapewniono też wymaganej szerokości spocznika – wynosi ona 1,30 zamiast co najmniej 1,5 x 1,5 m poza polem otwierania skrzydła drzwi wejściowych do budynku¹³.

Długość pojedynczego biegu pochylni nie przekracza wymaganych 9,00 m, pochylnia zabezpieczona została również przed niekontrolowanym zsunięciem się kół wózka z płaszczyzny ruchu (z jednej strony ograniczają ją ściana, z drugiej – krawężnik o odpowiedniej wysokości).

Nawierzchnia pochylni wykonana została z kostki łupanej, co znacząco obniża komfort korzystania z niej – jest to nawierzchnia nierówna, mogąca utrudniać użytkownikom wózka wjazd i zjazd z pochylni. W ramach prac modernizacyjnych (jeśli takie będą planowane) konieczna jest wymiana nawierzchni pochylni na gładką, równą i antypoślizgową (również w warunkach zawilgocenia / zamoczenia).

Pochwyty zamontowano na odpowiednich wysokościach i w odpowiednim odstępie, zostały też zakończone w sposób zapewniający ich bezpieczne użytkowanie (poprzez wywinięcie ich końców w dół). Odległość pochwyty od ściany jest prawidłowa (co najmniej 50 mm). Pochwyty nie są natomiast skonstrastowane w stosunku do tła – zaleca się zmianę ich kolorystyki na łatwiej zauważalną (w tym przypadku – ciemną: szary, czarny itp.). Zaleca się także przedłużenie poręczy o 0,30 m poza krawędź początku i końca biegu pochylni.

¹¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71, pkt. 4

¹² Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71 pkt. 1

¹³ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71 pkt. 3

4.1.4. Drzwi wejściowe

13.

14.

Obydwie pary drzwi wejściowych mają odpowiednie wymiary (wysokość i szerokość przejścia). Progi nie przekraczają 20 mm a otwarcie drzwi nie wymaga znacznej siły. Klamki są wygodne w obsłudze (duże pochwyt), nie wymagają obrotu ani znacznej siły, mogą być otwierane w dowolny sposób (także łokciem, nadgarstkiem itp.). Przed drzwiami wejściowymi brak krtek, skrobaczek i innych elementów, mogących utrudniać poruszanie się i wejście do budynku.

Przed drzwiami brak wymaganej przestrzeni manewrowej (1,50 x 1,50 m poza polem otwierania skrzydła drzwiowego), co może znacząco utrudniać poruszanie się użytkowników (szczególnie w strefie wejścia dostępnego, znajdującego się z boku strefy wejściowej).

Przeszklenia drzwi wejściowych nie zostały oznaczone kontrastowo (il. 08-11, 13). Konieczne jest oznaczenie przeszkleń przynajmniej dwoma pasami kontrastującymi kolorystycznie z tłem, umieszczonymi na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) i 0,90-1,00 m (drugi pas). Zalecane jest umieszczenie także trzeciego pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi). Minimalna szerokość pasów: 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole i motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdych warunkach oświetleniowych.

W obrębie wiatrołapu umieszczono wycieraczki systemowe (bardzo dobre rozwiązanie), zlicowane z poziomem posadzki i niestanowiące niebezpieczeństwa dla użytkowników (w tym – użytkowników wózków, osób z problemami w poruszaniu się, osób z niepełnosprawnością wzroku).

4.2. Recepcja / portiernia

W obrębie strefy wejściowej zlokalizowana została portiernia (il. 15-16). Od strony wiatrołapu dostępne jest okienko i lada (il. 16), w dalszej części korytarza – cała przestrzeń portierni (il. 15). Od strony wiatrołapu portiernia nie została wyróżniona przez kontrast kolorystyczny ani elementy architektury, może być więc trudna do odnalezienia, szczególnie dla użytkowników z niepełnosprawnością wzroku i mających problemy z koncentracją.

Lada recepcji znajduje się zbyt wysoko (ok. 0,95 m powyżej poziomu posadzki) a osoba znajdująca się wewnątrz jest trudna do zauważenia dla osoby z niepełnosprawnością wzroku (okienko jest przeszklone a odbicia światła mogą powodować zjawisko oślnienia) oraz dla osoby siedzącej / osoby niskiego wzrostu.

Zaleca się wyróżnienie portierni odrębną kolorystyką i opisanie jej od strony wiatrołapu (napis „portiernia” znajduje się na przeszkleeniu od strony korytarza) a także – usunięcie lub ograniczenie przeszkleń w okienku oraz obniżenie lady do wysokości nieprzekraczającej 0,80 m (dla komfortu osób niskiego wzrostu i użytkowników wózków).

Od strony korytarza konieczne jest oznaczenie przeszkleń (podobnie jak i innych przeszkleń w budynku) co najmniej dwoma pasami kontrastującymi kolorystycznie z tłem, umieszczonymi

na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) i 0,90-1,00 m (drugi pas). Zalecane jest umieszczenie także trzeciego pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi). Minimalna szerokość pasów: 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole i motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdych warunkach oświetleniowych.

Zaleca się także podniesienie czytelności napisu „portiernia” (il. 15) poprzez zwiększenie czcionki oraz zapewnienie tła dla napisu (analogicznie do rozwiązania napisu „ochrona” w Budyńku Głównym).

15.

16.

Zalecane jest także wyposażenie punktu informacyjnego w stanowiskową pętlę indukcyjną (i oznaczenie jej międzynarodowym znakiem – il. 17). Zaleca się także zapewnienie możliwości skorzystania z usług tłumacza języka migowego (i oznaczenie takiej możliwości międzynarodowym oznaczeniem – il. 18).

17.

18.

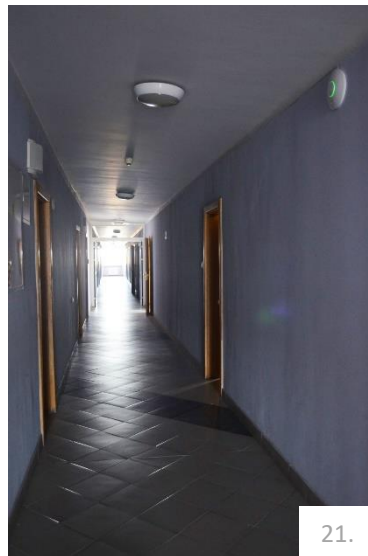
5. Komunikacja pozioma w budynku

19.

20.

21.

Korytarze w budynku mają odpowiednią długość i szerokość, w przypadku zmiany kierunku zapewniona została przestrzeń wystarczająca do manewrów wózkiem.

Poza strefą parteru (il. 22) w budynku brak zmian poziomów i pojedynczych stopni, które mogłyby stanowić barierę dla użytkowników wózków oraz osób mających problemy w poruszaniu się.

Stosowane materiały wykończeniowe podłóg i posadzek oraz ścian nie odbijają światła (nie powodują zjawiska olśnienia). Podłogi mają właściwości antypoślizgowe. Ściany i podłogi są ze sobą dość skonstrastowane (choć zaleca się podniesienie kontrastu poprzez zmianę kolorystyki listew przypodłogowych – zalecane są listwy ciemne: czarne, ciemnoszare lub brązowe).

Zaleca się także oznaczenie kontrastowymi pasami wszystkich trzech stopni, znajdujących się w holu głównym (il. 22).

22.

23.

24.

25.

Meble i elementy wyposażenia znajdujące się w obrębie korytarzy nie zawężają szerokości przejścia i nie powodują utrudnień w poruszaniu się w budynku. Brak też nieprzymocowanych wykładzin, dywanów i wycieraczek, które mogłyby powodować ryzyko potknięcia się i upadku.

Drzwi wewnętrzne mają odpowiednie wymiary (szerokość przejścia i wysokość). Framugi drzwi nieprzeziernych są słabo skonstrastowane

w stosunku do ścian, w których się znajdują (il. 46-48) – zaleca się zmianę koloru skrzydeł drzwiowych lub samych framug na bardziej skonstrastowanych (ciemny – szary, czarny lub brązowy) w celu zapewnienia możliwości ich łatwiejszego odnalezienia.

Żadne z drzwi szklanych i przeszkleń (il. 23-28) nie zostały oznaczone kontrastowo. Analogicznie, jak w przypadku wszystkich innych elementów szklanych w budynku, konieczne jest oznaczenie ich co najmniej dwoma pasami kontrastującymi kolorystycznie z tłem, umieszczonymi

26.

na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) i 0,90-1,00 m (drugi pas). Zalecane jest umieszczenie także trzeciego pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi). Minimalna szerokość pasów: 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole i motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. LRV=60 w każdych warunkach oświetleniowych.

6. Dostępność usług i funkcji

6.1. Aranżacja przestrzeni

Poszczególne pomieszczenia wydzielono w sposób przewidywalny i logiczny. Drzwi prowadzące do pomieszczeń mają odpowiednie wymiary. W części z nich (świetlica i wyjście na antresolę – il. 27) znajdują się progi o wysokości przekraczającej 20 mm. W miarę możliwości rekomenduje się ich obniżenie lub całkowite zniwelowanie (dopuszczalna wysokość, pozwalająca na poruszanie się użytkowników wózków to 20 mm).

Układ i aranżacja większości pomieszczeń (zarówno wspólnych – kuchnia, świetlica – il. 29-30, jak i prywatnych – pokoi – il. 31-32) zapewnia możliwość korzystania z nich osobom z niepełnosprawnością, w tym również użytkownikom wózków. Meble i elementy wyposażenia nie zawężają szerokości przejścia a oświetlenie jest jasne i niepowodujące zjawiska oślnienia (poza przeszkleniami).

6.2. Toalety i łazienki

W budynku znajdują się toalety i łazienki dla kobiet i mężczyzn (na każdej kondygnacji) oraz jedna łazienka / toaleta dostępna (znajdująca się na parterze).

6.2.1. Toaleta i łazienka dostępna dla osób z niepełnosprawnością

W łazience znajduje się prysznic z zamontowanym siedziskiem (il. 35), miska ustępowa (il. 34) oraz umywalka (il. 33).

Łazienka dla osób z niepełnosprawnością nie została prawidłowo oznaczona znakiem graficznym – brak jakiegokolwiek oznaczenia. Konieczny jest montaż piktogramu, informującego o łazience dostępnej (zgodnego z wymaganiami normy ISO 21542:2011 (il. 51).

W łazience zapewniona została przestrzeń manewrowa oraz przestrzeń transferu – zarówno na miskę ustępową, jak i na siedzisko pod prysznicem. Posadzka wykonana jest z materiałów antypoślizgowych (również w warunkach zamoczenia / zawilgocenia).

W obrębie prysznica brak odpowiedniej ilości pochwytów, zapewniających bezpieczny transfer każdemu użytkownikowi wózka. W przestrzeni manewrowej znajduje się odpływ wody, co może utrudniać przemieszczanie się, manewrowanie wózkiem i transfer (zdecydowanie lepszym rozwiązaniem byłoby umieszczenie odpływu bliżej ściany oraz zmniejszenie nachylenia posadzki przy odpływie). Bateria prysznicowa umieszczona jest zbyt wysoko (na wysokości nieosiągalnej dla części użytkowników wózków, którzy nie mogą podnieść ręki). Brak półki na kosmetyki (użytkownik wózka często nie jest w stanie schylić się i podnieść kosmetyku z podłogi). Słuchawka prysznicowa powinna posiadać wąż o długości nie mniejszej niż 1,50 m – należy zapewnić możliwości zarówno jej powieszenia, jak i trzymania w ręku. Zalecany jest montaż słuchawki na dwóch poziomach – wysokim i niskim – w przedziale wysokości 1,20-2,20 m powyżej powierzchni podłogi¹⁴.

W ramach modernizacji łazienki (jeśli taka będzie planowana) zaleca się wykonanie części prysznicowej zgodnie z wytycznymi z załącznika 3 niniejszego opracowania.

Miska ustępowa ma odpowiednią wysokość oraz głębokość siedziska. Została wyposażona w jednostronną poręcz (il. 34), co nie zapewnia możliwości samodzielnego transferu użytkownikowi wózka. Konieczny jest montaż drugiego pochwytu (stałego) po stronie ściany.

Umywalka (niskosyfonowa, z odpowiednią przestrzenią na nogi) nie została w ogóle wyposażona w poręcze – konieczny jest ich montaż po obu stronach umywalki (zgodnie z wytycznymi

¹⁴ *Building for Everyone: A Universal Design Approach*, t. 5. *Sanitary facilities*, s.51-56

z załącznika 1). Bateria umywalkowa nie ma przedłużonej wlewki a uchwyt jest zbyt krótki (choć możliwy i stosunkowo wygodny do obsłużenia jedną ręką). Zaleca się wymianę baterii na nową, automatyczną lub o przedłużonym uchwycie i o przedłużonej wlewce.

Konieczne jest także obniżenie wysokości montażu podajnika ręczników papierowych (il. 33) i montaż podajnika papieru toaletowego (którego w ogóle nie ma – należy pamiętać, że użytkownik wózka nie ma zazwyczaj możliwości odwrócenia się i sięgnięcia po papier, który znajduje się za nim).

Konieczne jest także obniżenie wysokości montażu lustro (zgodnie z wytycznymi z załącznika 1). Poszczególne elementy wyposażenia (miska ustępowa, umywalka, siedzisko prysznicowe, podajnik papieru) są dość skontrastowane w stosunku do ścian, na których się znajdują.

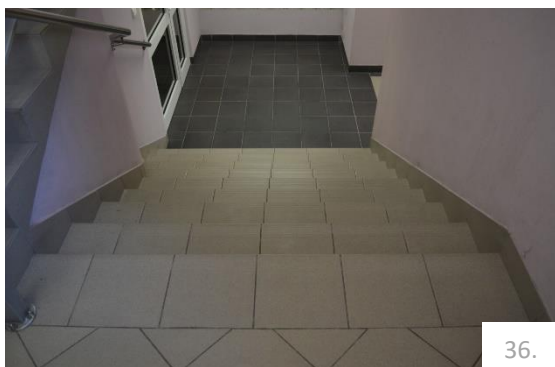
Bardzo dobrym rozwiązaniem jest wprowadzenie zdublowanego włącznika światła przy umywalce (il. 33).

W łazience brak instalacji alarmowej – konieczny jest jej montaż, zgodnie z wytycznymi z załącznika 1.

7. Komunikacja pionowa w budynku

7.1. Schody wewnętrzne

Schody wewnętrzne obydwu klatek schodowych mają odpowiednią szerokość biegów i spoczników oraz stopnie o odpowiedniej wysokości i szerokości. Wszystkie stopnie w biegu mają jednakowe parametry wymiarowe.

36.

37.

38.

39.

40.

Schody zostały wyposażone w jednostronne poręcze, nieprzedłużone odpowiednio poza krawędź pierwszego stopnia (il. 36-38). Pochwyty są dość dobrze skontrastowane w stosunku do tła i łatwe do zauważenia. Zaleca się przedłużenie istniejącej poręczy schodów

o 0,30 m poza krawędź pierwszego i ostatniego stopnia i zakończenie jej w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie (np. poprzez wywinięcie końców w dół lub mocowanie do ściany – tak, jak jest w przypadku istniejącej poręczy). Rekomendowane jest również wyposażenie schodów w drugą poręcz (po stronie ściany), również przedłużoną o 0,30 m poza krawędź pierwszego stopnia i zakończoną w sposób zapewniający jej bezpieczne użytkowanie. W przypadku montażu poręczy przy ścianie pochwyty powinny być od niej oddalone o co najmniej 50 mm. Pochwyty poręczy muszą być montowane trwale, w sposób uniemożliwiający ich obrót. Zalecane są pochwyty o ergonomicznym kształcie: okrągłe lub obłe, o średnicy w przedziale od 35 do 45 mm.

Na końcach poręczy schodów zaleca się umieszczenie oznaczeń dotykowych – informacje te mogą być przedstawione w formie pisma wypukłego lub piktogramu dotykowego, z towarzyszącym opisem brajlowskim. Informacja brajlowska powinna być krótka i zawierać jedynie podstawowe informacje o kierunku poruszania, punktach orientacji itp. W przypadku stosowania oznaczeń tego rodzaju ostateczne wytyczne co do lokalizacji, ilości przekazywanych informacji i rodzajów użytych materiałów powinny pochodzić od specjalisty w zakresie tyflografiki.

Schody nie zostały oznaczone kontrastowo, mogą więc być trudne do zauważenia, szczególnie podczas poruszania się w kierunku „w dół” (il. 36). Zaleca się oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia w biegu pasami kontrastowymi, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia¹⁵.

7.2. Dźwig osobowy

Zamontowany w budynku dźwig osobowy obsługuje wszystkie kondygnacje.

41.

42.

43.

Kabina windy ma odpowiednie wymiary (1,10 x 1,40 m), odległość między drzwiami kabiny a przeciwległą ścianą na każdej z kondygnacji wynosi ponad 1,60 m. Drzwi do kabiny mają odpowiednią szerokość, otwierają się i zamykają automatycznie i wyposażone są w system zatrzymujący zamykanie, oparty na czujnikach. Drzwi są też łatwe do odnalezienia i wyróżniają się na tle ściany (il. 41). Różnica wysokości pomiędzy poziomem posadzki w budynku a poziomem podłogi dźwigu przekracza dopuszczalne 20 mm (i dochodzi do 50 mm) – konieczne jest jej zniwelowanie.

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71, pkt. 4

Kabina jest jasno oświetlona światłem niepowodującym zjawiska oślnienia.

Dźwig nie dysponuje zewnętrzną sygnalizacją świetlną przyjazdu i kierunku poruszania się windy, wewnątrz znajduje się wyświetlacz, informujący o numerze piętra, na którym znajduje się dźwig. Brak też sygnalizacji dźwiękowej / głosowej przyjazdu dźwigu oraz głosowej informacji o numerze piętra i kierunku poruszaniu się.

Kabina jest nieprzelotowa. Na przeciwko drzwi zamontowano lustro, jednak znajduje się ono zbyt wysoko, by spełniać swoją funkcję (ułatwienie wyjazdu wózkem tyłem) – konieczny jest montaż lustra znajdującego się na wysokości od 0,40 m powyżej poziomu podłogi. W kabinie zamontowano poręcz na odpowiedniej wysokości.

Zewnętrzny panel przyzywowy i wewnętrzny panel sterujący znajdują się na odpowiedniej wysokości. Przyciski są możliwie do obsłużenia metodą bezwzrokową, posiadają oznaczenia wypukłe i opisy brajlowskie. Przycisk parteru nie został dodatkowo wyróżniony kolorystycznie. Kabina wyposażona została w instalację alarmową.

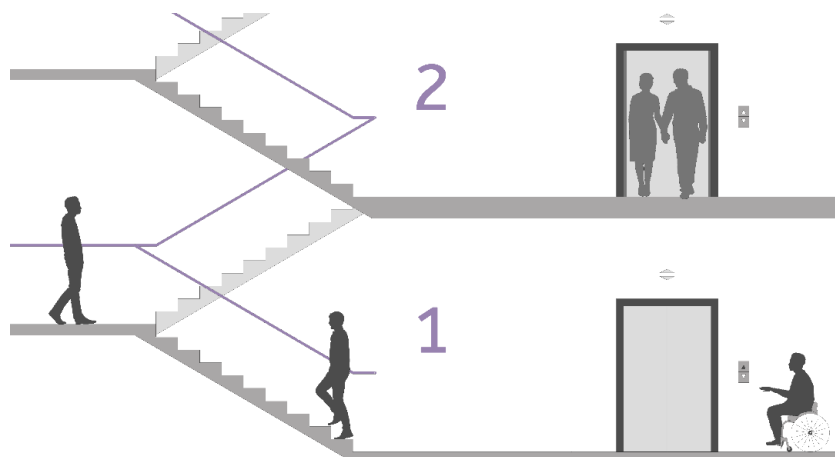
Rekomendowane jest kolorystyczne wyróżnienie przycisku parteru oraz wyposażenie windy w komunikaty świetlne i głosowe / dźwiękowe.

8. Informacja w budynku

Poszczególne kondygnacje nie zostały wydzielone odrębną kolorystyką ścian ani elementów wyposażenia. W budynku nie zastosowano też piktogramów innych niż oznaczenia toalet (poza toaletą dostępną dla osób z niepełnosprawnością, która w ogóle nie została oznaczona – il. 47).

Zaleca się kolorystyczne wydzielenie poszczególnych kondygnacji (w celu łatwiejszej orientacji w budynku) oraz czytelne oznaczenie kierunków dojścia do przestrzeni wspólnych (stref higieniczno-sanitarnych, kuchni, świetlicy).

Zaleca się także oznaczenie poszczególnych kondygnacji za pomocą dużych, czytelnych numerów, umieszczonych w taki sposób, by były widoczne zarówno podczas poruszania się schodami, jak i windą (il. 44).

44.

Informacje znajdujące się w przestrzeni – szczególnie numery i opisy poszczególnych pomieszczeń, zarówno znajdujące się w obrębie przeszkleń (il. 15, 45) jak i na drzwiach nieprzeziernych (il. 46-48) – są zdecydowanie zbyt małe i trudne do zauważenia.

Podobnie też wszystkie informacje, znajdujące się w gablocie (il. 49) mogą być trudne do przeczytania, szczególnie dla użytkowników wózków i osób niskiego wzrostu.

Zaleca się, by wszystkie informacje w obiekcie przedstawiane były za pomocą dużej, prostej, bezszeryfowej czcionki. Konieczne jest stosowanie odpowiednich kontrastów napisów i obrazów oraz tła, na którym się znajdują.

Wszystkie informacje powinny być zwarte i logiczne – należy również unikać nagromadzenia zbyt wielu informacji w jednym miejscu. Zalecane jest stosowanie piktogramów, przy czym w jednym miejscu nie powinno być ich więcej niż 5, łącznie ze strzałką kierunkową.

Dla użytkowników z ograniczonymi możliwościami intelektualnymi, osób nieznających języka danego kraju (w tym osób Głuchych, dla których język polski jest językiem obcym) zrozumienie znaczenia informacji tekstowej może być niemożliwe. Dlatego też zalecane jest stosowanie informacji graficznej w postaci piktogramów, odpowiadających międzynarodowym wytycznym normy PN-EN ISO 7010:2006 oraz normy ISO 21542:2011:

51.

9. Bezpieczeństwo pożarowe i ewakuacja

W budynku zastosowano czytelną informację graficzną o drogach ewakuacji, brak dotykowych oznaczeń dróg ewakuacji.

Zaleca się wyposażenie budynku w dźwiękowy i towarzyszący mu świetlny (istotny dla osób Głuchych) system powiadamiania alarmowego. Celowym może okazać się również wyposażenie budynku w wózki ewakuacyjne, przeznaczone do transportu osób z niepełnosprawnością, kobiet w ciąży, osób starszych i mających problemy w poruszaniu się, lub też mat ewakuacyjnych (które mogą stanowić lepsze rozwiązanie w przypadku konieczności ewakuacji w nocy, wprost z łóżka).

4. BIBLIOTEKA

Podstawowe informacje o obiekcie

adres: ul. Mickiewicza 5, 64-100 Leszno
ilość kondygnacji: 3

Obiekt znajduje się na działce zlokalizowanej przy skrzyżowaniu ulic A. Mickiewicza i Opalińskich. Część budynku zajmuje Dom Studencki (od strony ul. Opalińskich), część – Biblioteka. Obydwie funkcje nie są ze sobą połączone a do poszczególnych części prowadzą odrębne wejścia.

Charakterystyka stanu istniejącego oraz wytyczne dla poprawy dostępności

1. Otoczenie budynku – komunikacja publiczna

Charakterystyka, uwagi i wytyczne opisane zostały w części raportu dotyczącej Domu Studenta.

2. Otoczenie budynku – komunikacja prywatna

2.1. Parking wzdłuż ul. Opalińskich

Charakterystyka, uwagi i wytyczne opisane zostały w części raportu dotyczącej Domu Studenta.

2.2. Miejsce postojowe przy budynku Biblioteki

02.

03.

Bezpośrednio przy budynku Biblioteki zlokalizowano jedno miejsce postojowe dla osób z niepełnosprawnością (il. 02-03). Miejsce postojowe ma odpowiednie wymiary, znajduje się w najbliższym sąsiedztwie pochylni, prowadzącej do wejścia głównego. Z miejsca postojowego zapewniony wygodny dostęp do ciągu pieszego i wejścia dostępnego – bez barier architektonicznych, zmian poziomów, nierówności i uskoków. Nawierzchnia miejsca postojowego jest w dobrym stanie technicznym.

Miejsce nie zostało prawidłowo i czytelnie oznaczone: na elewacji budynku znajduje się niewielka tabliczka (il. 02), brak oznaczenia poziomego, pionowego i koloru niebieskiego (który jest szczególnie istotny, pozwala bowiem na łatwe zlokalizowanie miejsca dostępnego).

Konieczne jest prawidłowe oznaczenie miejsca postojowego dla osób z niepełnosprawnością wg wytycznych z załącznika 5.

3. Otoczenie budynku – przejścia dla pieszych

Charakterystyka, uwagi i wytyczne opisane zostały w części raportu dotyczącej Domu Studenta.

4. Strefa wejściowa do budynku

04.

05.

Wejście do budynku znajduje się poniżej poziomu terenu. Główne wejście jest dostępne dla wszystkich użytkowników – dostęp zapewniają schody terenowe i pochylnia. Ciąg pieszy prowadzący do budynku ma odpowiednią szerokość i jest w dobrym stanie technicznym. W obrębie dojścia do budynku brak barier architektonicznych, chociaż zastosowane rozwiązania (schody zewnętrzne prowadzone po łuku, pochylnia prowadzona po łuku i o bardzo nierównej nawierzchni) mogą stanowić utrudnienie dla osób o obniżonej mobilności i użytkowników wózków. Wejście do budynku jest dość łatwe do odnalezienia i urządzone w sposób przewidywalny. Budynek został oznaczony tablicą (il. 05), jednak od strony ciągu pieszego jest ona całkowicie niewidoczna (zastąpiona przez roślinność – il. 04).

4.1. Schody zewnętrzne

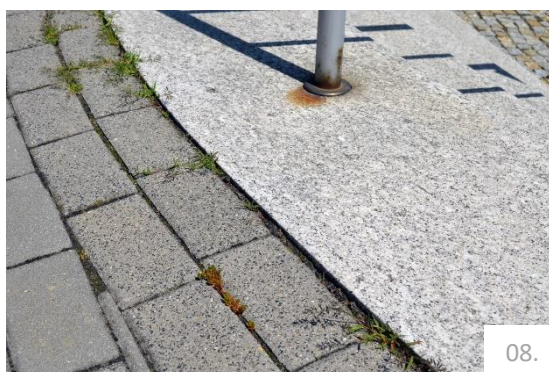

06.

07.

Schody zewnętrzne poprowadzone zostały po łuku (il. 06-07). Ilość stopni w biegu jest odpowiednia, podobnie szerokość użytkowa biegu. Szerokość poszczególnych stopni spełnia wymagania przepisów prawa, jednak ich wysokość w każdym przypadku jest inna – kolejno: 0,17 m, 0,18 m, 0,185 m, 0,16 m. Jest to rozwiązanie niedopuszczalne, które może powodować utrudnienia w poruszaniu się po schodach, a w skrajnych przypadkach nawet niebezpieczeństwo potknięcia się i upadku. Konieczne jest wyrównanie wysokości stopni schodów zewnętrznych oraz – w miarę możliwości – wyznaczenie ich w linii prostej.

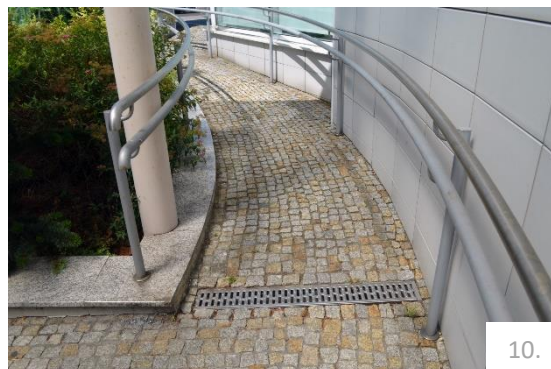
08.

Dodatkową barierą jest uskok / zmiana wysokości przed pierwszym stopniem (il. 08), który również może powodować ryzyko potknięcia się i upadku. Konieczne jest wyrównanie nawierzchni przy schodami.

Schody wyposażone zostały w obustronne poręcze oraz balustradę pośrednią (il. 06-07). Poręcze są słabo skonstrastowane w stosunku do tła (trudno je zauważyć) oraz nieprzedłużone poza krawędź pierwszego i ostatniego stopnia. Rekomenduje się zmianę koloru pochwytów na bardziej skonstrastowany oraz przedłużenie ich o 0,30 m poza krawędź pierwszego i ostatniego stopnia (i zakończenie w sposób zapewniający ich bezpieczne użytkowanie – np. poprzez wywiniecie ich końców w dół). Pochwyty są wygodne w użytkowaniu (odpowiednia średnica i kształt).

Schody nie zostały oznaczone kontrastowo, mogą być więc trudne do zauważenia (szczególnie podczas poruszania się w kierunku „w dół” – il. 06). Krawędzie pierwszego i ostatniego stopnia każdego biegu schodów należy oznaczyć pasami w jednolitym, skonstrastowanym z tłem kolorze (w tym przypadku – ciemnymi: szarymi, czarnymi lub w podobnym odcieniu), znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia¹⁶.

4.2. Pochylnia

Nachylenie pochylni jest odpowiednie. Szerokość biegu wynosi 1,10 m, podczas gdy wymagane jest 1,20 m¹⁷. Pochylnia posiada krawężniki, zabezpieczające przed zsunieniem się kół wózka. Pochwyty zamontowano na odpowiednich wysokościach i w odpowiednim odstępach, zostały też zakończone w sposób zapewniający ich bezpieczne użytkowanie (poprzez wywiniecie ich końców w dół). Odległość pochwytów od ściany jest prawidłowa (co najmniej 50 mm). Pochwyty nie są natomiast skonstrastowane w stosunku do tła – zaleca się zmianę ich kolorystyki na łatwiej zauważalną (w tym przypadku – ciemną: szary, czarny itp.). Zaleca się także przedłużenie poręczy o 0,30 m poza krawędź początku i końca biegu pochylni. Przed początkiem i za końcem pochylni znajduje się przestrzeń manewrowa dla wózka o odpowiednich wymiarach. Zdecydowanie niewygodnym jest poprowadzenie pochylni po łuku – w każdym przypadku rekomendowane są pochylnie prowadzone w linii prostej. Nawierzchnia pochylni wykonana została z kostki łupanej, co znacząco obniża komfort korzystania z niej – jest to nawierzchnia nierówna, mogąca utrudniać użytkownikom wózka wjazd i zjazd z pochylni. W ramach prac modernizacyjnych (jeśli takie będą planowane) konieczna jest wymiana nawierzchni pochylni na gładką, równą i antypoślizgową (również w warunkach zawilgocenia / zamoczenia). W miarę możliwości zaleca się także poprowadzenie pochylni w linii prostej, nie po łuku.

¹⁶ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71, pkt. 4

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71, pkt. 1

Kolejnym utrudnieniem dla użytkowników wózków, korzystających z pochylni, są: pokrywa studzienki kanalizacyjnej (il. 09), znajdująca się dokładnie na początku pochylni oraz kratka odwodnieniowa ze szczelinami ułożonymi wzdłuż płaszczyzny ruchu (istnieje niebezpieczeństwo wpadnięcia przednich kół wózka w szczeliny a co za tym idzie – wypadnięcia z wózka jego użytkownika – il. 10).

Konieczne jest jak najszybsze usunięcie zarówno pokrywy studzienki kanalizacyjnej jak i ażurowej kratki odwodnieniowej – stanowią one realne niebezpieczeństwo dla użytkowników wózków i osób z wózkami dziecięcymi.

4.3. Drzwi wejściowe – wejście główne

11.

12.

13.

14.

15.

Główne drzwi wejściowe (il. 11-12) zapewniają dostęp do budynku wszystkim użytkownikom (po pokonaniu pochylni / schodów jest to wejście z poziomu terenu).

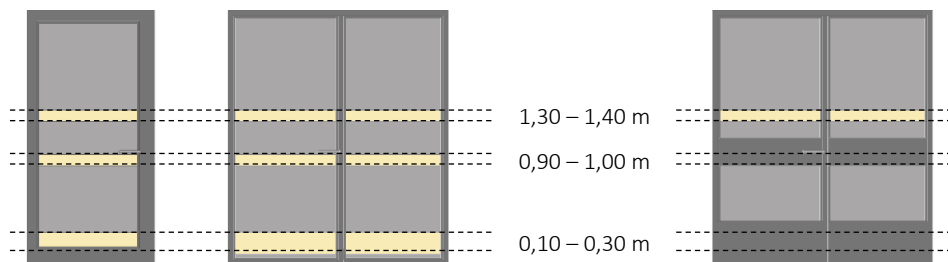
Drzwi otwierają się automatycznie. Przed wejściem znajduje się fragment gładkiej nawierzchni (płytki), przykrytej nieprzymocowanymi do podłoża, wysokimi, gumowymi wycieraczkami (il. 11, 13). Konieczne jest usunięcie wycieraczek – nieprzymocowane elementy tego rodzaju (szczególnie tak wysokie) stanowią przeszkodę dla użytkowników wózków oraz mogą powodować ryzyko potknięcia się i upadku wśród użytkowników mających problemy z poruszaniem się i korzystających z pomocy ortopedycznych (lasek, kul, chodzików itp.).

W wiatrołapie znajduje się dzwonek / domofon umieszczony zdecydowanie zbyt wysoko (il. 14). Konieczne jest jego obniżenie i montaż na wysokości w przedziale od 0,80 do 1,10 m powyżej poziomu posadzki.

Drzwi wejściowe do budynku oraz cały wiatrołap są przeszklone – w obrębie przeszkleń brak oznaczeń kontrastowych (il. 11-12, 15) a same drzwi mogą być trudne do odnalezienia, szczególnie przez użytkowników z niepełnosprawnością wzroku. Wejście do budynku powinno

być zawsze łatwe do odnalezienia – zaleca się kontrastowe wyróżnienie drzwi wejściowych poprzez oznaczenie ościeżnic w kolorze skontrastowanym z kolorem ściany ($LRV \geq 30$).

Konieczne jest również oznaczenie przeszkleń przynajmniej dwoma pasami kontrastującymi kolorystycznie z tłem, umieszczonymi na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) i 0,90-1,00 m (drugi pas). Zalecane jest umieszczenie także trzeciego pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi). Minimalna szerokość pasów: 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole i motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. $LRV=60$ w każdych warunkach oświetleniowych.

16.

W drzwiach wejściowych znajdują się bramki, zabezpieczające przed kradzieżą książek (il. 12). Ich rozmieszczenie i układ są prawidłowe, nie powodują utrudnień dla użytkowników budynku.

4.4. Drzwi ewakuacyjne

Wyjście ewakuacyjne prowadzi z klatki schodowej na zewnątrz budynku (il. 17). Rozwiązanie jest prawidłowe pod względem przepisów p.poż., jednak w czasie przeprowadzania wizji lokalnej drzwi były zamknięte na klucz – jest to rozwiązanie niedopuszczalne, niezależnie od pory roku (wakacje) czy ograniczonej ilości użytkowników w budynku. Konieczne jest dopilnowanie, aby w każdym przypadku drzwi ewakuacyjne były otwarte.

Drzwi ewakuacyjne również są przeszklone i również brak na nich oznaczeń kontrastowych. Konieczne jest ich oznaczenie przynajmniej dwoma pasami kontrastującymi kolorystycznie z tłem, umieszczonymi na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) i 0,90-1,00 m (drugi pas). Zalecane jest umieszczenie także trzeciego pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi). Minimalna szerokość pasów: 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole i motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. $LRV=60$ w każdych warunkach oświetleniowych.

17.

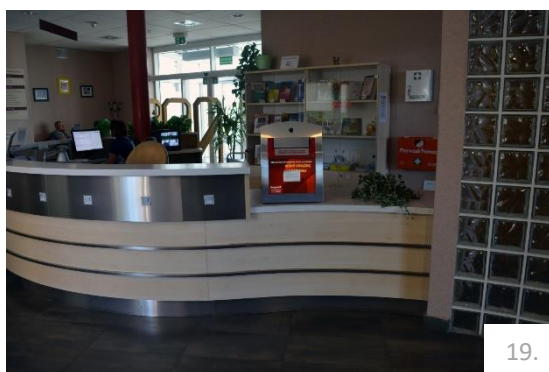
Drzwi ewakuacyjne również są przeszklone i również brak na nich oznaczeń kontrastowych. Konieczne jest ich oznaczenie przynajmniej dwoma pasami kontrastującymi kolorystycznie z tłem, umieszczonymi na wysokości: 1,30-1,40 m (pierwszy pas) i 0,90-1,00 m (drugi pas). Zalecane jest umieszczenie także trzeciego pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi). Minimalna szerokość pasów: 0,10 m. W ich obrębie mogą być umieszczone znaki, symbole i motywy graficzne. Konieczne jest zapewnienie kontrastu pasów i tła na poziomie min. $LRV=60$ w każdych warunkach oświetleniowych.

4.5. Recepcja / punkt informacyjny

Punkt informacyjny / recepcja znajduje się w najbliższym sąsiedztwie wejścia głównego (il. 18-19). Jest łatwy do odnalezienia (również dla osób z niepełnosprawnością wzroku) i wyróżniony przez kontrast kolorystyczny i elementy meblarskie.

Część lady punktu informacyjnego została obniżona do prawidłowej wysokości. Należy jednak pamiętać, że obniżony fragment stanowi miejsce obsługi użytkowników wózków, osób siedzących i osób niskiego wzrostu, dlatego nie powinny znajdować się tam ani checkpoint do zwrotu książek, ani tym bardziej rośliny doniczkowe (il. 19). Konieczne jest usunięcie

wszelkich zbędnych elementów i utrzymywanie obniżonego fragmentu lady w taki sposób, by w dowolnym momencie mógł on służyć użytkownikom, dla których został wykonany.

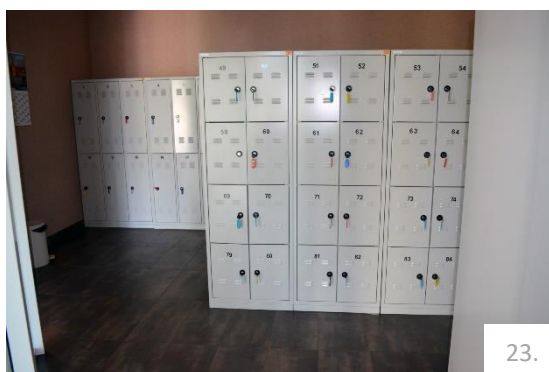

W recepcji brak pętli indukcyjnej oraz informacji o możliwości skorzystania z tłumacza języka migowego (zdalnie lub na miejscu) – prawdopodobnie takiej możliwości nie ma. Zalecane jest wyposażenie punktu informacyjnego w stanowiskową pętlę indukcyjną (i oznaczenie jej międzynarodowym znakiem – il. 20). Zaleca się także zapewnienie możliwości skorzystania z usług tłumacza języka migowego (i oznaczenie takiej możliwości międzynarodowym oznaczeniem – il. 21).

4.6. Szatnia

W obrębie holu wejściowego umieszczona została szatnia samoobsługowa (il. 20-21). Szatnia jest łatwa do odnalezienia, układ szafek pozwala na manewrowanie wózkiem a część skrytek znajduje się na wysokości wygodnej dla użytkowników wózków i dzieci. Szafki są dobrze skonstrastowane w stosunku do podłogi, nieco gorzej w stosunku do ścian. Numeracja szafek jest czytelna (il. 21).

5. Komunikacja pozioma w budynku

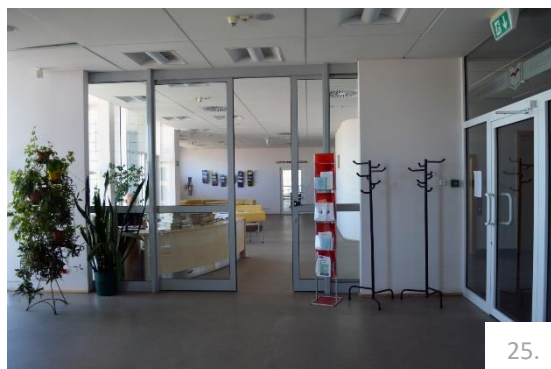
Korytarze w budynku mają odpowiednią szerokość (w większości są bardzo szerokie – il. 24-25) a w przypadku zmiany kierunku zapewniona została przestrzeń wystarczająca do wygodnego manewrowania wózkiem.

Ściany i podłogi są ze sobą dobrze skonstrastowane (il. 25-30), co jest istotne dla osób z niepełnosprawnością wzroku. W obrębie korytarzy brak zmian poziomów, pojedynczych stopni i uskoków. Stosowane w korytarzach materiały wykończeniowe nie odbijają światła, natomiast

liczne przeszklenia (drzwi i przegrody szklane, gabloty) odbijają je, co może powodować zjawisko olśnienia u użytkowników z niepełnosprawnością wzroku. Rekomenduje się zmianę przeszkleń gablot na materiał antyrefleksowy (tworzywo sztuczne lub szkło).

24.

25.

26.

27.

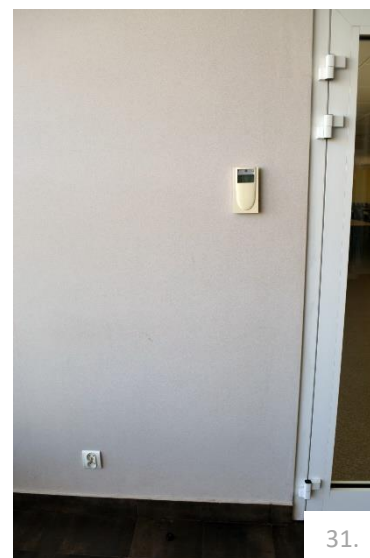
28.

29.

30.

31.

Konieczne jest także oznaczenie pasami kontrastowymi – analogicznie jak w przypadku przeszkleń w strefie wejściowej – wszystkich drzwi i przeszkleń znajdujących się w korytarzach – szczególnie tych, które mogą zostać niezauważone przez użytkowników budynku (il. 27, 29-30).

Nieprzeierne drzwi, prowadzące do poszczególnych pomieszczeń są łatwe do odnalezienia – dobrze skonstrastowane w stosunku do ścian, w których się znajdują. W przypadku urządzeń

kontroli dostępu (il. 31) konieczne jest montowanie ich w przedziale wysokości od 0,80 do 1,10 m powyżej poziomu podłogi (na wysokości wygodnej dla użytkowników wózków i osób niskiego wzrostu). Należy pamiętać przy tym, że nie tylko czytelnicy, ale także pracownicy obiektu mogą być osobami z niepełnosprawnością, dlatego dostępność powinna obejmować wszystkie elementy znajdujące się w budynku.

6. Dostępność usług i funkcji

6.1. Aranżacja przestrzeni

Poszczególne pomieszczenia wydzielono w sposób przewidywalny i logiczny. Drzwi prowadzące do pomieszczeń mają odpowiednie wymiary, brak w nich progów. Część z nich jest dość ciężka i niewygodna w obsłudze.

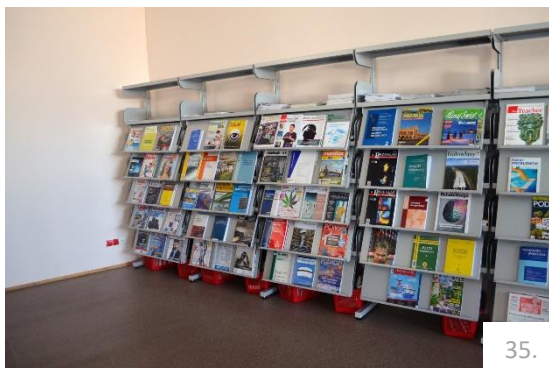
32.

33.

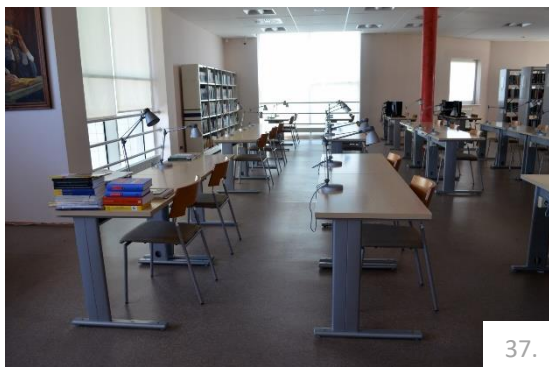
34.

35.

36.

37.

Poszczególne pomieszczenia są dostępne dla wszystkich użytkowników – zapewniają miejsce do manewrowania wózkiem oraz – dzięki logicznemu układowi – bezpieczeństwo poruszania się osobom z niepełnosprawnością wzroku.

Półki z książkami są w mniejszym lub większym stopniu dostępne dla wszystkich użytkowników. Zdecydowanie niedostępne są natomiast półki / kieszenie z czasopismami – zaleca się obniżenie wysokości ich montażu (il. 38) i zainstalowanie na wysokości w przedziale od 0,80 do 1,10 m powyżej poziomu posadzki (wygodnym zarówno dla osoby stojącej, jak i siedzącej / niskiego wzrostu).

Sala wykładowa (il. 39-40) jest dostępna dla słuchaczy z niepełnosprawnością, natomiast zastosowany układ z podestem dla prowadzącego ogranicza dostęp do biurka użytkownikom wózków, części użytkowników pomocy ortopedycznych. Zaleca się usunięcie podestu i ustawienie biurka bezpośrednio na podłodze sali.

38.

39.

40.

Znajdujący się w budynku automat – samowypożyczalnia jest całkowicie niedostępny dla użytkowników wózków i osób niskiego wzrostu (il. 41). Jeśli takie urządzenie zostało umieszczone w budynku, powinno być ono dostępne dla wszystkich użytkowników, w tym osób na wózkach i niskiego wzrostu. Konieczne jest zapewnienie przestrzeni na nogi o wymiarach 0,70 m wysokości, 0,90 m szerokości i 0,60 m głębokości oraz przestrzeni manewrowej przed automatem o wymiarach nie mniejszych niż 1,50 x 1,50 m. Wszystkie ekrany i elementy obsługujące urządzenie powinny zostać umieszczone na wysokości w przedziale od 0,80 do 1,10 m, przy czym dopuszczalne jest umieszczenie ekranu na innej wysokości pod warunkiem zapewnienia widoczności zarówno z poziomu osoby siedzącej, jak i stojącej.

41.

6.2. Toalety

Na każdej kondygnacji w budynku znajdują się toalety: damska, męska i przeznaczona dla osób z niepełnosprawnością – na każdym piętrze w takim samym układzie.

6.2.1. Toaleta dostępna dla osób z niepełnosprawnością

Drzwi do toalety zostały prawidłowo oznaczone za pomocą symbolu graficznego (il. 42), są dobrze skonstrastowane w stosunku do ściany i łatwe do odnalezienia. Brak w nich progów a klamka jest dość łatwa w obsłudze (nie wymaga przekręcania) ani użycia znacznej siły.

Wewnątrz toalety zapewniona została przestrzeń manewrowa o odpowiednich wymiarach oraz przestrzeń transferu na miskę ustępową (możliwy jest transfer jednostronny).

Posadzka wykonana jest z materiałów antypoślizgowych (również w warunkach zamoczenia / zawilgocenia).

Miska ustępowa ma odpowiednią wysokość oraz głębokość siedziska. Została wyposażona w jednostronną poręcz (il. 44), co nie zapewnia możliwości samodzielnego transferu użytkownikowi wózka. Konieczny jest montaż drugiego pochwytu (stałego) przy ścianie.

Umywalka (niskosyfonowa, z odpowiednią przestrzenią na nogi) nie została w ogóle wyposażona w pochwyt – konieczny jest ich montaż po obu stronach umywalki (zgodnie z wytycznymi z załącznika 1). Bateria umywalkowa nie ma przedłużonej wlewki a uchwyt jest zbyt krótki (choć możliwy i stosunkowo wygodny do obsłużenia jedną ręką). Zaleca się wymianę baterii na nową, automatyczną lub o przedłużonym uchwycie i o przedłużonej wlewce. Konieczne jest także obniżenie wysokości montażu podajnika ręczników papierowych (il. 43) i mydła (il. 45).

Część elementów wyposażenia (miska ustępowa, pochwyt przy misce) jest dość dobrze skonstrastowana w stosunku do ścian, na których się znajdują. Część – jak umywalka czy podajnik ręczników – nie zostały skonstrastowane i mogą być trudne do zauważenia.

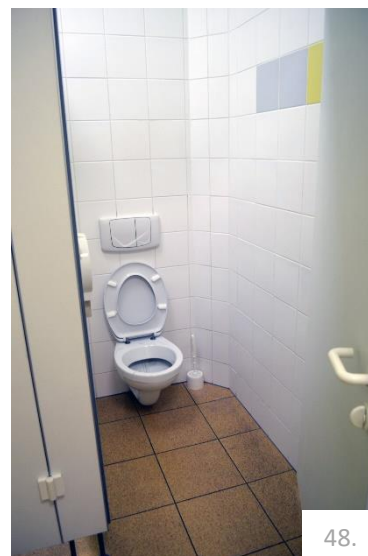
W toalecie brak instalacji alarmowej – konieczny jest jej montaż, zgodnie z wytycznymi z załącznika 1.

Konieczne jest także obniżenie wysokości montażu włącznika światła – obecnie znajduje się on na wysokości ok. 1,35 m powyżej poziomu podłogi, co jest wysokością niedostępną dla części użytkowników wózków i osób niskiego wzrostu. Wszystkie włączniki światła powinny znajdować się na wysokości w przedziale od 0,80 do 1,10 m.

6.2.2. Toalety damskie i męskie

W toaletach damskich i męskich zastosowano dość dobry kontrast kolorystyczny umywalk i ścian, na których się znajdują (il. 46). Trudne do odnalezienia dla osób z niepełnosprawnością

wzroku mogą być natomiast drzwi do poszczególnych kabin (il. 47) a także miski ustępowe wewnątrz nich (il. 48). Zaleca się większe skonstrastowanie tych elementów.

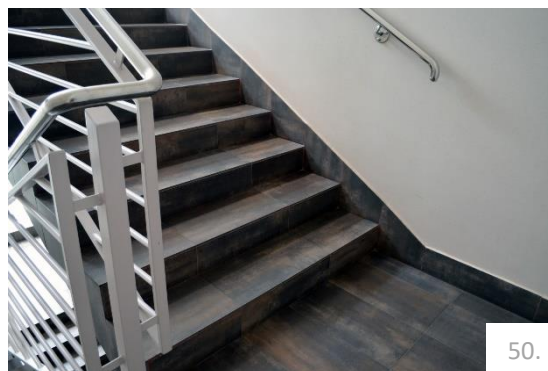
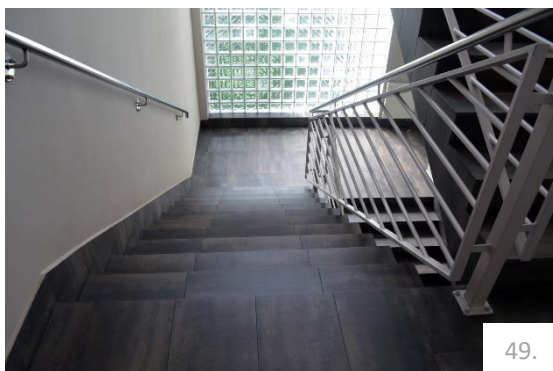

6.3. Pomieszczenie dla rodzica / opiekuna z dzieckiem

W budynku nie przewidziano miejsca przeznaczonego do przewijania dzieci. Rekomenduje się wyznaczenie takiego pomieszczenia (może być to toaleta dostępna lub inne pomieszczenie, przy czym należy pamiętać, by zapewnić do niego dostęp zarówno kobietom, jak i mężczyznom) zgodnie z wytycznymi z załącznika 3.

7. Komunikacja pionowa w budynku

7.1. Schody wewnętrzne

Schody wewnętrzne mają odpowiednią szerokość biegów i spoczników oraz stopnie o odpowiedniej wysokości i szerokości. Wszystkie stopnie w biegu mają jednakowe parametry wymiarowe.

Schody zostały wyposażone w obustronne poręcze, nieprzedłużone odpowiednio poza krawędź pierwszego stopnia (il. 50). Pochwyty są dość dobrze skonstrastowane w stosunku do barwy stopni, jednak słabo widoczne na tle ściany (il. 49) – rekomenduje się zmianę ich koloru na bardziej skonstrastowany (ciemny – czarny, szary lub brązowy). Zaleca się też przedłużenie poręczy schodów o 0,30 m poza krawędź pierwszego i ostatniego stopnia i zakończenie ich w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie (np. poprzez wywiniecie końców w dół – analogicznie do istniejącego rozwiązania).

Pochwyty znajdują się w odpowiedniej odległości od ściany, są zamontowane trwale, w sposób uniemożliwiający ich obrót.

Na końcach poręczy schodów zaleca się umieszczenie oznaczeń dotykowych – informacje te mogą być przedstawione w formie pisma wypukłego lub piktogramu dotykowego, z towarzyszącym opisem brajlowskim. Informacja brajlowska powinna być krótka i zawierać jedynie podstawowe informacje o kierunku poruszania, punktach orientacji itp. W przypadku stosowania oznaczeń tego rodzaju ostateczne wytyczne co do lokalizacji, ilości przekazywanych informacji i rodzajów użytych materiałów powinny pochodzić od specjalisty w zakresie tyflografiki.

Schody nie zostały oznaczone kontrastowo, mogą więc być trudne do zauważenia, szczególnie podczas poruszania się w kierunku „w dół” (il. 49). Zaleca się oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia w biegu pasami kontrastowymi, znajdującymi się na powierzchni pionowej i poziomej stopnia¹⁸.

7.2. Dźwig osobowy

Zamontowany w budynku dźwig osobowy obsługuje wszystkie kondygnacje.

Kabina windy ma odpowiednie wymiary (1,10 x 1,40 m), odległość między drzwiami kabiny a przeciwległą ścianą na każdej z kondygnacji wynosi ponad 1,60 m. Drzwi do kabiny mają odpowiednią szerokość, otwierają się i zamykają automatycznie i wyposażone są w system zatrzymujący zamykanie, oparty na czujnikach. Drzwi są też łatwe do odnalezienia i wyróżniające się na tle ściany, dzięki dość dobrze skonstrastowanym framugom (il. 51, 53).

Kabina jest jasno oświetlona światłem niepowodującym zjawiska olśnienia.

Dźwig nie dysponuje zewnętrzną sygnalizacją świetlną przyjazdu i kierunku poruszania się, wewnątrz znajduje się wyświetlacz, informujący o numerze piętra, na którym znajduje się dźwig. Kabina jest nieprzelotowa. Na przeciwko drzwi zamontowano lustro, jednak znajduje się ono zbyt wysoko, by spełniać swoją funkcję (ułatwienie wyjazdu tyłem z kabiny) – konieczny jest montaż lustra znajdującego się na wysokości od 0,40 m powyżej poziomu podłogi. W kabinie zamontowano poręcz na odpowiedniej wysokości.

Zewnętrzna tablica przyzywowa została zamontowana zbyt wysoko (przycisk przywołania na wysokości 1,30 m) – konieczne jest jej obniżenie w taki sposób, by przycisk znajdował się na wysokości w przedziale od 0,80 do 1,10 m powyżej poziomu posadzki. Wewnętrzny panel sterujący znajduje się na odpowiedniej wysokości. Przyciski są możliwie do obsłużenia metodą

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 71, pkt. 4

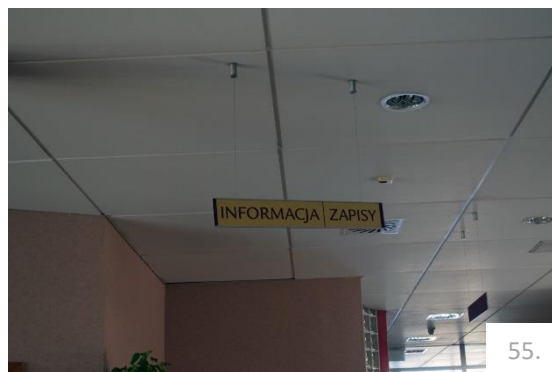
bezwzrokową, posiadają opisy brajlowskie. Przycisk parteru nie został dodatkowo wyróżniony kolorystycznie. Kabina wyposażona została w instalację alarmową.

Rekomendowane jest kolorystyczne wyróżnienie przycisku parteru oraz wyposażenie windy w zewnętrzne komunikaty świetlne i głosowe / dźwiękowe.

8. Informacja w budynku

54.

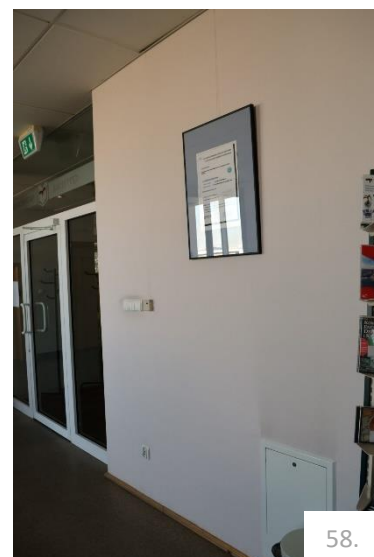
55.

56.

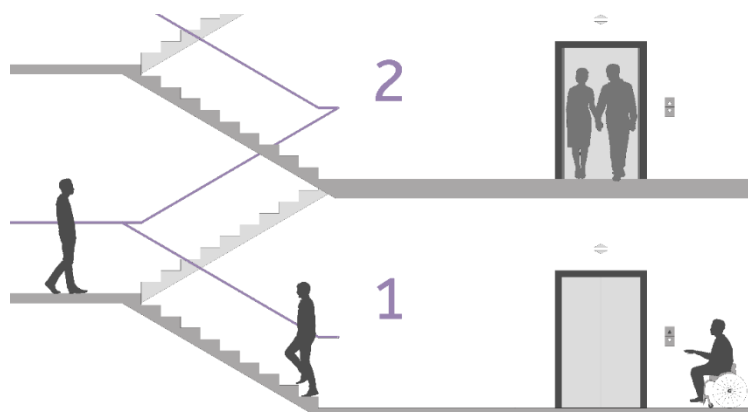

57.

58.

Poszczególne kondygnacje nie zostały wydzielone odrębną kolorystyką. W budynku zastosowano informację o poszczególnych funkcjach i przestrzeniach (il. 54-57), która w zależności od miejsca umieszczenia jest bardziej czytelna (jak w przypadku oznaczenia pomieszczeń pracy w grupach – il. 54 czy kierunku dojścia do schodów (il. 56) lub trudna do zauważenia (informacja i zapisy – napis umieszczony pod samym sufitem – il. 55)

59.

Zaleca się oznaczenie poszczególnych kondygnacji w budynku za pomocą dużych, czytelnych numerów, umieszczonych w taki sposób, by były widoczne zarówno podczas poruszania się schodami, jak i windą (il. 59).

Większość informacji jest widoczna zarówno z pozycji stojącej, jak i siedzącej / osoby niskiego wzrostu, jednak miejscami dostęp do nich ograniczany jest przez elementy wyposażenia budynku (il. 57). Część informacji, podawanych w przestrzeni, jest też zbyt mała – zaleca się, by wszystkie informacje w obiekcie przedstawiane były za pomocą dużej, prostej, bezszeryfowej czcionki. Dodatkowym utrudnieniem są także liczne odbicia światła, mogące powodować zjawisko olśnienia wśród użytkowników budynku (il. 58).

Informacja wizualna (tekstowa i graficzna) powinna być projektowana i wykonywana w sposób zapewniający jak najwyższą czytelność. Konieczne jest stosowanie odpowiednich kontrastów napisów i obrazów oraz tła, na którym się znajdują, a także odpowiedniej wielkości i kroju czcionek. Wszystkie informacje powinny być zwarte i logiczne – należy również unikać nagromadzenia zbyt wielu informacji w jednym miejscu. Zalecane jest stosowanie piktogramów, przy czym w jednym miejscu nie powinno być ich więcej niż 5, łącznie ze strzałką kierunkową.

Dla użytkowników z ograniczonymi możliwościami intelektualnymi, osób nieznających języka danego kraju (w tym osób Głuchych, dla których język polski jest językiem obcym) zrozumienie znaczenia informacji tekstowej może być niemożliwe. Dlatego też zalecane jest stosowanie informacji graficznej w postaci piktogramów, odpowiadających międzynarodowym wytycznym normy PN-EN ISO 7010:2006 oraz normy ISO 21542:2011:

60.

W budynku Biblioteki brak zainstalowanych systemów wspomaganie słuchu z pętlą indukcyjną, brak też możliwości tłumaczenia na Polski Język Migowy. Zaleca się zapewnienie możliwości tłumaczenia (zdalnego lub bezpośredniego) a także – montaż pętli indukcyjnych w tych salach wykładowych i konferencyjnych, które są nagłośnione (il. 40). Zadaniem systemu pętli indukcyjnej jest transmisja dźwięku ze źródła do aparatów słuchowych z wykorzystaniem zjawiska indukcji magnetycznej. Sygnał ze źródła dźwięku jest doprowadzony do wzmacniacza pętli, który sygnał ten wzmacnia. Odpowiednio zmodulowany prąd płynący przez podłączony do wyjścia wzmacniacza pętli indukcyjnej przewód ułożony na obszarze odsłuchu generuje zmienne pole magnetyczne, które jest odbierane przez cewkę indukcyjną aparatu słuchowego

i transformowane na sygnał elektryczny, dalej przetwarzany przez aparat słuchowy i dopasowany do ubytku słuchu osoby słabosłyszącej. Taka transmisja sygnału ma za zadanie wyeliminowanie negatywnych zjawisk występujących przy transmisji dźwięku na drodze akustycznej – hałasu i pogorszenia zrozumiałości mowy wraz ze wzrostem odległości od zestawu głośnikowego.

System pętli indukcyjnej stosowany jest we wnętrzach. Źródłem sygnału jest system nagłośnienia sali. Aby zapewnić sygnał odpowiedniej jakości, pętle muszą spełniać wymagania normy PN EN 60118-4:2007 (równoważna norma: EN 60118-4:2006). W salach konferencyjnych i wykładowych oraz dużych pomieszczeniach zalecane są pętle indukcyjne obwodowe oraz pętle indukcyjne macierzowe.

Zarówno miejsce, w którym znajduje się dostęp do tłumacza języka migowego, jak również miejsce montażu pętli indukcyjnej powinno zostać prawidłowo oznaczone za pomocą odpowiednich symboli graficznych (il. 20-21).

9. Bezpieczeństwo pożarowe i ewakuacja

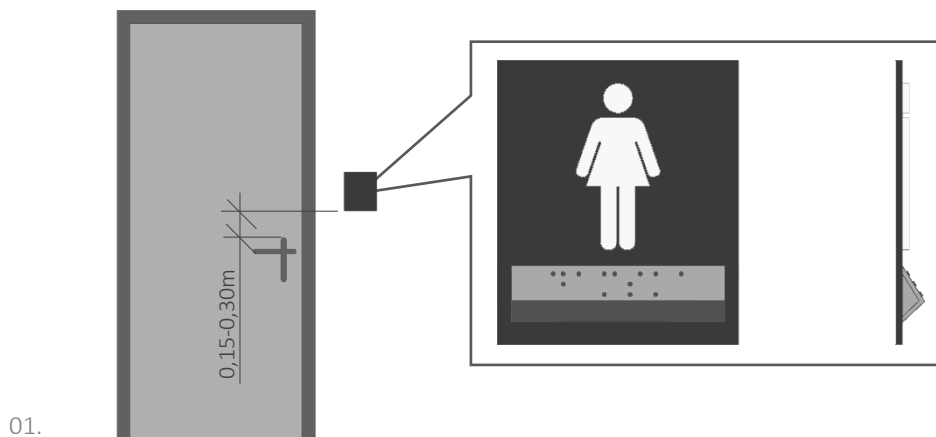
W budynku zastosowano czytelną informację graficzną o drogach ewakuacji, brak dotykowych oznaczeń dróg ewakuacji.

Zaleca się wyposażenie budynku w dźwiękowy i towarzyszący mu świetlny (istotny dla osób Głuchych) system powiadamiania alarmowego. Celowym może okazać się również wyposażenie budynku w wózki ewakuacyjne, przeznaczone do transportu osób z niepełnosprawnością, kobiet w ciąży, osób starszych i mających problemy w poruszaniu się. W miarę możliwości zalecany jest przynajmniej jeden wózek dostępny na jednej kondygnacji, zlokalizowany w najbliższym sąsiedztwie ewakuacyjnej klatki schodowej lub w innym miejscu, wyznaczonym przez specjalistę p.poż.

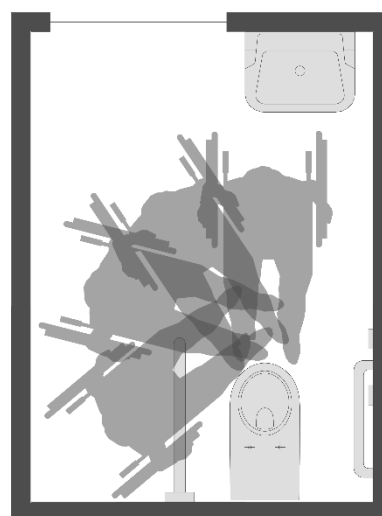
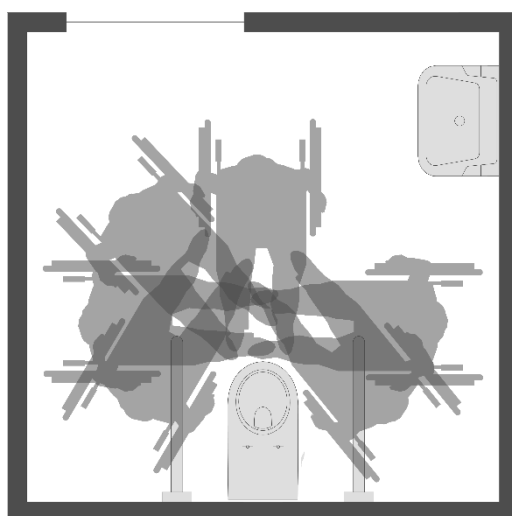
ZAŁĄCZNIK 1.

Wytyczne dla toalety dostępnej

Strefę toalet należy oznaczyć za pomocą opisów, piktogramów oraz informacji dotykowej, zlokalizowanej po stronie otwierania drzwi, na wysokości ok. 0,15-0,30 m powyżej klamki:

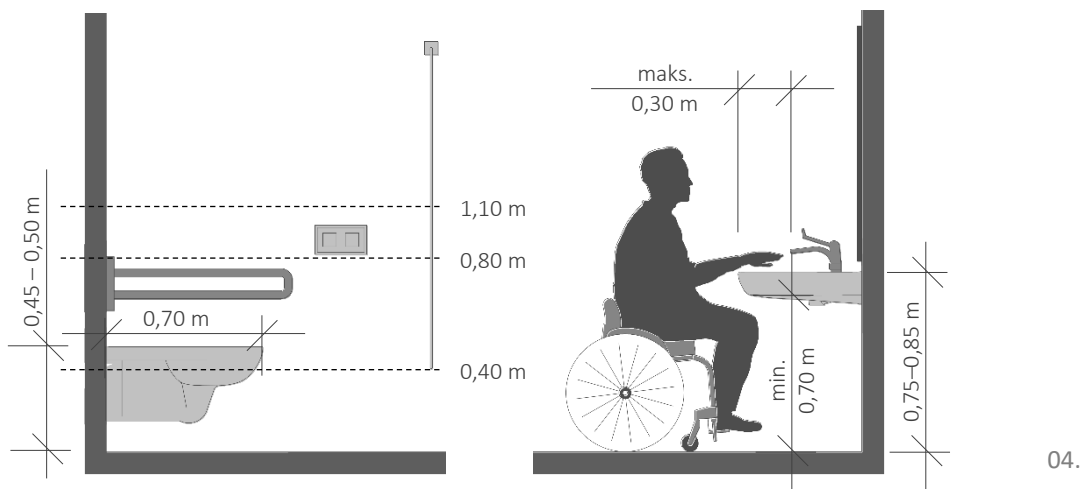

Wewnątrz toalety konieczne jest zapewnienie powierzchni manewrowej o wymiarach 1,50 x 1,50 m oraz powierzchni transferowej o szerokości nie mniejszej niż 0,90 m, znajdującej się przynajmniej z jednej strony miski ustępowej (il. 03), przy czym zaleca się zapewnienie możliwości transferu obustronnego (il. 02).

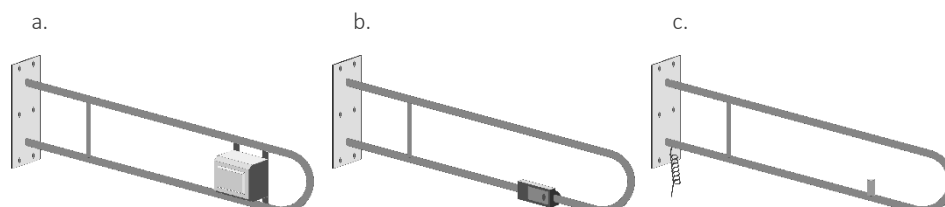
Konieczny jest montaż odpowiednio przystosowanej miski ustępowej oraz umywalki niskosyfonowej z baterią automatyczną o przedłużonej wlewce lub zwykłą baterią jednouchwytową o przedłużonej wlewce i uchwycie. W toalecie należy zapewnić również pochwyty (stałe i uchylne) po obu stronach miski ustępowej i umywalki.

Przycisk do spłukiwania wody należy umieścić na wysokości od 0,80 do 1,10 m powyżej poziomu posadzki. Jeśli to możliwe, rekomenduje się jego montaż na ścianie z boku miski ustępowej lub w pochwytach bezpieczeństwa – nie na ścianie z tyłu.

Pochwyty bezpieczeństwa przy misce ustępowej powinny być montowane na wysokości 0,75-0,80 m od poziomu posadzki. Zaleca się, aby pochwyty miały długość większą o 0,10-0,25 m od głębokości miski ustępowej. Zalecana średnica: 20-35 mm.

Pochwyty bezpieczeństwa przy umywalce powinny być montowane na wysokości blatu umywalki. Długość pochwytu nie może być mniejsza od głębokości umywalki – zaleca się pochwyty o długości większej od głębokości umywalki o 0,10-0,25 m. Zalecana średnica: 20-35 mm.

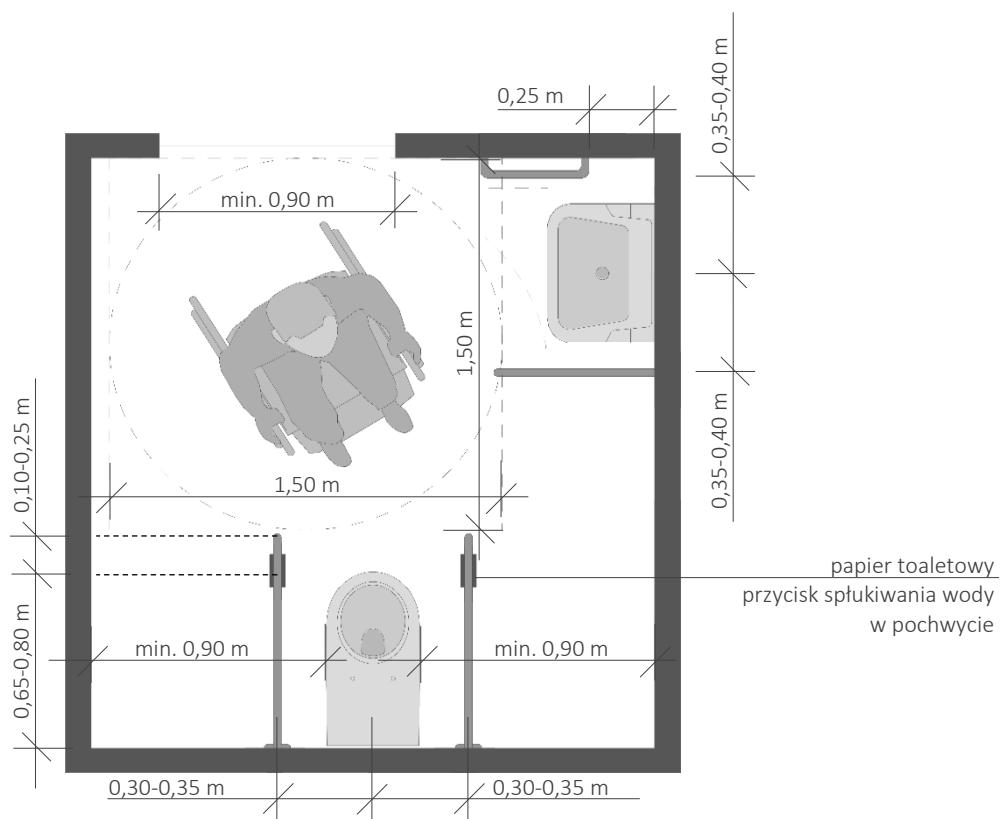

05. Przykłady pochwyty uchylnych z przyciskiem pneumatycznym (a), przyciskiem radiowym (b) i przyciskiem elektrycznym (c) do spłukiwania wody

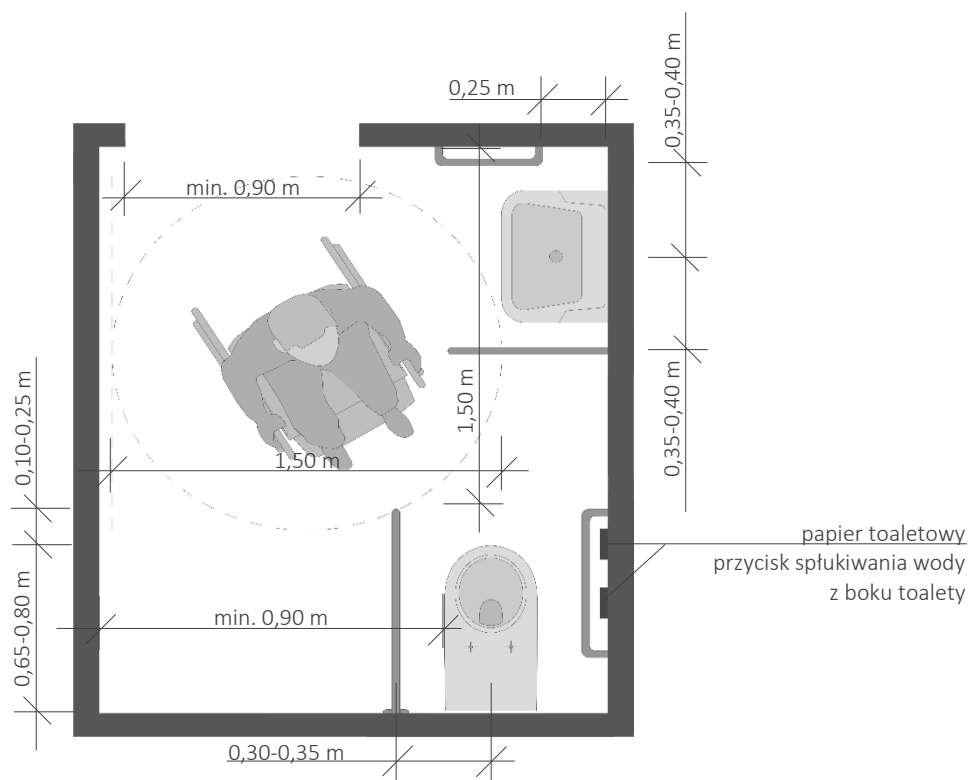
Wszystkie włączniki światła oraz elementy wyposażenia (podajnik mydła, papieru toaletowego, ręczników, suszarka do rąk) należy montować na wysokości 0,80-1,10 m powyżej poziomu posadzki. Konieczne jest też wyposażenie pomieszczenia toalety w lustro, umieszczone na wysokości nie większej niż 1,00 m od poziomu posadzki (dla wygody użytkownika przez osoby niskiego wzrostu, dzieci i użytkowników wózków). Wszystkie elementy wyposażenia toalety powinny być skonstrastowane w stosunku do ścian, w celu ich łatwiejszego zlokalizowania przez osoby z niepełnosprawnością wzroku – rekomenduje się kontrast minimalny na poziomie LRV=30.

Konieczne jest również wyposażenie pomieszczenia toalety dostępnej w przycisk lub linkę wzywania pomocy, znajdującą się na maksymalnej wysokości 0,40 m od poziomu posadzki. Przycisk / linka powinny aktywować alarm na zewnątrz toalety i w pomieszczeniu obsługi (jeśli takie znajduje się w budynku).

W przypadku projektowania toalety dostępnej rekomenduje się układ z możliwością transferu obustronnego (lub ewentualnie) jednostronnego analogiczny do przedstawionych poniżej:

06.

06.

ZAŁĄCZNIK 2.

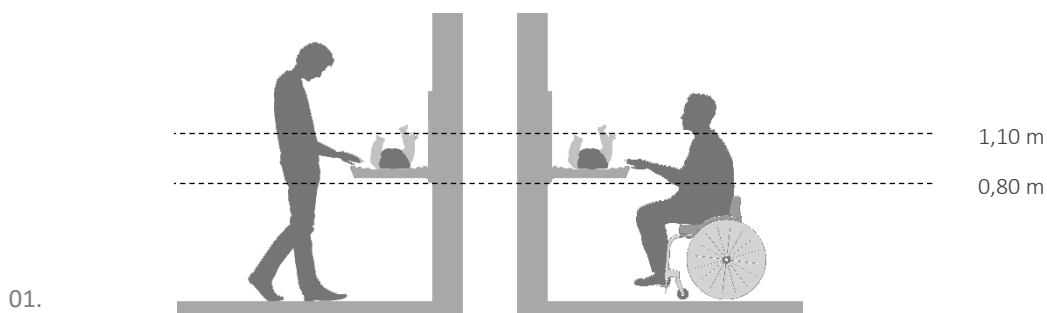
Wytyczne dla pomieszczenia dla rodzica / opiekuna z dzieckiem

W budynku rekomendowane jest wyznaczenie miejsca dla opiekuna z dzieckiem, wyposażonego w stanowisko przewijania. Zalecane są przewijaki znajdujące się we wszystkich strefach: damskiej, męskiej i przystosowanej dla osób z niepełnosprawnością, przy czym, jeżeli nie wyznaczono osobnego pomieszczenia, dopuszcza się umieszczenie przewijaka w toalecie dostępnej.

Drzwi prowadzące do pomieszczenia z przewijakiem powinny zostać kontrastowo oznaczone poprzez: wykonanie całej powierzchni w kolorze kontrastującym z kolorem ściany ($LRV \geq 30$), lub oznaczenie ościeżnic w kolorze skonstrastowanym z kolorem ściany ($LRV \geq 30$).

Przewijak w położeniu opuszczonym powinien znajdować się na wysokości 0,80-1,00 m powyżej poziomu podłogi. Minimalne wymiary przewijaka: 0,50 m szerokości, 0,70 m długości, minimalne obciążenie wytrzymywane przez przewijak: 80 kg.

Przewijak powinien być zaprojektowany i wykonany w sposób uniemożliwiający przypadkowe zsuniecie się dziecka. Składanie stanowiska przewijania nie powinno wymagać siły przekraczającej 25 N a obsługa powinna być możliwa do wykonania jedną ręką. Dla bezpieczeństwa dzieci i opiekunów zabrania się stosowania przewijaków o ostrych lub kanciastych krawędziach.

Poza wyznaczeniem pomieszczeń wyposażonych w przewijaki dla dzieci zaleca się również, w miarę możliwości, montaż przynajmniej jednego przewijaka (leżanki), przystosowanego do przewijania osób dorosłych. Zaleca się, aby przewijak dla osób dorosłych miał wymiary nie mniejsze niż 0,60 m (optymalnie: 0,80-1,00 m) szerokości oraz 1,60 m (optymalnie: 1,80-2,00 m) długości. Przewijak powinien wytrzymywać obciążenie co najmniej 100 kg (optymalnie: 130-200 kg).

Rekomendowane jest, aby wysokość płyty / leża przewijaka była regulowana i wynosiła od 0,40 do 1,00 m powyżej poziomu posadzki. Rozkładanie i regulacja wysokości przewijaka nie powinny wymagać siły przekraczającej 25 N – możliwe jest zastosowanie systemów elektrycznych, obsługiwanych za pomocą pilota.

Poza pomieszczeniem z przewijakiem zaleca się także wyznaczenie pomieszczenia przeznaczonego do karmienia.

ZAŁĄCZNIK 3.

Wytyczne dla przebieralni i natrysków

Wewnątrz przebieralni dostępnej dla wszystkich użytkowników konieczne jest zapewnienie przestrzeni manewrowej o wymiarach 1,50 x 1,50 m. Rekomenduje się wyznaczanie dostępnych przebieralni o wymiarach wewnętrznych nie mniejszych niż 2,30 x 2,50 m¹⁹.

Zalecany jest także montaż składanego siedzenia o szerokości 0,50 m i głębokości 0,45 m, znajdującego się na wysokości 0,45-0,50 m i umieszczonego w sposób umożliwiający ustawienie obok niego wózka²⁰. W pomieszczeniu przebieralni konieczne jest również umieszczenie pochwytów i poręczy ściennych.

Minimalne wymagania przepisów prawa²¹, dotyczące dostępnych kabin prysznicowych to:

- powierzchnia co najmniej 2,50 m²,
- szerokość co najmniej 1,50 m;
- konieczność wyposażenia w urządzenia wspomagające, umożliwiające korzystanie z kabiny.

Zaleca się, aby kabiny prysznicowe dostępne dla użytkowników wózków miały minimalne wymiary wewnętrzne 2,30 x 2,50 m oraz przestrzeń manewrową o wymiarach co najmniej 1,50 x 1,50 m²², z powierzchnią natryskową o wymiarach 1,20 x 1,00 m, otwartą z dwóch stron²³.

Wewnątrz kabiny zalecany jest montaż składanego siedzenia o szerokości 0,50 m i głębokości 0,45 m, znajdującego się na wysokości 0,45-0,50 m i umieszczonego w sposób umożliwiający ustawienie obok niego wózka²⁴. Bateria prysznicowa powinna być montowana na ścianie, obok siedziska, na wysokości od 0,80 do 1,10 m powyżej poziomu posadzki. Na tej samej wysokości powinny znajdować się również półki na kosmetyki, dozowniki i inne elementy wyposażenia. Słuchawka prysznicowa powinna posiadać wąż o długości nie mniejszej niż 1,50 m – należy zapewnić możliwości zarówno jej powieszenia, jak i trzymania w ręku. Zalecany jest montaż słuchawki na dwóch poziomach – wysokim i niskim – w przedziale wysokości 1,20-2,20 m powyżej powierzchni podłogi²⁵.

Zaleca się, aby ustawienia termostatu pozwalały na podgrzanie wody do temperatury maksymalnej 40°C, w celu uniknięcia ewentualnych poparzeń użytkowników.

¹⁹ *Building for Everyone: A Universal Design Approach*, t. 5. *Sanitary facilities*, s.51-56

²⁰ *Building for Everyone: A Universal Design Approach*, t. 5. *Sanitary facilities*, s.51-56

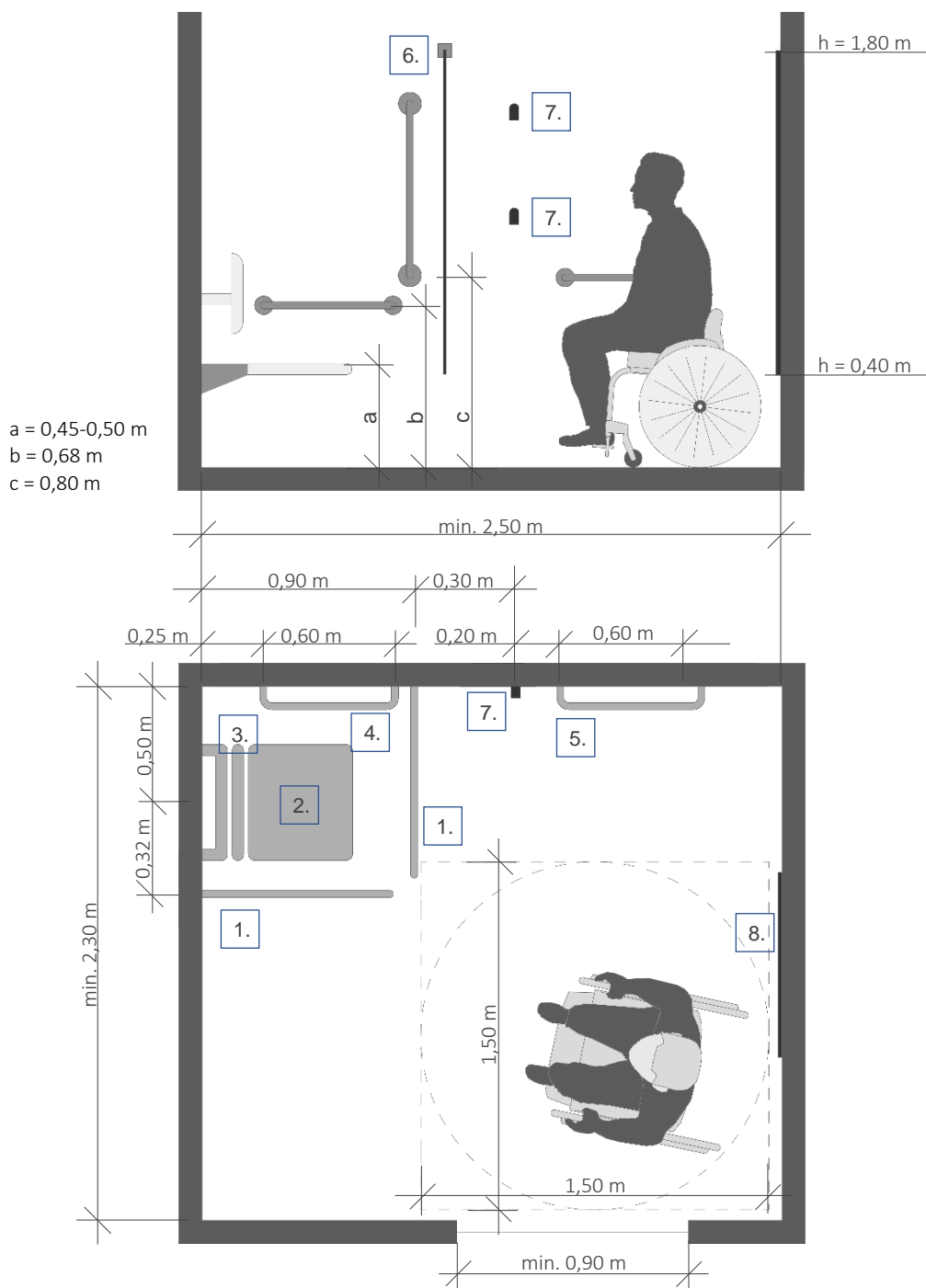
²¹ *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690z późn. zm.), § 81

²² *Building for Everyone: A Universal Design Approach*, t. 5. *Sanitary facilities*, s.51-56

²³ *Building for Everyone: A Universal Design Approach*, t. 5. *Sanitary facilities*, s.51-56

²⁴ *Building for Everyone: A Universal Design Approach*, t. 5. *Sanitary facilities*, s.51-56

²⁵ *Building for Everyone: A Universal Design Approach*, t. 5. *Sanitary facilities*, s.51-56

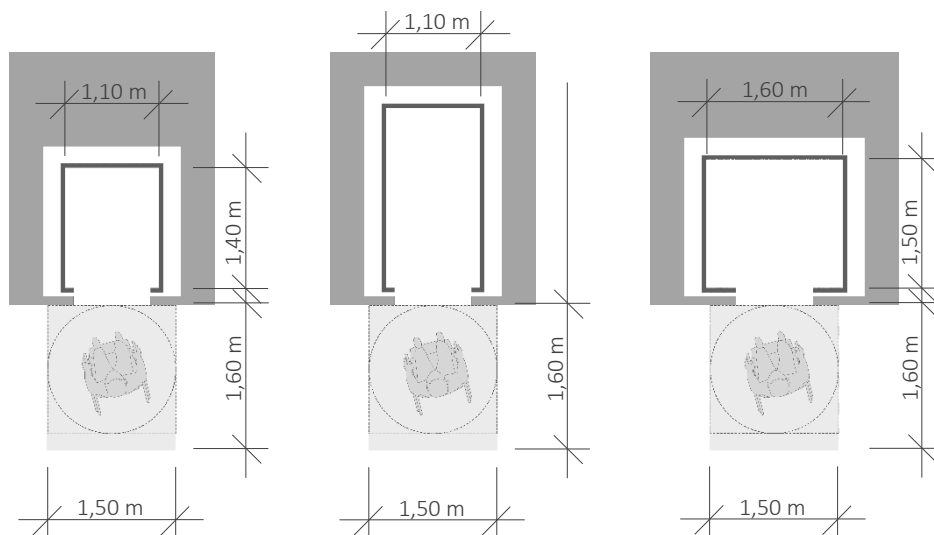

1. uchwyt podnoszony, dł.: 0,80-0,85 m	5. wieszak ręcznikowy, dł.: 0,60 m
2. siedzisko składane	6. przycisk / linka alarmowa
3. oparcie	7. dwa wieszaki – na wys. 1,10 i 1,80 m
4. poręcz ścienna, dł.: 0,60 m	8. lustro naścienne

ZAŁĄCZNIK 4.

Wytyczne dla dźwigów osobowych i podnośników

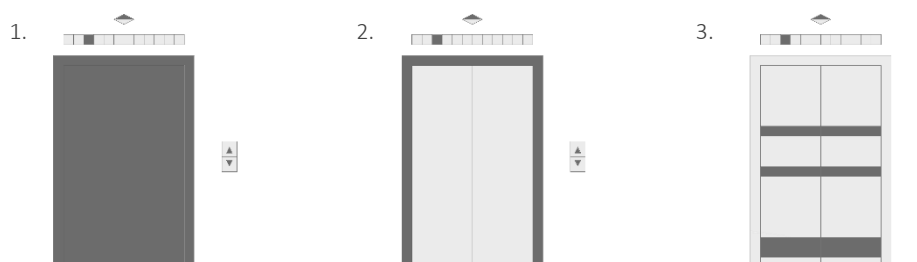
W przypadku montażu dźwigu osobowego, minimalne wymiary wewnętrzne jego kabiny powinny wynosić 1,10 m szerokości i 1,40 m długości, przy czym zaleca się stosowanie kabin o wymiarach minimalnych 1,10 m szerokości i 2,10 m długości lub 1,60 m szerokości i 1,50 m długości. Przed wejściem do kabiny dźwigu wymagana jest wolna przestrzeń o wymiarach co najmniej 1,60 x 1,50 m.

01.

Minimalna dopuszczalna szerokość drzwi do kabiny dźwigu wynosi 0,85 m, przy czym zalecane jest co najmniej 0,90 m, dla wygody użytkowników wózków i osób z wózkami dziecięcymi. Drzwi powinny otwierać się i zamykać automatycznie i być wyposażone w system zatrzymujący zamykanie, oparty na czujnikach. W przypadku drzwi otwieranych ręcznie siła potrzebna do ich otwarcia nie powinna przekraczać 25 N. Konieczne jest też wyraźne wyodrębnienie kolorystyczne pochwytu drzwi. Różnica wysokości pomiędzy poziomem posadzki w budynku a poziomem podłogi dźwigu nie powinna być większa niż 20 mm.

Zaleca się stosowanie kontrastów kolorystycznych, pozwalających na wyróżnienie drzwi kabiny. Drzwi powinny być skontrastowane w stosunku do tła (ściany) a jeśli nie kontrastują, konieczne jest stosowanie rozwiązań pozwalających na wyodrębnienie ich z tła: obramowanie framugi kontrastowym pasem lub umieszczenie przynajmniej dwóch kontrastowych pasów na drzwiach: na wysokości 1,30-1,40 m (pierwszy pas) oraz 0,90-1,00 m (drugi pas), przy czym zaleca się

02.

umieszczenie także dodatkowego pasa na wysokości 0,10-0,30 m (przydatnego dla osób patrzących pod nogi²⁶).

W kabinach nieprzelotowych, na wprost wejścia, zalecane jest umieszczenie lustra – od poziomu 0,40 m powyżej posadzki do poziomu 1,80-2,00 m, przy czym nie należy stosować powierzchni połyskliwych oraz większej ilości lusterek, mogących powodować powstawanie zjawiska olśnienia. Wewnątrz kabiny rekomenduje się także montaż poręczy na wysokości 0,90 m powyżej poziomu posadzki oraz rozkładanego siedziska.

W panelu sterowania oraz tablicy przyzywowej wymagane jest stosowanie przycisków klawiszowych, wystających poza powierzchnię panelu. Minimalna wielkość przycisku: 20 mm, minimalna wielkość cyfr i oznaczeń literowych / graficznych: 15 mm. Osie przycisków otwierania drzwi i przycisku alarmowego powinny znajdować się na wysokości nieprzekraczającej 0,90 m od poziomu podłogi a przyciski wyboru piętra należy lokalizować powyżej nich. Zaleca się, aby przyciski te ustawione były w jednym rzędzie, w układzie poziomym (zalecanym) lub pionowym. Oznaczenia w brajlu oraz grafika wypukła powinny znajdować się bezpośrednio na przyciskach lub po ich lewej stronie. Zaleca się, aby przycisk poziomu parteru był dodatkowo wyróżniony – kolorystycznie i dotykowo. Oznaczenia literowe / graficzne powinny być czytelne i skonstrastowane kolorystycznie z tłem na poziomie LRV \geq 60. Konieczne jest także aby kabina była wyposażona w przycisk awaryjny „stop” a wewnątrz niej powinna znajdować się instalacja alarmowa.

Wymaga się, aby tablica przyzywowa na zewnątrz kabiny oraz strefa włączników i przycisków wewnątrz niej były dostępne dla osoby siedzącej / osoby niskiego wzrostu i znajdowały się na wysokości 0,80–1,10 m od poziomu posadzki, w odległości nie mniejszej niż 0,50 m od naroża kabiny lub narożnika ściany.

W każdym przypadku konieczne jest, aby dźwig był wyposażony w systemy informacji przekazywanych przez co najmniej dwa, a najlepiej trzy różne zmysły: oznaczenia graficzne, oznaczenia dotykowe oraz informację głosową.

Podnośniki są elementem zapewniającym jedynie minimalny poziom dostępności, dlatego ich stosowanie jest dopuszczalne jedynie w przypadku, w którym zastosowanie innych rozwiązań (pochylni, dźwigów osobowych) nie jest możliwe.

Minimalne wymiary platformy podnośnika schodowego (ukośnego) wynoszą 0,80 x 1,00 m a minimalne wymiary platformy podnośnika pionowego to 0,90 x 1,20 m, przy czym w obydwu przypadkach zalecane są wymiary wynoszące co najmniej 0,90 m szerokości i 1,55 m długości. Minimalny dopuszczalny udźwig podnośnika powinien wynosić 200 kg, przy czym zawsze konieczne jest umieszczenie informacji o maksymalnym udźwigu danego podnośnika. Konieczne jest także czytelne oznaczenie podnośnika / platformy i wyposażenie go w zrozumiałą instrukcję obsługi oraz łatwy w użyciu panel sterowania a także – awaryjną blokadę systemów napędowych.

Podłoga platformy powinna być ryflowana i wykonana z materiałów antypoślizgowych również w warunkach zawilgocenia). Konieczne jest, by w przypadku jego montażu osoba z niepełnosprawnością miała zapewnioną możliwość samodzielnego wejścia, obsługi i zejścia z podnośnika, jednocześnie jednak w każdym przypadku wymagane jest też zapewnienie możliwości wezwania pracownika obiektu.

²⁶ Norma ISO 21542:2011, rozdz. 18.1.5.

ZAŁĄCZNIK 5.

Wytyczne dla dostępnych miejsc postojowych

Liczbę i sposób urządzenia takich miejsc należy dostosować do wymagań ustalonych w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, z uwzględnieniem potrzebnej liczby miejsc, z których korzystają osoby z niepełnosprawnością²⁷, przy czym rekomenduje się:

całkowita liczba stanowisk	liczba stanowisk dostępnych
do 15	1 stanowisko
16 – 40	2 stanowiska
41 – 100	3 stanowiska
powyżej 100	4% ogólnej liczby stanowisk postojowych

Lokalizacja miejsca postojowego:

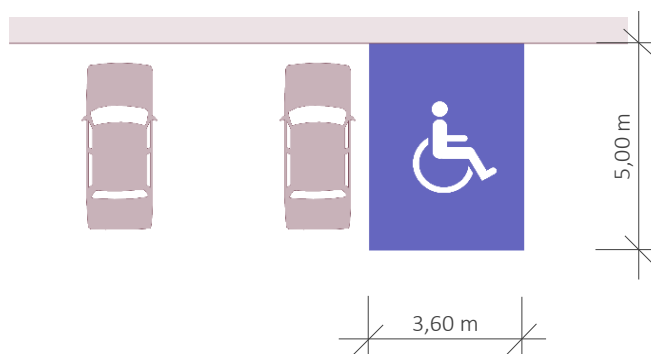
konieczne jest, aby dostępne miejsce postojowe było zlokalizowane w najbliższym sąsiedztwie wejścia do budynku, przy czym nie powinno ono znajdować się przy chodniku prowadzącym bezpośrednio do tego wejścia.

Wymiary dostępnych miejsc postojowych²⁸:

Miejsce postojowe, towarzyszące budynkom użyteczności publicznej lub zamieszkania zbiorowego, musi spełniać określone prawem wymagania wymiarowe:

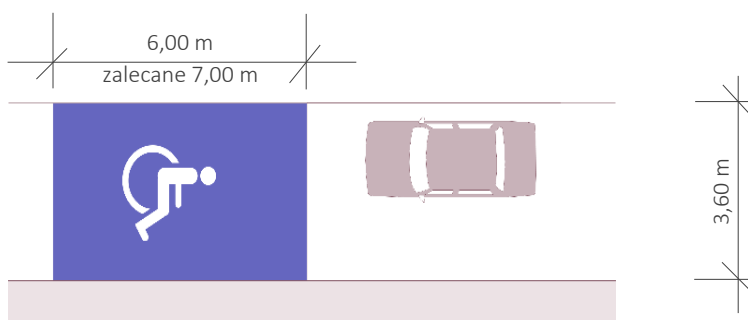
parkowanie
prostopadłe

01.

parkowanie
równoległe

02.

²⁷ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690z późn. zm.), § 18

²⁸ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690z późn. zm.), §21

Zaleca się, aby – jeśli to możliwe – w przypadku parkowania równoległego wyznaczać miejsca postojowe o długości 7,00 m, z uwagi na coraz częstsze wykorzystywanie samochodów z tylną rampą lub podnośnikiem.

Szerokość miejsca postojowego może zostać zmniejszona z 3,60 m do 2,50 m w przypadku zapewnienia możliwości pełnego korzystania z przylegającego dojazdu lub ciągu pieszo-jezdnego:

Nawierzchnia miejsc postojowych:

miejsce postojowe powinno posiadać równą, utwardzoną nawierzchnię o właściwościach antypoślizgowych, pozbawioną zmian poziomów i zjazdów w jego obrębie. Z miejsca postojowego należy zapewnić pozbawione krawężników i innych zmian poziomów wejście na ciąg pieszy – maksymalna dopuszczalna różnica poziomów wynosi 20 mm. Stanowiska postojowe i dojazdy manewrowe dla samochodów osobowych powinny mieć utwardzoną nawierzchnię, wyznaczoną ze spadkiem zapewniającym spływ wody, jednak spadek ten nie powinien przekraczać 2%, by nie powodował trudności podczas poruszania się na terenie stanowisk postojowych.

W obrębie miejsc postojowych i dojazdu do nich nie należy stosować nawierzchni brukowanych wykonanych z kostki kamiennej – jest ona dopuszczalna jedynie w sytuacji, gdy stanowi element zabytkowej tkanki miejskiej. W przypadku odtwarzania nawierzchni należy stosować materiały gładkie i antypoślizgowe, dopasowane estetycznie do istniejącej nawierzchni.

Oznakowanie miejsc postojowych:

miejsce postojowe powinno być czytelnie oznakowane oznaczeniem poziomym (P-24) oraz znakiem pionowym (D-18 „parking”) wraz z tabliczką T-29 (informującą o miejscu przeznaczonym dla pojazdu samochodowego uprawnionej osoby z niepełnosprawnością oraz dla kierującego pojazdem przewożącego taką osobę). Zaleca się także, aby cały obszar miejsca postojowego oznaczony był kolorem niebieskim²⁹.

03. Od lewej znaki: P-24, D18, D-18b, T-29

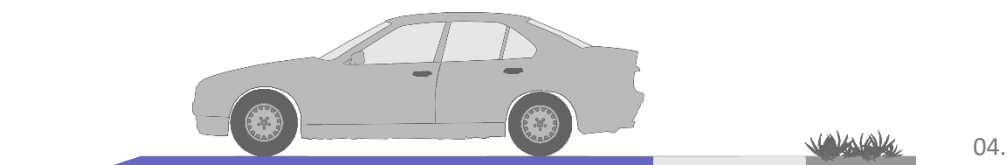
W obrębie parkingu powinny znajdować się czytelnie oznakowane i w pełni dostępne urządzenia do obsługi parkingu (parkometry, automaty biletowe), zlokalizowane jak najbliżej dostępnego miejsca postojowego. Zaleca się, aby wszystkie urządzenia kontrolne i barierki dostępu (jeśli takie mają się pojawić) miały możliwość obsługi bez konieczności wysiadania z samochodu.

²⁹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach, zał. 3. Szczegółowe warunki techniczne dla sygnałów drogowych i warunki ich umieszczania na drogach (Dz.U. 2003 nr 220 poz. 2181 z późn. zm.), § 52

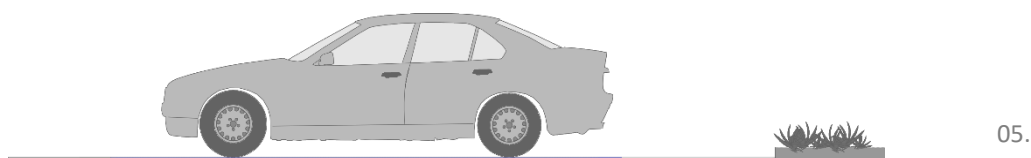
Stanowiska postojowe dla samochodów, z których korzystają osoby z niepełnosprawnością, powinny być sytuowane jedynie na poziomie terenu lub na kondygnacjach dostępnych dla wszystkich użytkowników z pochylni. Konieczne jest także zapewnienie dojścia / dojazdu do chodnika, jeśli ten znajduje się na innym poziomie niż miejsce postojowe, przy czym dojście do miejsca postojowego z chodnika nie może być prowadzone przez pasy ruchu samochodowego.

Dostęp do chodnika może zostać zapewniony poprzez:

- wyniesienie całości nawierzchni miejsca postojowego do wysokości sąsiadującego chodnika:

- obniżenie wysokości sąsiadującego chodnika do poziomu nawierzchni miejsca postojowego:

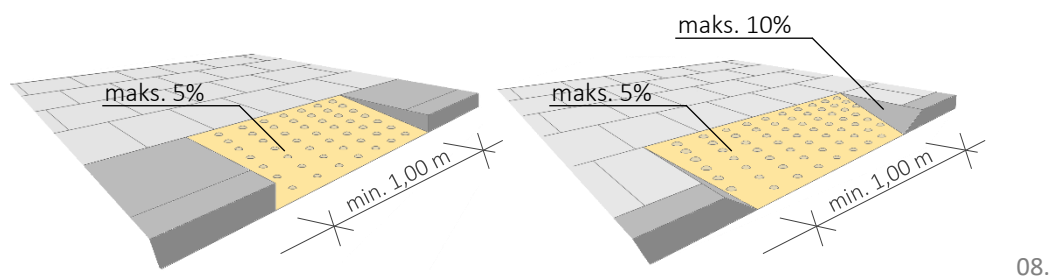
- obniżenie części sąsiadującego chodnika do poziomu nawierzchni miejsca postojowego:

- zastosowanie pochylni poza obrysem chodnika sąsiadującego:

- zastosowanie strefy obniżenia krawężnika:

MATERIAŁY REFERENCYJNE

1. J. Bartnicka (red): *Kształtowanie przestrzeni publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnością*, Wydawnictwo Pracowni Komputerowej Jacka Skalmierskiego, Gliwice 2011
2. J. Budny: *Dostosowanie budynków użyteczności publicznej – teoria i narzędzia*, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa 2009
3. J. Budny: *Jak dostosować budynek*, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, dostęp online: <https://www.integracja.org/portfolio/jak-dostosowac-budynek/>
4. P. Johnni, C. Thuresson: *Sztokholm miasto dla wszystkich. Wytyczne tworzenia dostępnego i funkcjonalnego otoczenia zewnętrznego. Program na rzecz otoczenia zewnętrznego*. Sztokholm 2010
5. K. Kowalski *Projektowanie bez barier – wytyczne*, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa 2008
6. K. Kowalski: *Mieszkanie dostępne dla osób z dysfunkcjami wzroku*, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa 2010
7. E. Nowak, J. Budny, K. Kowalski: *Mieszkanie dostępne dla osób z dysfunkcją narządu ruchu*, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Warszawa 2010
8. B. Stępień, M. Kowalski, A. Mikołajczyk, M. Woźniak: *Łódzki Standard dostępności*, Spółdzielnia Fado, Łódź 2017
9. P. Tota, M. Miśkowiec: *Standardy dostępności dla m.st. Warszawy*, Warszawa 2017
10. P. Tota, Fundacja Polska Bez Barier: *Wrocławskie standardy dostępności przestrzeni miejskich*, Wrocław 2018
11. M. Wysocki i in.: *Standardy dostępności dla miasta Gdyni*, Centrum Projektowania Uniwersalnego, Politechnika Gdańska Wydział Architektury, Gdynia, Gdynia 2009
12. M. Wysocki i in.: *Standardy dostępności dla miasta Konina*, Centrum Projektowania Uniwersalnego, Politechnika Gdańska Wydział Architektury, Gdynia, Konin 2017
13. *Design Manual: Barrier Free Access 2008*,
14. *Projektowanie i adaptacja przestrzeni do potrzeb osób niewidomych i słabowidzących*, Polski Związek Niewidomych, Warszawa 2016
15. *Słabosłyszący w przestrzeni publicznej. Wytyczne dostępności*, Polska Fundacja Osób Słabosłyszących
16. *Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami uwzględniając koncepcję uniwersalnego projektowania – poradnik*, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Warszawa 2017
17. *Wytyczne w zakresie realizacji zasady równych szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans dla kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2018

Dokumentacja fotograficzna: dr inż. arch. Paulina Tota
Rysunki, grafiki: dr inż. arch. Paulina Tota
na podstawie Wrocławskich standardów dostępności przestrzeni miejskich

Wykonanie badania dostępności:

✉ fundacja@polskabezbarier.org

f polskabezbarier.org

☎ +48 790 494 794

Audyt dostępności:
dr inż. arch. Paulina Tota
Łukasz Stawarczyk

Opracowanie:
dr inż. arch. Paulina Tota

Warszawa, 14.08.2019